

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37. (1440) 1977 RUGSĖJIS - SEPTEMBER 15

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Teisė į laisvę

Visais laikais tautos siekė laisvės, kovojo dėl jos šimtmečius, nesigailėdamos kraujo ir tūkstančių gyvybių, trokšdamos ištrūkti iš jas pavgusios imperijos. Virto sostai, keitėsi valdovai, griuvo didelės ir galingos imperijos. Pirmoji buvo Romos imperija, vėliau Prancūzijos, Austrijos, Vokietijos ir Anglijos imperija. Daugybė tautų atgavo laisvę, įsikūrė daug naujų valstybių. Turėtume džiaugtis ta tautų teise į laisvę.

DEJA, ta tautų teisė į laisvę paneigta, atmesta, paniekinta pačios didžiausios ir žiauriausios imperijos — komunistinės Rusijos. Jos net negalima vadinti Sovietų Sąjunga, nes į tą „sąjungą“ nė viena tauta ar valstybė neįsijungė savo laisva valia. Jos visos buvo užkariautos, paverptos, pažemintos ir prievarta įjungtos į komunistinės Rusijos imperiją. Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina, Gudija, Gruzija, Uzbekija, Kazakija, Totorija ir daug kitų mažų kraštų bei tautų negali pasinaudoti teise į laisvę. Jos visos tempia komunistinės Rusijos jungą, šaukiasi Vakarų pasaulio pagalbos, kantriai laukdamos žiauriausios imperijos griuvimo. Labiausiai kenčia tos tautos, kurios jau buvo ištrūkusios iš carinės ar komunistinės Rusijos imperijos, turėjo savo nepriklausomas valstybes ir džiaugėsi laisve. Tokios yra Lietuva, Latvija ir Estija. Paskutinio didžiojo karo metu jos buvo Hitlerio parduotos komunistinei Rusijai. Karui pasibaigus, JAV ir Anglija su Prancūzija galėjo jas ir kitas vidurio Europos valstybes išgelbėti, įsakydamos Stalinui pasitraukti į prieškarines komunistinės Rusijos sienas. To nepadarė, nes buvo didelio laimėjimo pritrenktos. Be to, prez. Rooseveltas ir Anglijos ministras pirm. Churchillis norėjo savo sąjungininkui Stalinui, kurio Rusija buvo labiausiai nuo karo nukentėjusi, nusileisti ir pasigerinti. Ta didžiąja nuolaida jie paneigė teisę į laisvę Lietuvai, Latvijai, Estijai, Lenkijai, Čekoslovakijai, Bulgarijai, Rumunijai ir Vengrijai. Tos visos valstybės tarnauja ir vergauja komunistinės Rusijos imperijai. Jos visos diskriminuojamos ne tik komunistinės Rusijos, bet ir Vakarų pasaulio didžiųjų valstybių.

PABALTIO valstybės kasdien jaučia ir JAV diskriminaciją: Izraelio valstybė ginama nuo arabų, jai skiriamos kasmet bilijoninės sumos pinigų, o Pabaltijo valstybės išlaisvinti net tiesos ar užtariančio žodžio nepasakoma. Ar tai nėra diskriminacija? Tiesa, nuolatos pakartoja sena frazė, kad Pabaltijo kraštai nėra pripažinti komunistinės Rusijos imperijos dalimi, bet toji frazė nedaug tepadeda pavergtai lietuvių tautai, nepristabdo rusinimo ir tautos naikinimo proceso. Šiuo metu, kai beveik visos Afrikos tautėlės jau laisvos, turi savo valstybes, kai paskutinės Ispanijos ir Portugalijos kolonijos gavo teisę į laisvę, — pasaulyje ir politikoje tebeegzistuoja dėsni, kad didžiosios tautos turi lemti mažųjų likimą. Dėlto ir dabar mažųjų tautų likimą tebesprendžia didžiosios, nes jos „geriau žino“, ko mažosioms tautoms reikia. Jungtinių Tautų organizacija skelbia, kad visos tautos, didelės ar mažos, turi lygias teises, tačiau praktika rodo, jog komunistinės Rusijos imperijos bijoma paliesti, neišdrįstama jai net priminti, kad jau atėjo jos eilė grąžinti užkariautas žemes ir duoti pavergtoms tautoms laisvę. Mažą Izraelį pasmerkė ir įsakė grąžinti užkariautas arabiškas žemes, bet 35 valstybės pasirašė Helsinkio aktą, kuriuo užkariautos žemės paliekamos Rusijai, kurios sienos paliekamos nekeičiamos ir neliečiamos. Kurgi žmogiškoji logika? Kokį politinio teisingumo tašką pasiekė Jungtinių Tautų organizacija? Kuo vadovaujasi Vakarų pasaulio didžiosios valstybės, kokios etikos jos laikosi, kai tokie priešingumai praktikuojami šių modernių laikų tarptautiniame gyvenime? Ko galima laukti iš JAV, kai jos tyliai pritaria Brežnevui, remdamos komunistinę Rusiją maistu, technika ir Helsinkio aktu. Mes galime jas maldauti, prašyti, bet ar būsimė išgirsti? Juk JAV nepatogu liesti Rusijos okupuotas Pabaltijo valstybes. O vis dėlto ateis diena, kai Lietuva, Latvija ir Estija vėl bus laisvos ir nepriklausomos valstybės. Prais šamšio pilnos dienos, ir kultūrinių valstybių vyriausybės supras, kad ir mažos tautos turi teisę į laisvę, bei veiks ta linkme.

M. Stonys

KANADOS ĮVYKIAI

Unijos reikalauja

Toronto CNE parodos Darbo šventėje vygiavo apie 14.000 įvairioms unijoms priklausančių torontiečių. Jų vadams surengtame priėmime daugiausia buvo keliamas balsas prieš federacinę Kanados vyriausybę, reikalaujant kainų bei atlyginimų kontrolės atšaukimo, darbo visiems kanadiečiams. Kanados valdžios tarnautojų unijos vadovė Grace Hartman politikus ir verslininkus apkaltino prieš unijas nukreipta propaganda, kurios tikslas esąs sustabdyti joms nepriklausančių kanadiečių įsijungimą. Hamiltone labai karingai prašneko naujasis Kanados paštininkų unijos vadovs Jean Claude Parot, siūlydamas nuolatinę sankirtą su darbdaviais, nors iš tikrųjų ši unija jau visada vadovavosi tokiu metodu. Tai mums liudija beveik nuolatiniai jos legalūs ir nelegalūs streik-

Kanados finansų min. D. Macdonaldas spaudos konferencijoje (Nukelta į 8 psl.)

Kongresas su ateities viltimi

Devintasis ateitininkų kongresas, įvykęs rugsėjo 1-4 dienomis Klevelande, buvo gausus dalyviais, turtingas idėjomis, ryžtingas užmojais

Kongresinė konferencija

Kadangi kongreso metu būtų neįmanoma išdiskutuoti visus rūpimus klausimus ir supažindinti kongreso dalyvius smulkiau su visa federacijos veikla, tai visi tie šalutiniai klausimai buvo paliesti kongresinėje konferencijoje, kuri prasidėjo rugsėjo 1 d.

Buvo paliestos šios temos: konstitucijos pakeitimai ir papildymai, ateitininkų finansai, šalpos fondas, jaunučių veiklos formos ir kt.

Rugsėjo 2 d. rytą kongresinė konferencija buvo tęsiama toliau. Duota gana išsami apžvalga apie ateitininkų spaudą ir leidinius. Kun. dr. K. Trimakas kalbėjo apie „Ateitį“. L. Gražulienė apžvelgė ateitininkų skyrius periodinėje spaudoje, K. Keblys supažindino dalyvius su „Ateities“ leidykla ir literatūrinio fondu. Nuo 1955 m. „Ateities“ leidykla išleido net 32 knygas. Pabaigoje J. Dėdinas gana įdomiai pasidalino mintimis, kaip ateitininkai atstovaujami lietuviškoje spaudoje.

Tiltai į sendraugius

Šis simpoziumas buvo sekamas su dideliu dėmesiu, nes problema gana aktuali: studentai, baigę studijas, neįsijungia į sendraugius. Pirmiausia sendraugių sąjungos pirmininkas Vyta. Soliūnas apibūdino dabartinę sąjungą. Jo nusiskundimai: reikia organizacinės tvarkos, ryšių su skyriais stoka, studentai neįsijungia į sendraugius, nes nėra gerai ateitininkams paruošti.

Ingrida Bublienė dalinosi mintimis apie jaunos motinos problemas ir jų derinimą su ateitininkų veikla. Vyta. Kliorys gana įdomiai pateikė keletą realių gyvenimiškų situacijų ir išvadas paliko patiems dalyviams. Almis Kuolas kalbėjo apie jauno profesionalo veiklos kryptį. Išvada: ne amžius tiek skiria, kiek bendrų idealų trūkumas.

Atidarymas

Iškilmingą kongreso atidarymą posėdį pradėjo kongreso rengėjų komiteto pirm. kun. G. Kijauskas, SJ, invokaciją sukalbėjo kun. St. Yla. Federacijos gen. sekretorius V. Kleiza perskaitė Sv. Tėvo ir JAV prez. J. Carter sveikinimus.

Fed. vad. dr. P. Kisieliūnas

savo žodyje pabrėžė, kad mes nevisada esame krikščioniškų principų gynėjai, užtat šiame kongrese privalome pažvelgti į save ir paklausti save, kiek mes liudijame Kristų ir savąją tautą.

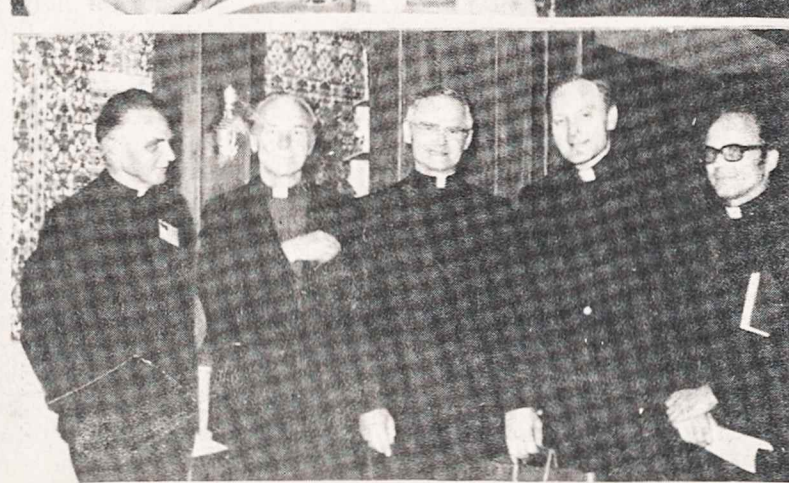
Ilgesnį žodį apie Palangos konferenciją, vykusią 1927 m., tarė tos konferencijos dalyvis ir buvęs federacijos vad. prof. S. Suziedėlis.

Sendraugių posėdis

Viena pagrindinių kongreso temų buvo „Kultūrinės ateitininkų veiklos perspektyvos iš išeivijoje ir išpareigojimai“. Ji buvo gvildinama visų trijų sąjungų — moksleivių, studentų ir sendraugių posėdžiuose. Sendraugiams kalbėjo psichologas prof. Vyta. Bieliauskas. Jis metė žvilgsnį į dabartinę Lietuvos ir jos išeivijos kūrybines galimybes, konstatuodamas, kad abiejose Atlanto pusėse kūrybinis tautos polėkis yra suvaržytas. Lietuvoje jį varžo sovietinė okupacija, išeivijoje — svetimata aplinka. Vis dėlto esamų galimybių ribose kūrybinis procesas vyksta. Jam palaikyti bei stiprinti reikia glaudesnio ryšio tarp abiejų pusių. Profesorius mano, kad kultūrinį bendravimą su tauta Lietuvoje reikia atskirti nuo politinio atspalvio, pastarąjį paliekant politikams, nes kultūrininkai gali padaryti klaidų politinėje srityje. Mesdamos žvilgsnį į ateitininkų ir aplamai išeivių ateitį, pareiškė, kad ateinančiame dešimtmetyje kultūrinė veikla susilpnės, nebebus poetų dėl nepakankamo lietuvių kalbos mokėjimo. Geriausiai išsilaikys tie, kurie neatsiribos nuo kultūrinio lietuvių gyvenimo. Ateitininkų uždavins esąs dalyvauti ne tik lietuviškai krikščioniškos kultūros puoselėjime, bet ir gyvenamosios aplinkos — amerikiečių ir kitų kraštų. Religinėje srityje reikalingas atsinaujinimas. Lietuvių teologija buvusi pažangi nepriklausomoje Lietuvoje, bet po II Vatikano santarybos sustojusi. Tik vienas kun. A. Rubikas toje srityje aktyviau reiškiasi.

Klausytojai pateikė prof. Vyta. Bieliauskui keletą klausimų, bet jie neišsivystė į karštas diskusijas, nors lietuvių gana opias temas. Posėdžiui pirmininkavo sendraugių centro valdybos pirm. Vyta. Soliūnas.

Klausytojai pateikė prof. Vyta. Bieliauskui keletą klausimų, bet jie neišsivystė į karštas diskusijas, nors lietuvių gana opias temas. Posėdžiui pirmininkavo sendraugių centro valdybos pirm. Vyta. Soliūnas.

Devintojo ateitininkų kongreso atidaryme invokaciją kalbėjo kun. St. Yla, toliau — rengėjų komiteto pirm. kun. G. Kijauskas, SJ, S. Suziedėlis, gen. sek. V. Kleiza; apatijoje — dalis kongreso dalyvių; viršuje — kun. J. Šeškevičius iš Brazilijos registruojasi; apatijoje — kunigų grupė su Marquette vyskupijos ordinaru vyskupu Karoliu-Charles Salatka. Iš kairės: kun. Ign. Urbonas, Ateitininkų Federacijos dvasios vadas kun. St. Yla, vysk. K. Salatka, ateitinkų kongreso rengėjų komiteto pirmininkas kun. G. Kijauskas, SJ, kun. prof. Ant. Paskus.

Tai tik keli fragmentiniai vaizdai, kurie toli gražu neišsako kongreso apimties, pasižymėjusios turtingais religiniais, kultūriniais ir pragmatiniais renginiais. Tikimės gauti ir daugiau nuotraukų, pavaizduojančių kitus kongreso momentus.

Sios nuotraukos darytos kongreso eigą sekusio spaudos bendradarbio V. Bacevičiaus

Šiame numeryje:

Kongresas su ateities viltimi
Reportažas apie devintąjį ateitininkų kongresą Klevelande

Suvalkų trikampio tautiečių balsas
Tėsinys kolektyvinio rašto, skirto Lomžos vyskui

Pradeda savo klaidas matyti
Ir lenkai ima blaiviau vertinti savo praeitį

Žyda ir vokiečių dokumentai
Nauja studija apie lietuvių laikyseną vokiečių okupacijoje

Disidentai Sovietų Sąjungoje
Pokalbis su rašytoju Malcevu italų spaudoje

Tautos individualybės įšiekant
Vyta. A. Jonynas gvildena kun. Vyta. Bagdanavičiaus studiją

Lietuvių literatūros skaitymai
Ant. Rinkūnas recenzuoja Danutės Bindokienės vadovėlį

Pasaulio įvykiai

PREZ. J. CARTERIS PASIRASĖ DVI SUTARTIS, KURIŲ DĖKA Panamos kanalas 2000 metais taps pilna šios respublikos nuosavybe. Panamiečių vardu jas pasirašė jų vad. gen. O. Torrijos. Antroji sutartis įpareigoja Panamos kanalą laikyti neutraliu ir leisti juo naudotis visoms valstybėms. Kanalo neutralumą turės garantuoti JAV diplomatinėmis ar net karinėmis priemonėmis. Sutarčių pasirašymą stebėjo 27-nių Amerikos žemyno valstybių vadovai, kurių eilėse buvo ir Kanados premjeras P. E. Trudeau. Panamos kanalas buvo atidarytas 1914 m. rugpjūčio 15 d. JAV technikos ir kapitalo dėka. Už \$10 milijonų Amerika tada gavo 10 mylių platumo kanalo zoną, o \$25 milijonus sumokėjo Kolumbijai už Panamos pripažinimą nepriklausoma valstybe. Kanalo zonoje dabar yra beveik 40.000 amerikiečių — civilių ir kariškių. Panamiečiai kanalą ir jo zoną bandė atgauti demonstracijomis 1959 ir 1964 m. Paskutinės demonstracijos baigėsi riaušėmis, kuriose žuvo 21 panamietis ir 5 amerikiečiai kariai. Naująsias sutartis sekančių metų pradžioje dviejų trečdalių balsų dauguma turės patvirtinti JAV senatas, kurio konservatyvūs sparnas pasisako prieš kanalą atidavimą. Paskutinis viešosios nuomonės tyrimas liudija, kad prez. J. Carterio sutartims pritaria 39% amerikiečių, prieš jas pasisako 45%, o 16% nėra apsisprendę. Sutarčių oponentai Panamos kanalą laiko JAV nuosavybe, nepasitiki Panamos respublika, užmegzusia tamprius ryšius su Sovietų Sąjunga ir Kuba. Pastarųjų eilėms priklausio ir respublikininkų politikas R. Reaganas, su buvusiu prez. G. Fordu varžėsi dėl kandidatūros į JAV prezidentus. Iš tikrųjų Panamos kanalas šandien yra netekęs pirmąsias savo reikšmės. Jis per mažas amerikiečių lėktuvnešiams, didiesiems tanklaiviams bei transportlaiviams. Dėl laivų skaičiaus sumažėjimo kanalas kasmet duoda nemažą nuostolį. Prez. J. Carterio apsisprendimas kanalą atiduoti Panamai yra logiškas žingsnis, kuris užbaigs įtampą su panamiečiais ir

pakels JAV prstiją pasaulyje, ypač Centrinės bei Pietų Amerikos šalyse.

Unijų posėdžiai

Britanijos profesinių unijų vadai savo metinėje konferencijoje Blackpoole pritarė darbinių premjero J. Callaghano pasiūlymų nereikalausti didesnio atlyginimų padidinimo kaip 10% sekančių 12 mėnesių laikotarpyje. Tada jiems bus leistos pilnos pilnos derybos su darbdaviais. Balsuojama buvo visų unijų narių vardu. Premjero J. Callaghano pasiūlymų pritarė unijų vadai, turintys 7,1 milijono narių, prieš pasisakė 4,3 milijono narių atstovai. Toks susiskaldymas, atrodo, nepažės išvengt streikų, žalingų kovai su infliacija, kuri siekia 17%. Kasyklų unijos vadą J. Gormley nuo demonstrantų teko gelbėti policijai. Sios unijos nariai nepaisydami infliacijos ir nedarbo, reikalauja atlyginimų padidinimo net 90%. Nemažą problemą sudarė duonos kepejų streikas, veikiančias palikęs tik mažasias kepykėles. Ekonominė Britanijos būklė pamažu pradeda gerėti, nes papildomų lėšų prekybiniam balansui su užsieniu duoda iš Šiaurės jūros gaunama nafta.

(Nukelta į 6 psl.)

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojta: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

* VIENYBĖ IR VISUOTINUMAS

— tai dvi sampratos, būtinios mūsų tikėjimui, pareiškė Paulius VI Sv. Petro bazilikoje susirinkusiems tikintiesiems. Nors žodis "katalikiškumas" (visuotinumumas) nebuvo vartojamas Naujajame Testamente, nusakant jaunąją tikinčiųjų Bendriją, tačiau jis buvo pavartotas jau antrojo šimtmečio pradžioje. Jį pirmasis pavartojo Sv. Ignacas Antiochietis, pabrėždamas Naujojo Testamento mintį — Kristaus įsakymą: "Eikite ir mokykite visas tautas". Taigi, visuotinumumas apibūdina Bendrijos organizavimą, lygiai kaip vienybė apibūdina Bendrijos dvasią, kuri Bendrijos organizmui teikia galią gyventi dieviškai. Šių dviejų savybių integravimas ženklina nuostabią paslaptį, pasiekiamą vien tikėjimu. Visą tai mums išryškina dieviškąjį planą ir verčia žavėtis Dievo meile visiems žmonėms. Taipgi visa tai padeda mums suprasti misijinį Bendrijos pašaukimą bei pastangas, kad viso pasaulio žmonės taptų broliai. Žmonių vienybė negali gimti iš spaudos, kur viena socialinė žmonių klasė išnaudoja kitą, bet negali gimti ir iš totalistinės santvarkos, kur žmonės vienijami dirbtiniu prievartos būdu. Tikroji vienybė tegali būti įgyvendinta skleidžiant Dievo karalystę žemėje. Taigi, Bendrijos visuotinumumas (katalikiybė) gali ilgai būti žmonių tapti neišsamiu civilizacijos šaltiniu.

* **ATEIZMAS NEGALI BŪTI PRIEVARTA** BRUKAMAS vaikams mokyklose prieš jų bei jų tėvų norą — pareiškė kard. Stefan Vyszynski Čenstachovo šventovėje susirinkusiems maldininkams Marijos Dangūn ėmimo šventėje. Jo manymu, mokyklos turėtų mokyti vaikus tėvynės meilės ir tėvų kultūros, bet negali įsitiesti į religinę sritį ir nustatinti vaikus prieš tikėjimą. Tai esanti tėvų sritis, ir tik jie turi teisę spresti apie savo vaikų religinį auklėjimą.

* **KATALIKAI**, kurie nuolat kritikuoja kunigus bei vienuolius, yra iš dalies atskirę už pašaukimų ir dvasiškąją mąžymą. Tai pareiškė per Vatikano radiją Melburno arkivyskupas pašaukimų direktorius kun. Kevin Dillon. Jis buvo lankęsis neseniai JAV-se ir pareiškė, jog panaši padėtis esanti ne tik Australijoje, be ir JAV-se. Pasak jo, mes negalime tikėti, kad jaunuoliai ir jaunuolės rinkytų dvasinį pašaukimą, kai tas pašaukimas yra nuolat kritikuojamas jų tėvų namuose.

* **RUSŲ ORTODOKSŲ BENDRIJA** UŽ RUSIJOS RIBŲ pasisakė prieš siūlomąjį pasaulinį visų ortodoksų Bendrijų suvažiavimą. Jų teigimu, komunistai turės prągą pajungti visus ortodoksus sau, kaip jau padarė su K. Bendrija per II Vatikano santarbybą. Jų manymu, jau net siūlomoji suvažiavimo darbotvarkė rodo komunistų kėslus. Darbotvarkėje siūloma svarstyti tokius dalykus, kaip taika, rasinės diskriminacijos panaikinimas ir tarptautinė darna. Si Rusų Ortodoksų Bendrija už Rusijos ribų buvo sudaryta po revoliucijos nuo komunistinio teroro pabėgusių rusų tikinčiųjų bei jų dvasiškųjų.

* **NUO VAISINGUMO STERELIZUOTAS VYRAS** gali teisėtai priimti Santuokos sakramentą. Šį sprendimą paskelbė doktrinos kongregacija Vatikane. Iki šiol augščiųjų Vatikano tribunolas (Sv. Rota) tokia vyro padėtį laikydavo priežastimi pasiekti santuoką negaliojančia. Pasak doktrinos kongregacijos, vyro sterilizavimas yra didelis moralinis nusizengimas ir sunki nuodėmė, tačiau nėra santuoką naikinanti aplinkybė.

* **VYSK. JOSEPH CHENG**, 56 m. amžiaus, kuris valdo Kaohsiung vyskupiją laisvojoje Kinijoje, pareiškė, kad prez. Carter turėtų žmogaus teisių respektavimo reikalauti ir komunistinėje Kinijoje. Žmogaus teisių pažeidinėjimai komunistinėje Kinijoje esą nepalyginamai žiauresni nei Sovietų Sąjungoje. K. Bendrija komunistinėje Kinijoje yra visiškai su naikinta. Šventovės, mokyklos, universitetai, ligoninės bei kitos katalikiškos įstaigos yra atimtos. Tikslai viena katalikų šventovė komunistinėje Kinijoje veikia propagandiniais sumetimais Pekingo mieste. Kunigai bei vyskupai veikia tikslai slapta! — Mišias atnašauja naktimis patikimų tikinčiųjų namuose. Jeigu jie yra išaiškinami, tuojau įkalinami ir dažniausiai nužudomi. Pasak vysk. Cheng, ten išliko iki šiol gyvi katalikai yra labai giliai tikintys asmenys, tikrai visko atsisąžėję dėl Kristaus.

Suvalkų trikampio tautiečių balsas

Suvalkų trikampio lietuvių atsiliepimas į Lomžos vyskupo M. Sasnovskio laišką "T. Žiburiams"

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Rašo vyskupas ir apie Punkską. Esą Suvalkų trikampyje, kur gyvena tik lietuviai, visi yra aptarnaujami savo gimtąja kalba. Tačiau taip nėra. Seinuose lietuviai visiškai nėra aptarnaujami gimtąja kalba. Punkske būna dvejios Mišios, skirtos lietuviams, vienerios lenkams. Bet per lietuviškas pamaldas kunigai dažnai randa reikalo sakyti lenkiškai pamokslą arba reikalauja, kad lietuviai lenkiškai eitų išpažinties, vaikus leistų lenkiškai mokytis religijos. Punksko lietuviai laikada klebonui ką nors pasako, bet visada gražiai, mandagiai.

Vyskupas rašo, kad tarp lenkų ir lietuvių būna ginčai Punkske ir Smalėnuose, "kurios kelia nevisada lenkai". Mes sakome, kad daugiau vyskupas su kunigais tuos ginčus kelia, o lietuviai dažniausiai tik skriaudžiami. Jeigu vyskupas su kunigais nekeltų tų ginčų, tai jų ir nebūtų.

Pavyzdžiui, Seinų bažnyčioje ėmė visai lenkai burnoti ant lietuvių. Lietuviai pranešė milicijai. Milicija išardė lenkus, kurie taip burnoję bažnyčioje ant lietuvių, ir lenkai gavo bausdą. Kai Punkske lietuvių pamaldose kunigai dažnai įsikiša su lenkiškumu, o lenkams nieko lietuviško neįveda, tai lietuviai nešokinėja ant kunigų. Buvo toks atsitikimas Punkske. Kai pamaldas, kurios prasidėdavo lenkams 10 val., klebonas padarė pusvalandžio anksčiau, tai lenkai ko klebono nesudraskė. O kai lietuviams nuo pusės devynių pamaldas nukėlė į 8 val., tai lietuviai nė pusės žodžio dėl to nepasakė.

Taip pat vyskupas rašo, apie kunigą Maceką, kad gerai išmoko lietuvių kalbą. Jis ir yra vienas iš visų lenkų kunigų, kuris yra tikras kunigas ir politiniais lenkų reikalais neužiima. Smalėnuose anksčiau buvo į lietuviškas pamaldas kaisiojamas lenkiškumas, bet kai atėjo klebonauti kun. Macekas, pamaldos dabar vyksta reguliariai, be jokių lenkiškų priedų.

* **POPIEŽIUS PAULIUS VI NEATSAKINĖS** į jokių arkiv. Marcel Lefebvre laiškus, kol jis neparduos bešalyginio ir pilno paklusnumo požiūį — pareiškė Vatikano žinių agentūra. Tai išaiškina, kodėl Paulius VI neatsiliepė į arkiv. Lefebvre pasiūstą laišką. Tame laiške arkivyskupas prašė privačios audiencijos su popiežiumi be jokių liudininkų, kad galėtų viską sugrąžinti į normalią padėtį dėl visuotinio K. Bendrijos gėrio bei sielų išganymo. Arkivyskupas iš savo pusės išreiškė susirūpinimą, kad Paulius VI dėl senatvės ir nesveikatos nebėra pajėgus savarankiškai tvarkytis. Esą dabartinis popiežius nėra išdavęs K. Bendrijos, bet yra labai silpnas ir jo aplinkos asmenys jį priešams išduoda. Arkivyskupo teigimu, popiežius yra neklaidingas tikslai tada, kai atstovauja tikrai katalikų bei ir elgiasi kaip apaštalas Petras, o ne kaip Jean Jacques Rousseau.

KUN. J. STS.

Punkskas prieš pirmą pasaulinį karą buvo grynai lietuviškas. 1920-21 m. užėmus lenkams Punkską, atsirado lenkų tarnautojų ir dvaruose naujakurių (osadnykų). Tada lenkai ėmė prašyti Punksko kleboną, kad jiems paskaitytų Evangeliją. Klebonas atsisakė lietuvių parapijiečių. Lietuviai taip pasakė: "Kunigėli, paskaityk, jeigu Jums nesunku". Vėliau lenkai pradėjo prašyti pamaldų, bet Lomžos vyskupas jiems neleido, nes jų buvo permažai. Tada jie kreipėsi per pasaulinę valdžią. Pastaroji jiems pripažino pamaldas, bet kadangi jų buvo permažai (vos 200), tai vyskupas nedavė jiems atskirų Mišių. Mišios buvo tada laikomos lotyniškai, tai Suma buvo bendra. Prieš Sumą būdavo lietuviškas pamokslas, o po Sumos — lenkiškas ir lenkams mišparai.

* * *

Dabar vyskupas rašo, kad "Punkske yra virš keturių tūkstančių tikinčiųjų, apie 70% lietuvių". Kodėl lenkai Punkske taip smarkiai gausėja? Visų pirma, vyskupas didina lenkų skaičių, antra, lenkai smarkiai varo Suvalkų trikampio lenkišką kolonizaciją. Vokiečiai mažiau tempu ėjo su kolonizacija. Pavyzdžiui, vokiečių okupuotoje prūsų žemėje ištisus šimtmečius išsilaikė lietuviški pavadinimai ir lietuviška kalba. Lenkai ir rusai lietuvius greitai tempu lenkina ir rusina. Lenkai verčia lietuviškas pavardes į lenkiškas, kaimų ir miestų pavadinimus į lenkiškus. Rusai, užėmę prūsų kraštą, iš karto jį surusino, pakeisdami lietuviškus pavadinimus į rusiškus ir įvesdami tik rusišką kalbą, nors ten nemažai gyveno ir lietuvių. Rusai ir lenkai šaukia, kad hitleriškas fašizmas naikino tautas. O ką lenkiškas ir rusiškas fašizmas daro lietuvių tautai?

* * *

Suvalkų kraštas nuo senovės buvo Lietuvos dalis. Sitai patvirtina pasaulio tautų mokslininkai ir netgi nešovistiniai lenkai. Po pirmo pasaulinio karo centrinės Lenkijos lenkai Suvalkų kraštą laikė lietuvišku. Apie tai liudija toks įvykis. Kai Suvalkų kraštas buvo prijungtas prie Lenkijos, tai lietuviai lygiai su lenkais turėjo tarnauti lenkų kariuomenėje. Centrinės Lenkijos lenkai suvalkiečius vadindavo lietuviais. Atsiradavo ir tokių suvalkiečių, kurie nemokėjo lietuviškai. Kai juos vadindavo lietuviais, tai jie sakydavo: "Kokie mes lietuviai, kad nemokam lietuviškai kalbėti". Tada jiems atsakydavo: "Tai nieko, bet tavo kraujas lietuviškas". Kalbėt galima ne tik lietuviškai ar lenkiškai, bet ir vokiškai, rusiškai, o kraujo niekas nepakeis". Pa-

Spalis - šalpos mėnuo

KLB Šalpos Fondo komitetas skelbia visoje Kanadoje spalio mėnesį šalpos mėnesius. Komitetas prašo visus skyrus bei šalpos atstovus savo vietovėse spalio mėnesį surengti vaju šalpos reikalams. Nesant šalpos atstovų, apylinkių valdybos yra prašomos savo kolonijose tokį vaju suorganizuoti. Sis vaju tegu būna skirtas į vargą patekusiems tautiečiam pagelbėti ir mūsų vienintelei laisvajame pasaulyje lietuvių gimnazijai — Vasario 16 Vokietijoje paremti. Laukiančių mūsų pagalbos yra daug tautiečių kituose kraštuose. Taip pat laukia iš mūsų paramos ir Vasario 16 gimnazija. Mes, gyvendami Kanadoje, esame pakankamai turtingi, kad galėtumėm padėti savo broliam

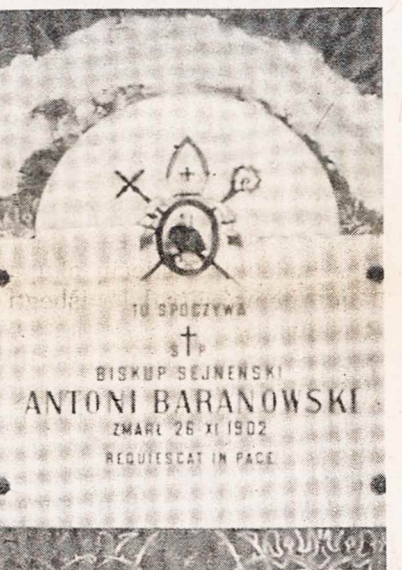
vydžiui, prie Suvalkų Sveicarijoje (taip vadinasi tas kaimelis) yra miške senos kapinės. Prieš kokius 15 metų tose kapinėse pasaulio ir lenkų mokslininkai darė tyrinėjimus, norėdami nustatyti, kokios tautos tos kapinės. Vienas lenkų archeologas, kuris ten tyrinėjo, pasakojo, kad tos kapinės yra lietuvių-jotvingių. Rasta keletas ir kitų tautų žmonių palaikų, net ir mongolų.

Taigi, vyskupo nuomone, jeigu lietuviui galėjo įskępyti lenkų kalbą, tai jis ir yra lenkas. Bet juk kalba nepakeičia kitų tautinių bruožų ar savybių.

Pavyzdžiui, daug lenkų gyvena Amerikoje. Juos lenkai vadiną "polonija". Lenkai kiekvienam žingsnyje pabrėžia, kad jie yra tikri lenkai, nors dauguma jų net nemoka lenkiškai. Pagal lenkų dvasiškų supratimą, jeigu lietuvis moka lenkų kalbą, tai jis ir lenkas. Jeigu jis neneigia lenkiškai laikomas pamaldas, tai jau tokį lietuvių dvasiškąją laiką lenku. Todėl vyskupas su kunigais nenori duoti lietuviams pamaldų, kad galėtų įrodyti, jog čia nėra lietuvių, o tik lenkai. Ir jeigu lietuviai eitų į lenkiškas pamaldas, tuomet vyskupas pasakytų, kad Seinų parapijoje nėra lietuvių ar net visame Suvalkų trikampyje. Tada statistika būtų labai paprasta — 100% lenkų.

Mes, tikintieji lietuviai, negalime tylėti. Mums daroma sunki moralinė ir fizinė skriauda. Mes norime, kad visa vieša pasaulio opinija žinotų, jog Suvalkijoje lietuviai yra pasiryžę ginti savo tikybės ir tautos reikalus. Pasiłksime tokią, kokiais buvome nuo amžių — ištikimais Dievui ir Tautai.

Suvalkų trikampio tikintieji lietuviai

Paminklinė vyskupo ANTANO BARANAUŠKO lenta, įmūryta Seinų bazilikoje, kur jis buvo vyskupu. Lenkiškas įrašas sako: "Čia ilsisi a.a. Seinų vyskupas Antanas Baranauškas. Mirė 26. XI. 1902. Teišisi ramybėje". (1965 m. nuotrauka)

bei sesėm užjūryje. Šalpos Fondas gauna daugybę laiškų iš Lenkijos lietuvių, kurie prašo dėvėtų drabužių. Tuo būdu mes palaikome artimus ryšius su savo tautiečiais, gyvenančiais Lenkijoje. Ta proga komitetas ragina visus Šalpos Fondo atstovus bei skyrus savo vietovėse surengti dėvėtų drabužių vaju. Adresų galima gauti KLB Šalpos Fondo komitete.

KLB Šalpos Fondo komitetas kviečia visus geros valios lietuvius prisidėti bent maža auka prie šio kilnaus šalpos darbo. Kiekvienas skirkime auką šalpos reikalams. Auką prašome siųsti: KLB Šalpos Fondas, 118 Farleigh Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 2H8.

KLB Šalpos Fondas

Ilgamečiam klubo nariui

a.a. Brunardui Mackevičiui

mirus, jo brolių ilgametį klubo narį STANISLOVĄ

ir visus velionies artimuosius nuosirdžiai

užjaučiame —

Toronto lietuvių medžiotojų

ir žūklautojų klubas "Tauras"

A+A

Brunardui Mackevičiui

mirus, žmoną ELEONORĄ, dukrą VIOLETĄ, seserį okupuotoje Lietuvoje, jo brolių STANISLOVĄ ir šeimą giliai užjaučiame —

Petra ir Vladas Jankaičiai

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Pradeda savo klaidas matyti

STEPAS VARANKA

Toronto lenkų laikraštis "Głos Polski" (Lenkų Balsas) š.m. rugpjūčio 4 d. paskelbė Aleksandro Pole-Noble straipsnį "Wczoraj, dzis i jutro" (Vakar, šiandiena ir rytoj). Jame nagrinėjamos prieškarinės Lenkijos klaidos mažumų atžvilgiu. Čia suglaustai pateikiu kaiku-riuos autoriaus pasisakymus.

Valstybės sienas turėjome atsitiktines, ginklų apibūrinimas, JAV, Anglijos ir Prancūzijos politikų patvirtintas. Tos valstybės neturėjo supratimo apie gyvybinius Lenkijos reikalus. Joms nerūpėjo tos valstybės egzistencija.

Gyventojų turėjome iš trijų okupuotų Lenkijos dalių. Jie buvo skirtingų išsilavinimų ir politinio supratimo. Turėjome lenkų, ukrainiečių, žydų, gudų, vokiečių ir lietuvių Vilniaus krašte. Be to, turėjome daug pabėgėlių nuo rusų revoliucijos.

Neturėjome prityrusių politikų. Tiesa, buvo keletas iš austrų okupuotos srities, nedidelis skaičius iš Prancūzijos ir Sveicarijos. Buvo sunkumų surasti populiarią politiką, kuris galėtų visus suvienyti, paruošti sugyvenimui su tautinėm mažumom. Neturėjome politiko, kuris galėtų Lenkiją suvienyti.

Iš po ilgos 150 metų trukusios sunkios vergijos ir 1914-18 metų karo audros kėlėms pakencijai ekonominėje srityje, bet nedarė pažangos politinėje plotmėje. Turėjome per daug partijų. Tai labai silpnino valstybę. Vėliau buvo prieita prie vienos partijos, kuri slopino kitų partijų politinius užsimojimus. Pagaliau prieita prie to, kad politiniai priešai buvo sodinami į Brzescio tvirtovę ir kėlėjimus.

Baimė dėl valstybės saugumo vertė persekioti tautines mažumas — ukrainiečius, gudus, lietuvius ir kitus. Jų turėjome nemažą nuosimtį. Ūkinėje ir religinėje srityje negerbėme gausios savo mažumos. Iš žydų darydavome juokus. Universitetuose priedavome prie žydų mušimo. Aplamai, nelenkas Lenkijoje buvo traktuojamas kaip antros klasės pilietis. Tai labai gerai jautė mažumos.

Tokia vyriausybės politika skaldė valstybės gyventojus. Romos katalikų tikyba buvo laikoma lenkų tikyba. Kitos tikybos buvo blogos, o žydų — blogiausios (Kristaus žudikai). Nebuvo me geri krikščionys. Negerbėme savo mažumas ir kitų tikėjimų. Buvome dar nepaarieję prie tolerancijos, nors didžiausios savo demokratine sistema ir religija.

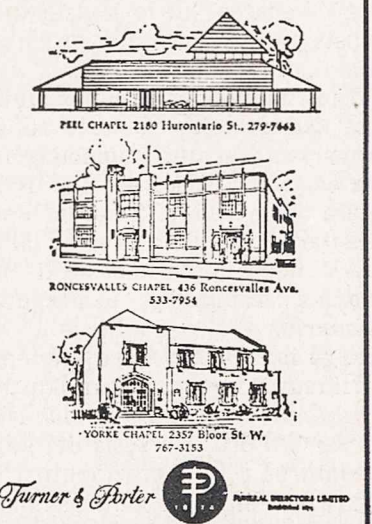
Tikriausiai, jeigu būtumėm praktikavę kasdieniniame gyvenime krikščionišką meilę, būtumėm buvę vieningesni ir stipresni. Mūsų priešai nebūtų taip greitai suorganizavę mūsų valstybėje karo metu penktosios kolonos. Taip mes, prieškariniai lenkai, pralaimėjome kiltuotą kovą savo krašte greičiausiai dėl praeities klaidų.

Už Lenkijos sienų, laisvajame pasaulyje, gyvena milijonai lenkų. Jų dauguma laikosi senų praeitis tradicijų. Gaila, kad apstulbimas ir militarinė nesėkmė išveijęs lenkuose nepažadiną naujų politinių idėjų. Taip pat ir mūsų emigracinė vyriausybė nenori ar nedrįsta keisti savo senos politinės linijos. Atrodo, kad, neįvedę radikalių permajų emigracinėje politikoje, tampame neįdomūs sau ir kitiems.

Daug karčios teisybės pasakyta minėto autoriaus apie Lenkijos praeities elgesį su ten gyvenusiom mažumom. Labai teisingai autorius sako, kad reikia įsikišti naujų politinių kelių. Pirmiausia reikia atsakyti tų priuopuolamai ginklų užimtų ne savo žemių sienų. Tai būtų pirmas žingsnis glaudesniems ryšiams užmegzti ir gera dirva dialogams pradėti. Dabar politinių atžvilgių yra geras klimatas visiems pavergtiesiems eiti į glaudesnę ir nuosirdesnę bendradarbiavimą savo nepriklausomybės atgauti. Lenkai turi gerai įsidėmėti, kol Lenkija savinsis svetimas žemes, niekada neturės gerų draugų ir tikros ramybės. Nors dabartinėje Lenkijoje yra 34,5 milijono gyventojų, tačiau dalį sudaro nemažas skaičius kitų tautybių žmonių, panašiai kaip ir 1939 m. prieš karą.

• Gyvos idėjos prasmė yra būti ne archyvinio idėjų sandėliu, o šviesa, žadinančia i tiesą ir gerį. J. GIRNUS

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turmas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Mobawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėls

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

NUO SUIRUTĖS IKI PASAULIO GALYBĖS

Užsienio reikalų vairootojų vaidmuo Sov. Sąjungos iškilime per 60 metų

Š.m. spalio 7 d. Sovietų Sąjunga minės 60 metų sukaktį vadinamosios “Spalio revoliucijos”. Tai nepaprastas įvykis, kuris bus gausiai paminėtas įvairiais leidiniais, straipsniais, renginiais.

Ta proga objektyvūs studijozai ir stebėtojai ramiai pasvarstys, kaip 60 metų eigoje dvi didžiulės valstybės, turinčios skirtingas santvarkas, yra pasiekusios lemiamo vaidmens tarptautiniame gyvenime ir politikoje. Bus atkreiptas dėmesys ir į tai, kad 1917 m. buvo nepalyginamas skirtumas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos. Kai pirmoji vedė sėkmingą kovą su Centro valstybėmis, Sovietų Sąjunga (ano meto Rusija) skendo revoliucijos ir civilinio karo bangose. Taigi, palyginimas nėra lengvas, nors yra ir bendrų bruožų, pvz. abi valstybės yra pačios turtingiausios šioje žemėje. Idomu pasvarstyti, kas lėmė, kad Sovietų Sąjunga per 60 metų pasidarė jėga, su kuria visi turi skaitytis.

Kas lankėsi Sov. Sąjungoje 1925 m., galėjo pastebėti, kad kraštas dar buvo beviltiškoje padėtyje. Pralaimėtasis karas, revoliucija, kontrevoliucija, kuriai vadovavo “baltųjų” armijos, paliko ženklus, matomus kiekviename žingsnyje. Komunistinio gyvenimo prestižas tarptautinėje plotmėje buvo lygus nuliui. Bet po 15 metų, t.y. 1939 m., Sovietų Sąjunga buvo atgavusi beveik normalų veidą ir toli pažengusi tarptautinėje plotmėje. 1939 m. 54 Tautų Sąjungos valstybės vienbalsiai nutarė išmesti Sov. Sąjungą iš Tautų Sąjungos narių dėlo, kad ji užpuolė Suomiją (to Tautų Sąjunga nedrįso padaryti Italijai, kai ta užpuolė Etiopiją). Bet po dešimties metų Sov. Sąjunga tapo antrąja pasaulio jėga.

Tas nepaprastas Sov. Sąjungos iškilimas įvyko dėl politinių aplinkybių, kurios padėjo jai užkariauti beveik pusę Europos dėl vakariečių aklo ir klaidų, dėl labai gausios karinės paramos ne tik Vokietijai nugalėti, bet ir kitiems nekalėtiems kraštams užgrobti. Bet visa tai dar pilnai neišaiškina Sov. Sąjungos iškilimo pastaraisiais metais, jos nuolat didėjančio apsiginklavimo. Nėra abejonės, kad domnavimo planus paruošė, vykdė žmonės, kurie vadovavo Sov. Sąjungos užsienio politikai.

Reikia pastebėti, kad per 60 metų tik keturi užsienio reikalams komisarai užtikrino Sov. Sąjungai jos politikos vientisumą ir tęstinumą. O Sov. Sąjungos politika rėmėsi dviem pagrindiniais stulpais — karine jėga, išugdyta begalinių aukų kaina, ir marksistinė ideologija, kaip propagandinė priemonė laimėti pasaulio palankumą. Tokiems siekiams vykdyti reikėjo tinkamų žmonių, tai yra diplomatijos, kuri būtų per 60 metų pati — lanksti, veiksminga, aštri ir vilkinanti, nors kartais tokia politika susilaukdavo nesėkmės, kaip pvz. 1962 m. su Kuboje įrengtomis karinėmis bazėmis.

Užsienio politikai Sov. Sąjungoje per visą laiką vadovavo tik keturi užs. reikalų komisarai — Čičerinas, Litvinovas, Molotovas ir Gromyka. Buvo dar penktas, isiterpęs tarp Molotovo ir Gromyko, būtent, Šepilevas, bet jo pasirodymas užsienio politikoje buvo lyg meteor o žvystelėjimas — jis tuojau pranyko.

Čičerinas
Georgij Čičerin (1872-1936), baigęs Petrapilio universitet o istorijos-filosofijos fakultetą, nuo 1897 m. dirbo užsienio reikalų ministerijoje; 1904 m. išitraukė į revoliucinį sąjūdį, išvažiavo į Vokietiją ir ten įstojo

į socialdemokratų partiją. Po 1917 m. vasario mėn. revoliucijos buvo suimtas Anglijoje ir 1918 m. iškeistas į Britanijos pasiuntinį Rusijai Buchananą. Tuojau įstojo į komunistų partiją ir buvo paskirtas užs. reikalų komisar u. Jis 1918. III. 3 pasirašė Lietuvos Brastos taiką, 1922 m. sudarė Rapalo sutartį su Vokietija, 1925 m. — nepuolimo sutartį su Turkija, 1926 m. — su Lietuva, 1927 m. — su Persija. Tik 1930 m. dėl ligos pasitraukė iš pareigų. Buvo rafinuotų formų diplomatas, neatsisakęs caro laikų papročių, diplomatinuose priėmimuose rodydavosi su fraku ir kitais komunistams neįprastais bei nevartojamais priedais.

Čičerinui pavyko pralaužti izoliaciją, į kurią buvo patekusi Sov. Sąjunga. Jis vedė su Vakarų valstybėmis prekybos der ybas, kurios visada turėjo ir politinį pamušalą. Stengėsi suartėti su Vokietija (abi pralaimėjusios karą), buvo priešingas Britanijai dėlto, kad ji po karo viena tvarkė Artimuosius Rytus, neįsileisdama Sov. Sąjungos.

Litvinovas
Antrasis Sov. Sąjungos užs. reikalų komisar as buvo Maksim Maksimovič Litvinov (tikrumoje Meier Henoch Wallach Finckelstein, 1878-1951). Balstogės žyd as. Baigęs realinę gimnaziją, 1898 m. įstojo į Rusijos socialdemokratų partiją, buvo suimtas, pabėgo į Londoną, kur kartu su Leninu leido “Iskrą”. 1903 m. nelegaliai grįžo į Rusiją ir buvo komunistų partijos vadovybėje; 1905 m. vėl pabėgo į Londoną, paskui gyveno Šveicarijoje ir Britanijoje, visur atstovaudamas bolševikams. Po 1917 m. revoliucijos Britanijoje buvo suimtas ir iškeistas į vieną anglų agentą, patekusi į bolševikų rankas Rusijoje. 1918 m. buvo paskirtas užs. reikalų komisar iu nariu ir jo išbuvo iki 1930 m., kai Čičerinui atsisakius, užėmė jo vietą. Jis dalyvavo visose tarptautinėse konferencijose, visur skleidamas nusiginklavimo reikalą ir rūpin damasis Sov. Sąjungos pripažinimu de jure bei išileidimu į Tautų Sąjungą. Tai jam pavyko 1934 m. Vokietijoje įsigalėjus Hitleriui, jis kaip žyd as, buvo didelis nacių ir Hitlerio priešin as, nepritarė Stalino norui sudaryti su hitlerine Vokietija nepuolimo sutartį. 1939 m. gegužės mėn. buvo atleistas iš užs. reik. komisar o pareigų, ir sutartį su Vokietija pasirašė jo įpėdinis Molotovas. Prasidėjus karui, vėl grįžo užsienio tarnybon, buvo Sov. Sąjungos ambasadorium JAV-se iki 1943 m. Patekęs į Stalino nemalono dėl palankumo bendrauti su Vakarų valstybėmis, iš pareigų buvo atleistas ir dingio iš viešojo gyvenimo.

Molotovas
Litvinovo įpėdinis užs. reikalų komisar as Viaceslav Michailovič Molotov (tikrumoje Skriabin), g. 1890 m., nebuvo baigęs augštesniųjų mokslų; nuo 1906 m. Rusijos socialdemokratų partijos narys, legalių bolševikų laikraščių redakcijų narys; 1915 m. ištremtas į Irkutską pabėgo; 1921 m. bolševikų partijos centro komiteto narys, artimas Stalino bendradarbis; 1939-49 ir 1953-57 m. užs. reikalų komisar as. Jis sudarė su Hitleriu su-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Vidurinė torontiško “Gintaro” ansamblio grupė repeticijos metu prieš koncertą

Nuotr. O. Burzdžiaus

Žydai ir vokiečių dokumentai

Yitzako Arado studijos atspaudas “Galutinis sprendimas”
Lietuvoje vokiečių dokumentų šviesoje

A. KALNIUS

Iki šiol iš žydų pusės lietuvių išeivijos spaudoje apie lietuvių-žydų santykius, ypač žydų likimą Lietuvoje vokiečių okupacijos laikotarpyje, daugiausia rašė dr. Dov Levinas, parašęs tais klausimais ir studija. Neseniai buvo gautas atspaudas kito autoriaus, būtent, Yitzako Arado, kuris minėtą temą gildina vokiečių dokumentų šviesoje. Jo studija anglų kalba įjungta į serijinį leidinį “Yad Vashem Studies” XI tomas. Pastarasis išleistas Jeruzalėje 1976 m. Studija apima 235-72 puslapius. Jos autorius yra, matyt, vilnietis, parašęs daktaro disertaciją Tel-Avivo universitete 1974 m. tema “Vilniaus žydų kova ir jų sunaikinimas”. Čia pateikiama šio autoriaus naujosios studijos santrauka ir A. Kalniaus komentaras. RED.

Įvadinės pastabos

Pačiame pirmame puslapyje autorius nurodo faktą, esą staigus vokiečių armijos prasišėrimas, sovietų režimo sužlugimas ir žydų nesiorientavimas, kas jų laukia vokiečių okupacijoje, jiems sutrukdė išbėgti į Sovietų Sąjungą. Esą tik 15.000 pasisekė pabėgti, ir tai tik tiems, kurie buvo sovietų valdininkai. Gi apie 220.000-225.000 pasiliuko Lietuvoje.

Be kita ko autorius paaiškina, jog apamai Lietuvoje gyveno apie 150.000 žydų. Apie 80.000 tas skaičius padidėjo, atgavus Vilnių ir jo apylinkes. Be to, apie 15.000 atbėgo į Lietuvą iš okupuotos Lenkijos. Taigi, anuo metu Lietuvoje buvo apie 245.000 žydų. Iš jų 4.000-6.000 emigravo dar prieš vokiečių JAV-se iki 1943 m. Patekęs į Stalino nemalono dėl palankumo bendrauti su Vakarų valstybėmis, iš pareigų buvo atleistas ir dingio iš viešojo gyvenimo.

Po šios statistikos autorius užsimena apie lietuvių sukilimą, kuriame dalyvavo tūkstančiai civilių ir lietuviškų dalinių karių, priklausiusių Raudonajai Armijai. Esą lietuviai persekiojo ne tik besitraukiančius sovietų karius, bet ir pažadėjo žudyti žydus.

Tolimesnis autorius aiškina mas apie vokiečių okupacinės valdžios struktūrą ir teritorinį susikirstymą mums yra žinomas ir čia nekartojamas. Taip pat yra žinomas ir laikinosios vyriausybės susidarymo faktas. Gal tikrai verta priminti, kad l. v. ministerio pirmininko pareigas einaš J. Ambrazevičius vokiečių pasiūlymo būti generaliniu tarėju nepriėmė ir iš savo pareigų atsisakė.

Naikinimo planas

Lietuvos žydų naikinimo planas kilo iš bendros Europos žydų problemos, kurios galutinį sprendimą nustatė Reicho valdžia. Šio sprendimo vykdymas Lietuvoje buvo suskirstytas į tris laikotarpius.

Pirmas laikotarpis: 1941 m. birželio — lapkričio mėn. Šis laikotarpis buvo suskirstytas į tris fazes: pirmoje fazėje žudynės vykdytos lietuvių, remiant kilnojamos žudymo grupėms. Užumazgą šioms žudynėms esą davė Lietuvių Aktyvistų Fronto manifestas. Girdi, į šį atsišaukimą atsiliepė tūkstančiai lietuvių. Kaune žydų medžioklė buvusi pradėta mažos grupės aktyvistų partizanų, kuriems vadovavo Klimaitis. Pirmąją naktį šį grupę nužudžius daugiau kaip 1500 žydų, padegusi ar kitaip sunaikinusi keletą sinagogų ir apie 60 namų.

Sekančiomis naktimis panašiu būdu buvė “sutvarkyti” 2300 žydų. Kitose Lietuvos vietose buvė pasekta Kauno pavyzdžiu. Be to, daug žydų buvė sulikviduoti jiems bandant pasitraukti su Raudonąja Armija. Autorius taria, jog iš dalies turimų dokumentų esą galima prileisti, kad šioje fazėje (birž. 23 — liepos 3) buvė nužudyta 8.000-10.000 žydų.

Antrosios fazės žudynės (liepos mėn.) buvusios vykdomos akcijos grupių (Einsatzgruppen), esančių karinės vadovybės žinioje. Esą tūkstančiai lietuvių savanoriškai padėję jas vykdyti. Žydų naikinimas pačių lietuvių iniciatyva buvęs vykdomas tose vietovėse, kur akcijos grupės nepasiekdavo arba kur jos neveikė. Sakoma, kad žudymo operacijos buvo atliekamos Paneriuose, Vilniuje, VII ir IX fortuose, Kužių girioje, Vidžgirio ir Staniūnų miškuose. Antrosios fazės žudynėse buvė sušaudyta 15.000-17.000 žydų. Išnaškoje prileidžiama, kad 2000-3000 žydų nužudė vietiniai gyventojai.

Trečiajai fazei (rugpj. lapkriťys) vadovavo civilinė vokiečių administracija. Lohses patvarkymu galutinio žydų problemos sprendimo įvykdymas pavestas saugumo policijai. Jai tad atiteko didžiausias sunaikintinų žydų skaičius.

Lohses šiek tiek vėlesnėje instrukcijoje nurodė, kad pirmiausia žydai turėtų būti sunaikinti krašto gilumoje, o didelių miestų žydus reikia suvaryti į getus ir jiems leisti tvarkytis “autonomiškai”, jų pačių tarėjams ir policijai vadovaujant.

Maždaug apie tą laiką (1941. VIII. 1) ir laikinoji Lietuvos vyriausybė (penkios dienos prieš jos likvidavimą) buvo išleidusi žydų reikalų įstatymą, kuriame buvo nurodytos lietuvių su žydais elgesio taisyklės visame krašte. Įstatymą pasirašė min. pirm. J. Ambrazevičius ir vid. reik. min. J. Slepetys. Čia žydai buvo suskirstyti į dvi kategorijas: 1. komunistų ir jų simpatikų, kurie buvo aktyvūs sovietų režime (jie turėjo būti suimti ir patraukti teisman); 2. kitiems žydų kilmės gyventojams pritaikyti tie suvaržymai, kurie jau buvo nustatyti vokiečių. Gi žydams, kurie buvo apdovanoti augštais Lietuvos žykečių pasiūlymo būti generaliniu tarėju nepriėmė ir iš savo pareigų atsisakė.

Tokių būdu sistemingas Lietuvos žydų naikinimas, nepaisant amžiaus, lyties, profesinio ir fizinio pajėgumo, prasidėjo 1941 m. rugpjūčio mėn. Didžiojoje Kauno ir Vilniaus žydų bendrumenėse žudynės esą buvo vykdomos vietinių saugumo policijos ir SD (Sicherheitsdienst) organų kartu su specialiais lietuvių kariniais daliniais, priklaususiais vokiečių vadovybei. Gi skriejantys vokiečių saugumo policijos ir SD junginiai, padėdami vietinių lietuvių elementu, veikė periferijoje. Esą vokiečiai šių išpuolių metu da-

vinėjo įsakymus, organizavo ir vadovavo, o žudynes prie griovių vykdė vokiečiai ir lietuviai.

1941 m. rugpjūčio 15 d. apie 30.000 žydų buvo suvaryti į Kauno getą, rugpjūčio gale 5000 — į Šiaulius ir rugsėjo 6 apie 40.000 — į Vilniaus. Tūkstančiai žydų iš šių getų buvo varomi darbams į įvairias vokiečių institucijas ir fabrikus, kurių dalis dirbo karo reikams.

Pirmiausia turėjo būti sulikviduoti nedirbantieji žydai, paskui nesvarbūs darbininkai ir pagaliau amatininkai bei fabriku personalas.

Šios žudynių akcijos metu vokiečių vykdomasis dalinys #3 sunaikino apie 111.000, o #2 — apie 46.000. Be to, apie 2000-3000 sunaikino vietinė lietuvių policija ar nereguliarūs lietuvių vienetai. (Išėtu, kad per visas tris fazes tie “nereguliarūs lietuvių vienetai” galėjo sunaikinti apie 12-16.000 savo krašto gyventojų). Dar apie 5000 žydų, atgabentų iš Vokietijos ir Austrijos tuo pačiu metu buvo nužudyti Kaune.

Skaičiai

Autorius teigia, kad Lietuva buvo pats pirmasis kraštas vokiečių okupuotoje Europoje, kur prasidėjo masinės žydų žudynės. Esą per pirmuosius keturis su puse mėnesio sunaikinta daugiau kaip 80% Lietuvos žydijos. Pasinaudodamas Stahleckerio pranešimu, jis rašo, jog tokios pasekmės buvo pasiektos dėlto, kad saugumo policijos ir SD daliniai, kurie vykdė masines žudynes ir kurių iš viso buvo tik keli šimtai vyrų, buvo remiami tūkstančių savanorių iš vietinių gyventojų. Čia taip pat paminima ir pora lietuviškų pavardžių: esą Albina Karalius ir Balys Vilčinskas pranešė, jog Sakiuose buvė nužudyta 890 žydų, o K. Nau miesty — 650. (Aplamai, lietuviškos pavardės šioje brošiūroje beveik nefigūroja).

Galutinius šio laikotarpio žydų naikinimo rezultatus autorius taip pateikia: 1. Lietuviai: birželio pabaiga ir liepos pradžia — 8.000-10.000; 2. Vokiečių akcijos grupės ir lietuviai per liepos mėn. — 15.000-17.000; 3. Civil. administracija per rugpj. lapkr. mėnesius — 150.000. Iš viso: 173.000-177.000. Tai ir sudaro aną 80% sunaikintų Lietuvos žydų, kurių žudyme, anot Yitzhak Arad, dalyvavo tūkstančiai lietuvių ir tik keli šimtai vokiečių.

Dar 43.000 žydų liko nesunaikintų: 20.000 Vilniuje, 17.500 Kaune, 5000 Šiauliuose ir 500 Švenčionyse. Iš jų keliems tūkstančiam pasisekė pabėgti į Gudiją, kur žydų padėtis buvusi geresnė.

1941 m. gale žydų naikinimas Lietuvoje buvo atidėtas ryšium su Ostlando civilinės administracijos, SS ir Wehrmachto ginču dėl darbo jėgos trūkumo, ypač karinėje pramonėje. Nemaža reikšmės šiam reikalui turėjo ir lietuvių pasipriešinimas važiuoti darbams į Vokietiją. Visą šią tarpusavę vokiečių trintį ir su ja susijusią žydų padėtį autorius aprašo platokai, bet tai mūsų interesų nei vie naip, nei kitaip nenušviečia.

(Bus daugiau)

Disidentai Sovietu Sąjungoje

Pasikalbėjimas su Sovietų Sąjungos rašytoju Malcevu Italijoje

Italų dienraštis “Vita” š.m. liepos 20 d. laidoje paskelbė idomų pasikalbėjimą su rusų rašytoju Jurijum Malcevu, dabar gyvenančiu Italijoje, apie disidentus Sovietų Sąjungoje. Pasikalbėjimas aktualus ir lietuviams, nes liečia žmogaus teisių pažeidimus ir Lietuvoje.

— Chruščiovas 1963 m. savo drastiška kalba užbaigė “atolydžio” laikotarpį. Tada Sovietų Sąjungoje prasidėjo naujoji disidencijos fazė. Kokios yra žymiausios jos apraiškos?

— Pasternakas savo knyga “Daktaras Živago” pradėjo atolydžio laikotarpį. Antrąją fazę sudarė rašytojų Andriaus Sinjavskio ir Juliaus Danielio byla, kuri paskatino disidencijos sąjūdį.

— Taigi šis procesas turėjo lemiamos istorinės reikšmės?

— Taip! Po Chruščiovo kalbos, kuri paneigė liberalizacijos viltis, buvo pradėta kietai reaguoti ypač prieš rašytojus. Sinjavskis ir Danielis, kurie savilaidos spaudoje pasirašydavo Terz ir Arzak slapyvardžiais, buvo suimti, teisiama ir pasmerkti septynerių ir penkerių metų bausmei griežto režimo lageryuose.

— Kuo jie buvo kaltinami?

— Jie buvo kaltinami už savo veikalų spausdinimą užsienyje, siekimą marksizmo pozicijos revizijos, už vadinimą komunizmu “naująja religija”, už tvirtinimą, kad sovietinė valstybė negirdėtu žiaurumu varžo asmenybes, rašant nepalankius veikalus režimui ir kt.

— Kodėl šis procesas susilaukė tokio dėmesio?

— Tai buvo dar niekad negirdėtas įvykis. Dar prieš jam prasidedant, daugiau kaip 200 jaunuolių susirinko Puškino aikštėje, Maskvoje, demonstruoti prieš rašytojų suėmimą. Teismo metu per penkias dienas gausios grupės asmenų, o jų tarpe ir prof. Sacharovas, kolektyviai reikė savo simpatijas kaltinamiesiems. Tai buvo pirmas žymesnis sovietų disidencijos pasireiškimas. Prieš tai niekas nebuvo teisiama už rašytinį veiklą. Kitas svarbus elementas, charakterizuojantis šį įvykį, buvo faktas, kad pirmą kartą viešame procese kaltinamieji atsisakė prisipažinti kaltais. Priešingai — remdamiesi sovietine konstitucija, jie tvirtino turį teisę rašyti ir veikti pagal savo įsitikinimus.

— Kokių pasekmių susilaukė šis procesas realioje politikoje?

— Įvyko visiškas pozicijų pasikeitimas. Sovietų valdovai tikėjosi tuo procesu išpėti, pagrąsinti ir išgaudinti ne tik intelektualus, bet ir visus piliečius. Susilaukė gi visai priešingų rezultatų. Herojiška kaltinamųjų laikysena ir jų pasmerkimas iššaukė ne tik individualius bei kolektyvius protestus, bet ir pagimdė disidenciją, kaip ji šandieną suprantama ir tęsiama. Nuo to laiko disidentai pamiršo baimę bei svyravimą, suprato savo pareigą ir misiją eiti pirmyn, nežiūrint, kad jiems gresia kalėjimai, bepročių ligoninės, lageriai, tremtis, net ir pati mirtis. Nuo to momento pasklido “samizdatai” dar niekad negirdėtu gausumu. Tvirtinama, kad Solženicino “Vėžio palata” su-

silaukė didesnio tiražo savilaidos būdu, negu jos vertimai Vakarų kraštuose. Be to, pirmieji “samizdatai”, turėję tik literatūrinį charakterį, po šio teismo ėmė kelti politinius, ekonominius ir socialinius klausimus.

— Kaip reiškiasi disidentai šiuo metu Sovietų Sąjungoje?

— Dėl daugelio motyvų sunku tiksliai nusakyti. Pirmiausia tenka konstatuoti faktą, kad užsienis apie disidentų sąjūdžio reikimąsi Sovietų Sąjungoje patiria tik po to, kai išaiškinami ir suimami jų vadai. Turėdamas galvoje slaptumo būtinumą, disidentų sąjūdis negali žinoti tikro savo šalininkų skaičiaus. Atrodo, kad nemažai jų grupių nustoja egzistuoti, kai jų vadai suimami ar ištremiami, bet tikrumoje, kaip tai buvo su socialine rusų krikščionių lyga, išlieka nemažai sekėjų, kurie slaptaitebevykdo savo programą ir ją skleidžia kitų tarpe. Kiti disidentų sąjūdžiai tenkinasi tik savo programos skelbimu, visai nesirūpindami sekėjų skaičiumi. Tačiau negalima abejoti, kad Sovietų Sąjungoje jau yra svari opozicija ir didelė disidentų aktyvi opozicija reiškiasi įvairiose sovietų respublikose, kaip Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje, Armėnijoje, Moldavijoje ir kitur.

— Ar pastebima ir kairiųjų, t.y. marksistų, socialistų ar komunistų opozicija?

— Sovietų Sąjungoje nėra tikros kairiųjų opozicijos. Komunistų partijoje pastebima tik maksimalinė tendencija, atstovaujama stalininkų. Visi disidentai apamai yra dešinieji. Taip vadinamoji fašistų-nacionalistų grupė neturi nieko bendro su tradiciniu fašizmu.

— Kas pasakytina apie žmogaus teisių gynimo sąjūdį?

— Tai visai skirtingas sąjūdis, ir todėl norėjam paskiausiai apie jį kalbėti. Jis skiriasi nuo kitų disidentų sąjūdžių, nes yra ne slapta, o galima sakyti, legalus. Jo promotorius yra prof. Sacharovas. Jo tikslai yra politiniai — siekia įgyvendinti Sovietų Sąjungoje teisę ir veikia sovietinių įstatymų ribose. Jis tiesiogiai ar netiesiogiai jungia visus kitus disidentų sąjūdžius ir pirmą kartą Sovietų Sąjungos istorijoje kritiškai nagrinėja sovietų teismų administracijos praktiką bei teoriją. Lygiagrečiai susidarė atskira grupė, siekianti kontroliuoti Helsinkio susitarimų įgyvendinimą Sovietų Sąjungoje. Šis sąjūdis buvo įsteigtas 1976 m. gegužės mėnesį Maskvoje. Iš 12-kos jo steigėjų didesnė pusė jau neteko laisvės. Specioalioje priežiūroje yra generolas Grigorenka. Suimti yra sąjūdžio pirmininkas Juris Orlovas, Aleksandras Ginzburgas, Anatolijus Ščaransky, Mykolas Rudenka, Aleksas Tichy ir Anatolijus Marcenka, deportuotas į Sibirą.

Taip Helsinkio susitarimų šviesioje sovietai pagerbia žmogaus teises, besirengdami Belgrado konferencijai, — pareiškė sovietų rašytojas Jurijus Malcevas, baigdamas pasikalbėjimą su “Vita” dienraščio korespondentu Nino Guglielmi.

Sulietuvino
mons. Kl. Razminas

Lietuviškas lauko koplytstulpis dailininkų Tamošaičių sodyboje prie Kingstono, Ontario, Kanadoje

Nuotr. St. Dabkaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RELIGIJOS LAISVĖ?

Vilniškė spauda dabar pilna įvairių rašinių, aiškinančių naujosios L. Brežnevo konstitucijos paragrafus. Vilniškio kompartijos instituto atstovas Juozas Jermalavičius „Tiesos“ 188 nr. prašeko apie sąžinės laisvės garantijas: „Tarybinės Konstitucijos paskelbtą sąžinės laisvę garantuoja socialistinė demokratija, visą brandžių socialistinių visuomeninių santykių sistema. Mūsų šalyje įgyvendinta sąžinės laisvė nieko bendra neturi su kapitalistinių valstybių konstitucijose deklaruojama sąžinės laisve. Tikrieji kapitalo ir bažnyčios ryšiai, buržuazijos interesai panaudoti religijai savo klasiniams tikslais, visa buržuazinė demokratijos sistema riboja piliečių sąžinės laisvę...“ Taigi, Vakarų pasaulyje nėra religijos laisvės, nors demokratiniuose kraštuose jų vyriausybės nesikiša į gyventojų tikėjimo ar netikėjimo reikalus. O kaip atrodo ta ribų neturinti religijos laisvė Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotoj Lietuvoje? Leiskime ją apibūdinti J. Jermalavičiui: „Tarybų valdžia leidžia laisvai atlikinėti ne tik religines apeigas, bet ir skeisti ateistinę propagandą. Ateizmo laisvė, jo idėjų propaganda siekia padėti visiems tarpinėjams žmonėms išlaikyti savo sąžinę iš religinio sąvaidžio, išsivaduoti iš religinio požiūrio į aplinkinį pasaulį ir įsisavinti mokslinę materialistinę pasaulėžiūrą. Šiai laisvei įgyvendinti tėra vienas kelias — idėjinis auklėjimas, tikinėjimas, neįleidžiant tikinčiųjų žmonių į sąjungą...“ Leidęs tikintiesiems atlikinėti religines apeigas, J. Jermalavičius visą savo dėmesį koncentruoja į ateizmo laisvę, ateistinę propagandą valstybiniu mastu. Argi tai nėra kišimasis į tikinčiųjų reikalus ir net sąmoninga, organizuota kova prieš religiją? Demokratinis Vakarų pasaulio kraštuose valdžia nevaro jokios religinės propagandos, nesistengia prauklėti netikintųjų tėvų ar jų vaikų. Čia visiems piliečiams duodamas laisvas žodis jų tikėjimo ar netikėjimo reikalui.

TRYLIKTAŠIS TEATRAS

Raudonosios Armijos prospekte, kuris seniau, atrodo, buvo vadinamas Ukmėgės plentu, Kauno Kalniečių mikrorajone, darba pradėjo naujas kino teatras „Kaunas“, turintis 556 vietas. Jo priesalys yra įrengtas fontanas, o vidaus sienos padengtos rusvos spalvos ažūriniais dekoratyviniais tinklu. „Kaunas“ yra tryliktašis kino teatras šiame mieste. Juose dabar vienu metu filmų gali žiūrėti 6.200 kauniečių.

RIEŠĖS BRAKONIERIAI

Brakonieriais dabar vadinami taisyklės pažeidžiantys nelegalūs medžiotojai ir žvejai. „Komjaunimo Tiesos“ 162 nr. J. Levitinas paskelbė pranešimą iš teismo salės „Susitikimas prie Riešės ežero“. Praėjusi pavasari, žuvų neršto metu, Riešės pakrantes tikrino visuomeniniai gamtos apsaugos inspektoriai A. Pašunas ir G. Janušauskas. A. Pašunas surado lydekas žeberklą gaudantį Svedų kaimo gyventoją Henriką Gorčevskį. Pareikalavus atiduoti žeberklą, H. Gorčevskis ėmė šauktis pagalbos. Iš krūmų išlindęs Kazimieras Katlovskis, kitas brakonierius, savo žeberklą smogė inspektoriui A. Pašunui ir įkėlė jį pabėgti. H. Gorčevskis sulaukė antrasis inspektorių G. Janušauskas. Vedant jį automobilin, G. Janušauskas susilaukė netikėto smūgio peiliu ir krūtine. Abu brakonieriai, kurių tapatybės inspektoriai nebuvo spėję nustatyti, dingo krūmuose. Juos tik po ilgo tyrimo surado Vilniaus rajono prokuratūros tardytojas V. Jakavičius. Teismas K. Katlovskui paskyrė dvejus metus kalėjimo lygtinai. H. Gorčevskis, bandęs nužudyti inspektorių G. Janušauską ir jį sunkiai sužeidęs, gavo 12 metų griežto režimo stovykloje.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas „TALKA“
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn., ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$9,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7%
term. depozitus 1 m. 8 1/4%
pensijų fondas 8 1/4%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask. 9 3/4%

PIGIOS ATOSTOGOS

- Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis
- Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos
- Kelionės laivais ir autobusais • Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams
- 1922 — 55 metai — 1977
- Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas
- Visais kelionių reikalais kreipkitės į

Travel Service
58 JAMES ST. N. HAMILTON
525-8686
AMERICAN EXPRESS REPRESENTATIVE

Floridoje, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

SIMTOJI OPERACIJA

Klinikinėje Vilniaus ligoninėje buvo atlikta simtoji inksto persodinimo operacija. Ligonis T. N., Klaipėdos žvejybos laivyno šturmanas, ligoninėje tinkamo inksto laukė du mėnesius. Organų persodinimus atliekančiam specialistų grupei vadovauja docentas V. Kleiza. Jo duomenimis, šiai Vilniaus ligoninei pagal persodintų inkstų skaičių tenka penktoji vieta Sovietų Sąjungoje.

KLAIPĖDOS ESTRADA

Amfiteatro pobūdžio estrada statoma šiaurinės Klaipėdos dalies pušyne, šalia kultūros ir poilsio parko. Projektą yra paruošęs klaipėdietis architektas J. Baltrėnas su konstruktorium J. Žemaičiu. Estrada bus naudojama koncertams, dainų bei šokių šventėms, kitiems masiniams renginiams. Šokėjams įrengiama elipsės formos 60 metrų ilgio ir 32 metrų pločio aikštelė, o žiūrovams — ant pylimo išdėstytos pakopos, kuriose bus vietos 10.000 klaipėdiečių.

KAUNIEČIŲ „SILELIS“

Augsto įvertinimo tarptautinėse parodose susilaukę Kauno radijo gamyklos mažasis nešiojamas televizorius „Silelis“ (401D). Kauniečiai dabar pagamino patobulinusio laida „Silelis“ (402D) su elektroniniu kanalu perjungėju, užtikrinančiu ilgesnį šio televizoriaus darbą be sutrikimų. Naujasis modelis laimėjo diplomą Maskvoj įvykusioj tarptautinėj parodoj „Elektra“ — 77”.

SVEČIAI IŠ LENKIJOS

Vilniuje lankėsi grupė lietuviškų mokyklų mokytojų iš Lenkijos. Suvalkų trikampio. Kompozitorius Sakungoje juos priėmė valdybos sekret. V. Bagdonas ir kompoz. G. Vanagaitė. Jų kūriniais lietuviams mokytojams atliko solistai B. Grincevičiūtė, sopranas, operos veteranas A. Kučingis, bosas, birbynininkas A. Jonušas ir pianistė H. Znaidziulskaitė. Apie kūrybinę Lietuvos kompozitorių ir muzikologų veiklą kalbėjo muzikologų skyriaus pirm. O. Narbutienė.

APKANDŽIOTI VAIKAI

Vilniaus miesto klinikinės ligoninės vaikų traumatologinio punkto vedėjas V. Leipus rugpjūčio 25 d. „Tiesoje“ prabilo apie šunų apkančių vaikus. Per ketletą metų vien tik šiame punkte gydyti apie 2.000 nukentėjusių vaikų. Per septynis su puse mėnesio šiemet tokių pacientų susilaukta jau 260. Praėjusią vasarą būdavo dienų, kai jų atveždavo po keturis ar net penkis. V. Leipus, siūlydamas griežtesnes bausmes, kaltina taisyklių nesilaikančius šunų savininkus, kurie „išleidžia šunis palaidus, be pavadėlių ir antsnukių. Nuo šunų neretai nukentėja ir suaugusieji — laisikinkai, apylinkių gydytojai, medicinos seserys ir kiti. Šunys kelia triukšmą vėlyvais vakarais ir naktimis, užteršia vaikų žaidimų aikšteles, vejas, parkus, paplūdimius. Šunys gali apkirsti žmones ne tik pasitūlę, bet ir daugeliu kitų ligų — žarnyno, odos, kvėpavimo takų ir kitomis...“

TELEFONŲ STOTIS

Zarasuose darba pradėjo nauja automatinė telefonų stotis, kuri galės turėti 2.000 abonentų, triskart daugiau nei senoji. Kaimo vietovių automatinės telefonų stotys šiame rajone turi beveik 1.400 abonentų. Savo atskirą automatinę telefono stotį yra įsirengę valstybinis Dusetų žirgynas.

METŲ ALIEJUS

Svenčionių rajono Bialiulių sovchozas 40 hektary plotė augina mėsą paskelbtą vėliau. Minėjimas bus Jaunimo Centre, šokiams gros Vaidžiaus orkestras. Parengimo pelnas bus paskirtas lietuviškai spaudai paremti.

Kanados „Aido“ choro narės su savo dirigentu sol. V. Verikaitiu pas Medellino miesto burmistą Kolumbijoje

HAMILTON

MALONŲ TAUTIEČIAI,

KLB Šalpos Fondo komitetas spalio mėnesį paskelbė šalpos mėnesius. Hamiltono skyrius yra pasiryžęs su talkininkų pagalba aplankyti visus tautiečius, gyvenančius Hamiltono ir jo apylinkėse. Todėl būkite duosni, malonūs tautiečiai, ir neatsisakykite paaukoti vieną kitą dolerį šalpos reikalams. Juk esame gana pajėgūs, tad galime vieną kitą atliekamą dolerį paskirti Suvalkų trikampio ir kitų sričių lietuviams siuntiniui persiuntimui. Paramos laukia Vasario 16 gimnazija Vokietijoje ir kitų kraštų lietuvių.

Komitetas gauna daugybę padėkos ir prašymo laišku. Vargas ir sunkus gyvenimas verčia juos prašyti dėvėtų drabužių. Mes, gyvenami Kanadoje, esame gerai įsikūrę, ir geros gyvenimo sąlygos įgalina padėti savo tautiečiams. Tad parodykite arsimo meilę, gerą lietuvišką širdį. Gal mes, gerai gyvenanti, pamirštame tuos, kuriems yra reikalinga parama. Todėl, kai į Jūsų duris ir širdį pasibels Šalpos Fondo aukų rinkėjai, neatsisakykite paaukoti šiam kilniam šalpos darbui.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius ruošia vajuus užbaigimo progai lapkričio 5 d. didžiulių balių Jaunimo Centre. Šio balius meninę dalį atliks Klevelando studentų chorą „Nerija“. Šis vienetas pirmą kartą atvyksta į Hamiltoną. Todėl visi esate iš anksto kviečiami lapkričio 5 d. vakarą skirti šiam Klevelando chorui „Nerija“. Baliaus metu įvyks tradicinis abiturientų pristatymas lietuviškajai visuomenei, įleikiant jiems prisiminimui po knygą. Visi abiturientai yra prašomi iš anksto registruotis pas Šalpos Fondo pirm. J. Pleinį tel. 549-5372. Visas gautasis pelnas skiriamas šalpos reikalams. KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius jau šiais metais yra pasiuntęs Suvalkų trikampio lietuviams 156 siuntinius — 3.120 svarų dėvėtų drabužių. Komitetas tik su jūsu visų pagalba pajėgia tiek daug siuntinių išsiųsti.

Tik visi bendrai dirbdami pasiekime gražius rezultatus. Komitetas iš anksto dėkoja jums už aukas ir paramą šalpos darbe.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius

PIRMAS ŠI RUDENIŠ Šaulių parenčimas bus kariuomenės šventės minėjimas lapkričio 26 d. Dėl programos galutinai dar nesusitarta — bus paskelbta vėliau. Minėjimas bus Jaunimo Centre, šokiams gros Vaidžiaus orkestras. Parengimo pelnas bus paskirtas lietuviškai spaudai paremti.

Ad.

KONCERTAS.

Šį šeštadienį, rugšėjo 17, visi renkames į Scott Park gimnazijos auditoriją, kur bus sol. Ričardo Daunoro koncertas. Prašome atvykti bent pusvalandį anksčiau, nes koncertas bus pradėtas punktu aliai 7 v.v. Akompanuoja muzikas Darius Lapinskas iš Čikagos, o pranešėja bus torontietė V. Kuprevičiūtė. Rengėja — KLB Hamiltono apyl. valdyba visą gautą pelną atiduos PLJS rengiamam jaunimo kongresui Vokietijoje.

PAKVIETIMAI į mokykl. J. Mikšio pagerbimą gaunami kiekvieną sekmadienį parapijos salėje.

PAMOKOS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE prasidėjo rugšėjo 10 d. Tėveliai prašomi savo vaikus užregistruoti mokykloje arba pas vedėją K. Mileri.

LIEUVIŲ KALBA ir šiemet bus dėstoma svetimttaučiams Scott Park gimnazijoje. Registruotis gimnazijos raštinėje. K. B.

DAIL. A. PETRIKONIO iš Floridos kūrybos paroda rengia Hamiltono kat. moterų skyrius parapijos salėje š.m. rugšėjo 18, sekmadienį, nuo 9.30 v.r. iki 1 v.p.p. Paveikslų kainos labai prieinamos. Visa Hamiltono ir apylinkių visuomenė kviečiama atsilankyti.

PADĖKA

Po ilgesnio laiko laukimo man buvo padaryta sėkminga operacija. Reikiu nuoširdžią padėką: prel. J. Tadaraukui, operacijos dieną atlaikiusiam šv. Mišias mano intencija, gydytojams — dr. A. T. Gailiui, dr. W. Goldbergui, dr. J. H. Mindeirui, savo vyru, V. A. Apanavičiams, B. D. Mačiams, P. Aleksienei, E. Svabaitienei, A. O. Godeliams, P. E. Balytoms, M. Choromanskienei, J. Klypui, A. Giriūnui, H. Bunkui, M. Herrmannui, Billui ir T. A. Tušolai, lankiusiems mane ligoninėje ir namuose. Taip pat dėkoju už dovanas ir gėles.

Ypač gilią padėką reikiu V. A. Apanavičiams už visokeriopą paramą. Taip pat dėkoju linkėjusiems sveikatos telefonu.

Ačiū visiems už pareikštą nuoširdumą —

Bronė Kazukauskienė

Delhi - Tillsonburg, Ontario

A.a. MARIJA OZALIENĖ, 64 m. amžiaus, mirė š.m. rugpjūčio 30 d. Gimusi Lietuvoje, Biržų apskrityje, Joniškėlio parapijoje. Į Kanadą atvyko 1938 m. ir ištekėjo už Petro Ožalo, su kuriuo ūkininkavo Saskačevane; 1950 m. atvyko į Tillsonburg apylinkę ir įsikūrė tabako ūkyje. Buvo aktyvi šaulė, katalikų mo-

terų draugijos ir L. Bendruomenės narė.

Buvo pašarvota Tillsonburgo „Ost-rander“ laidotuvių namuose. Dalyvaujant gausiam būriui parapijiečių, klebonui kun. J. Staškui ir kun. dr. J. Gutauskui, buvo kalbamos maldos. Pagal šaulių laidojimo taisyklės bei tradicijas, prie šaulės Marijos kars-to stovėjo tautinė ir šaulių vėliavos bei gausybė gėlių. Dauguma lietuvių vietojė gėlių aukoją šv. Mišioms, o Kanados Lietuvių Fondui surinko \$400.

Rugšėjo 2 d. a.a. velionė iš Tillsonburgo buvo atvežta į Delhi Šv. Kazimiero šventovę, prie kurios šauliai su vėliavomis išsiriakė laukė. Į kapines palėdyje gausus būrys parapijiečių, klebonas kun. J. Staškus ir kun. dr. J. Gutauskas. Pamaldų metu šventovėje ir kapuose giedojo Petras Gulbinskas — šaulys iš Toronto. Po religinių apeigų prie kapo atsisveikinimą ir užuojautas pareiškė našliui Petriui, dukroms ir giminėms šaulių kuopos pirm. Stp. Jakubickas, Šaulių Sąjungos — vicepirm. A. Sukys iš JAV, DLK Gedimino šaulių moterų — J. Žiogienė, KLB Delhi apylinkės — pirm. Agota Ratavičienė, CLK Moterų Dr-jos Delhi skyriaus — pirm. B. Vytienė, Sugiečojus Lietuvos himną, Petras Ožalas pakvietė visus laidotuvių dalyvius į Tillsonburg restoraną.

Velionė paliko liūdnąjį vyrą Petrą Ožalą, tris dukras — Birutę, Aldoną ir Danutę. Lietuvoje liko dvi seserys — Teklė ir Salomėja, neseniai paleista, daugelį metų kentėjusi Sibiro tremtį rusų koncentracijos lageriuose.

Tau, sese, nebuvo lemta grįžti į gimtąją tėvynę Lietuvą, tad išleis svetingoje Kanados žemėje!

Stepas Jakubickas

London, Ontario

DESIMTASIS TELEVIZIJOS kanalas CPPL rugšėjo 5 d. vidurdienio žinių sekcijoje „Šių laikų idomybės“ parodė Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntinybes Vašingtone. Jos buvo vadinamos ambasados. Labai palankioje šviesoje buvo pristatyta dabartinė šių trijų valstybių padėtis ir pamintose rengiamos baltiečių demonstracijos už žmogaus teises Vašingtone. Gaila tik tai, kad pasiuntinybių atstovai, pasak komentatoriaus, nesutiko pasikalbėti su televizijos atstovais. Tai programoje aiškiai pabrėžiama, ir komentatorius spėlioja, kad ambasadoriai tai darė iš baimės ar bijoję pajuokos. K.

TRYLIKTOŠ GIMNAZIJOS KLASĖS užskaitą iš lietuvių kalbos ir literatūros galima bus įsigyti šiais mokslo metais, registruojantis Clarke Road Secondary School rugšėjo 20, antradienį, nuo 7.30 iki 8.30 v.v. Kandidatai šiai užskaitai gauti (Nukelta į 9-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV KOMISIJA VAŠINGTONE, tikrinanti Helsinkio susitarimų pažeidimus, rugpjūčio 1 d. speciallame leidinyje paskelbė pavardes tų asmenų, kurie nori išvykti iš Sovietų Sąjungos pas savo šeimos narius bei gimines užsienyje, daugiausia gyvenančius JAV ir Izraelyje. Sąrašas užima 154 leidinio puslapius, kurių pusaštunto tenka lietuviams. Iš to sąrašo tik vienam Kestučiai Jokubynui buvo leista išvažiuoti Kanadon pas brolių.

MUZ. ALOYZAS JURGUTIS lietuvių spaudai išsiuntinėjo savo žmonos Marijos prez. J. Carteriui skirtą laiško kopiją. Laiškas, rašytas š.m. kovo 10 d. Vilniuje, Baltuosius Rūmus pasiekė kovo 29 d. Jame M. Jurgutienė pasakoja apie savo kryžiaus kelius, kuriuos jai teko eiti po vyro pasitraukimo iš okupuotos Lietuvos. 1974 m. gegužės 30 d. jos bute buvo padaryta krata, o rugsėjo 22 d. ji buvo aleista iš darbo „Zinijos“ bihiotekoje. Tardymų susilaukė ne tik ji pati, bet ir jos 11 metų amžiaus dukra Daina. Reikalingus išvykimo vizai gauti dokumentus M. Jurgutienė atitinkamoms įstaigoms yra įteikusi jau tris kartus. Gauti atsakymai: 1975 m. kovo mėnesį — vyrras yra tėvynės išdavikas; 1976 m. balandžio 21 d. — išvykti nėra jokio galimybių; gruodžio 24 d. — prašymas atmetamas. Nieko nepadėjo nė jos kreipimasis į kompartijos vadą L. Brežnevą, buvusį augščiausiojo sovieto pirm. N. V. Podgorną, vilniškės kompartijos I sekt. P. Griškevičių, net ir į XXV-jį sovietų kompartijos kongresą bei žmogaus teisių komitetą Zenevoje. M. Jurgutienė prašo prez. J. Carterį bei visus lietuvių pasaulio geros valios žmones apginti jos ir dukters teises.

BALTIEČIŲ ŽYGIUI UŽ ŽMOGAUS TEISES lietuvių finansų komitetas lig šiol jau surinko \$6.345. Aukų laukiama šiuo adresu: Baltic Human Rights Rally, 1617 Fairway Lane, Naperville, Ill. 60540, USA. Pagrindinė žygio tema — „Baltiečių žmogaus teisės ir Belgradas“, antrinė — „Baltijos valstybių teisės ir laisvės apsisprendimai“. Temas išryškės ne tik kalbėtojais, kurių eilėse bus sovietų disidentas P. Litvinovas, bet ir nešami plakatai. Ekskursijas autobusais į Vašingtoną organizuoja Bostonas, Bridgeportas, Čikaga, Klevelandas, Detroitas, Hartfordas, Newarkas, Niujorkas, Filadelfija, Torontas, Waterburis bei kitos vietovės. Jaunimas laukia gausaus visų lietuvių dalyvavimo.

DAN. KURAITIS rugpjūčio 22 d. mirė kraujo vėžiu Čikagoje, šv. Luko ligoninėje, sulaukęs 83 metų amžiaus. Velionis buvo žemaitis, į JAV atvykęs 1913 m. Dirbo įvairius darbus, kol tapo garazo dalininku Čikagoje ir vėliau atidarė automobilio pardavimo agentūrą „Milda“. Reikšėsi socialistų veikloje, ALToje, choruose, Mėgė keliauti ir aprašinėti kelionių išpuščius. Palaidotas rugpjūčio 25 d. iš J. Evans koplyčios tautinėse lietuvių kapinėse Čikagoje.

ROMAS SAKADOLSKIS, dirbes „Amerikso Balso“ centre Vašingtone, nuo rugpjūčio 22 d. yra paskirtas šio radio lietuvių skyriaus korespondentu Čikagoje.

ARGENTINA

SENELIŲ ŽIDINYS Buenos Aires mieste, vadovaujamas pirm. V. Gri-gaičiu, jau stato 11-tą ir 12-tą butus lietuviams seneliams. Jonas Povilionis, gyvenęs Temperley mieste, lietuviškos mokyklos mokytojas, 10.000 pezu, židinyje pasistatydino du butus, kurių vieną skiria neturtingam seneliui. J. Povilionis yra pensininkas, šiemet atšventęs amžiaus atšūnadienįsimtelję, Argentino atvykęs 1927 m. Nepriklausomybės atstatymo metais savanoriu kovojo už Lietuvos laisvę trijuose frontuose. Buvo vedęs Agotą Stodytę, kuri mirė 1960 m. Sūnelis ir dukrelė mirė dar būdami maži. Amžiaus su-kakties proga J. Povilionis tapo laikraščio „Laikas“ rugpjūčio 6 d. laidos garbės leidyju.

Australija

MELBURNO LIETUVIŲ kredito kooperatyvas „Talka“ šią vasarą pasiekė milijono dolerių apyvartą. Savaitraštis „Mūsų Pastogė“ sveikina „Talka“ su reikšmingu laimėjimu ir laukia išsamesnio pranešimo.

ALB KRASTO VALDYBA savo savaitraščiu „Mūsų Pastogė“ leisti sudaro specialią draugiją, kuri valdžies įstaigose bus įregistruota kaip „Lithuanian Publishing Society Ltd.“ („Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga“). Į jos narius kviečiami „MP“ bičiuliai bei rėmėjai. Vienkartinis įstojamasis nario mokeskis yra \$25, o nario atsakomybė likvidacijos atveju ribojama \$50 suma. Persitvarkymas yra daromas grynai dėl teisinio motyvų. Sąjunga bus oficialiai ALB krašto valdybos organu, bet ji sumažins valdybos rūpesčius savaitraščio leidimo reikalais ir juos atpalaiduos nuo neribotos finansinės atsakomybės.

DARBIEČIŲ PARTIJOS KONGRESAS, rengiamas kas dveji metai, šią vasarą įvyko Perth. Partijos pirm. B. Hawke į jį pakvietė Australijoje viešėjusį sovietų disidentą V. Fainbergą ir jam padėjo žodį. Priimtas rezolucijas skaitė šios partijos vadas G. Whitlamas, buvęs Australi-

jos premjeras, pripažinęs Baltijos šalis Sovietų Sąjungai savo valdymo metais. Viena tų rezoliucijų užtarė politinius kalinius Tailandijoje, Čilėje bei kitose Vakarų valstybėse, bet ne žodžiu neužsiminė apie politinius kalinius Sovietų Sąjungoje. Ši nutylėjimą G. Whitlamui priminė staiga atsistojęs V. Fainbergas, pabrėždamas, kad tokių kalinių Sovietų Sąjungoje yra žymiai daugiau, negu Tailandijoje, Čilėje ar kur kitur. G. Whitlamas su kongreso pirm. B. Hawke neleido V. Fainbergui kalbėti, ir pastarasis buvo priverstas demonstratyviai išeiti iš posėdžių salės, išvažiuoti iš Pertho. Kongresui skirta savo žodį apie psichiatrinės sovietų ligoninės kankinamus politinius kalinius jis perdavė spaudai. Deja, jį paminėjo tik vienas kitas laikraštis, o santrauką paskelbė žurnalas „The Bulletin“ liepos 23 d. Ši incidenta darbiečių kongrese buvo stengiamasi užtsuotuoti. Tuo, žinoma, dar kartą buvo įrodyta, kad darbiečiai yra prokomunistinė partija, o jų vadas G. Whitlamas — aiškus Sovietų Sąjungos pataikūnas.

Brazilija

SV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJĄ Sao Paulo mieste, įsteigtą Tėvų žėjūnių prieš atštonerius metus, šiemet perėmė Tėvai salezičiai — kun. Pranas Gavėnas, kun. Stasys Sileika, kun. Petras Urbaitis ir kun. Petras Rukšys. Parapija jungia Sao Paulo, Santo Andre ir Mogi das Cruzes arkivyskupijų lietuvių. Vien tik paties Sao Paulo parapijos sąrašuose yra 17.000 lietuvių. Labai galimas dalykas, kitas toks pat skaičius lietuvių nėra užregistruotas. Sekmadienais lietuviškos pamaldos laikomos šv. Kazimiero parapijos koplyčioje ir trijuose parapijos dalyse, kurių iš viso yra 12. Net desimtyje tokių vietovių tenka naudotis vietinių parapijų šventovėmis. Salezičiai taigpi perėmė ir Brazilijos lietuvių savaitraščio „Mūsų Lietuva“ leidimą bei redagavimą. Čia pagrindinė darbo našta tenka kun. Pr. Gavėnui. Kiti kunigai stengsis aplankyti lietuvių šeimas savo parapijoje. Pastovaus pajamų šaltinio šv. Kazimiero parapija neturi, nes iš tikrųjų ji yra daugiaujan panaši į mišiją ir dėlto reikalinga paramos iš kitur. Jos adresas: Paroquia Litwana S. Casimiro, Rua Juatindiba, 28 — Pque de Mooca, Caixa Postal 4421, 01000 S. Paulo, S.P., Brazil. Tel. 273-0338.

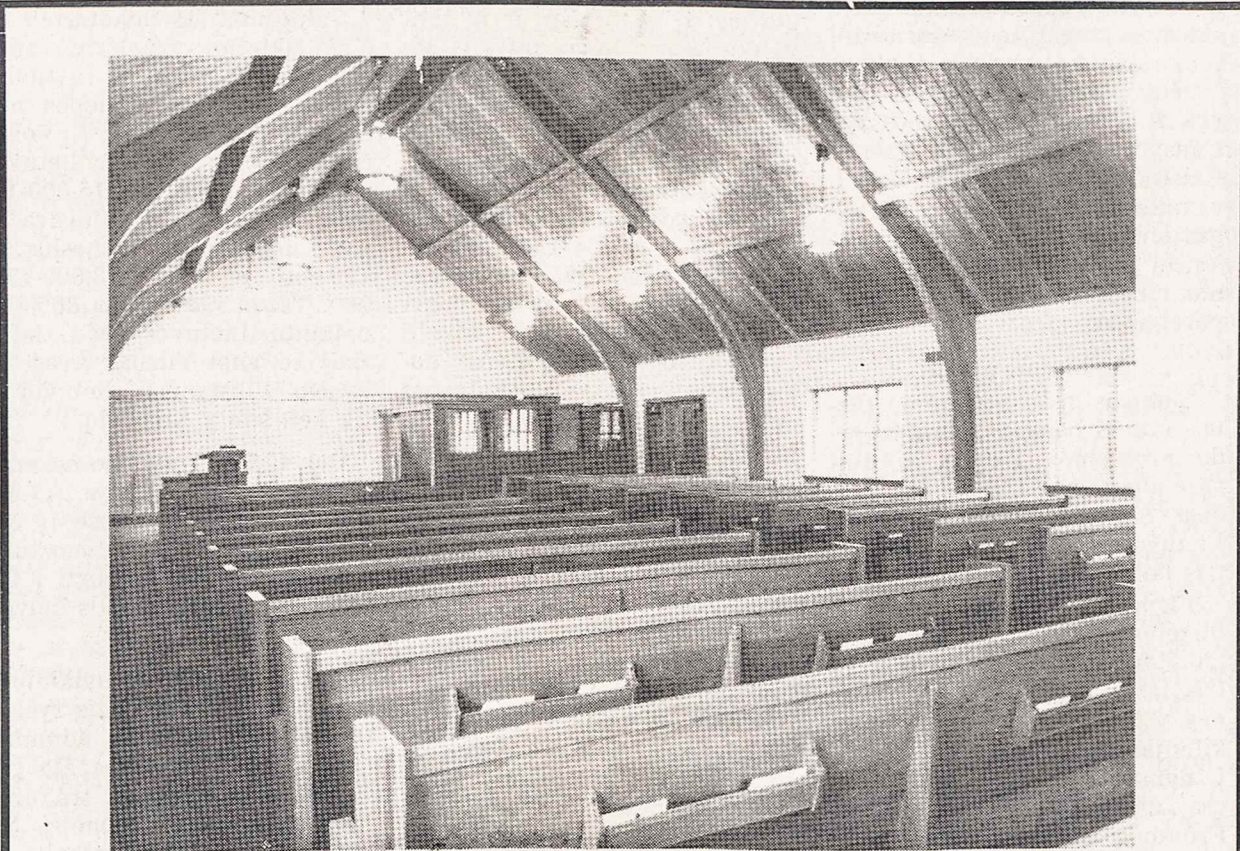
Britanija

EUROPOS LIETUVIŲ STUDIŲ SAVAITĖJE pasitarimą turėjo ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos kongreso rengėjai. Jis įvyks 1979 m. liepos 12-29 d.d. Europoje. Kongresas bus pradėtas stovykla, kuriai jau gauta prie Londono esanti pinigų, galinti priglausti 400-500 dalyvių. Stovyklos vadovė kviečiama Elena Bradnaitė iš JAV. Oficialus kongreso atidarymas numatomas liepos 14 d. Londone. Stovyklautojai, liepos 18 d. persikėlė per kanalą į Belgiją, Ostendės miestą, vyks į Bonna. V. Vokietijos sostinę, kur bus iki liepos 26 d. trukmiančios studijų dienos. Jose numatoma turėti 120 lietuvių jaunimo atstovų iš viso laisvojo pasaulio. Baiginės kongreso iškilmes bus liepos 27-29 d.d. Frankfurte prie Maino. Kongreso atstovams išlaidos sieks apie 300 amerikietišku dolerių, šiek tiek mažiau — tiems, kurie nedalyvaus studijų dienose. Į šį balansą nėra įtrauktas atskridimas Europai ir grįžimas. Be to, jaunimui parapiama iš anksto įsigyti specialius papigintus traukinių bilietus, kad jie galėtų laisvai keliauti po visą Europą.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJA šiemet baigė keturi abiturientai: Justina Dirgelaitė, Vytautas Grudžinskas, Albertas Harneris ir Ronaldas Lipšys. J. Dirgelaitė yra gimusi V. Vokietijoje 1958 m., Vasario 16 gimnaziją lankiusi nuo I klasės. Čia ji reikėsi skautų veikloje, tautinių šokių grupėje, chore, buvo mergaičių bendrabučio seniūne. Planuoja studijuoti filologiją. V. Grudžinskas gimė 1957 m. Kaune ir ten baigė VIII klases. Su tėvais atvykęs V. Vokietijon, 1974 m. įstojo į gimnazijos VII klasę. Žaidė tinklinį, išjungė — „Romuvos Zinių“ leidimą. Studijuos elektrotechniką. A. Harneris, gimęs 1955 m. Sibire, V. Vokietijon su tėvais buvo išleistas 1959 m. Mokslių gimnazijos II klasėje pradėjo 1967 m. Priklausė skautams, tautinių šokių grupei. Studijoms pasirinko teatrą. R. Lipšys yra gimęs V. Vokietijoje 1957 m., gimnazijos I klasės įstojes 1967 m. Ruošiasi studijuoti, bet pirmiausia turės atlikti karinę tarnybą.

AUKSINĖ VEDYBINIO GYVENIMO sukaktį baviarisko kaimo koplytelėje paminėjo Muencheno lietuvių Sofija ir Juozas Laukaičiai, būvę mokytojai Lietuvoje. Padėkos Mišias koncelebravo V. Vokietijos lietuvių sielovados direktorius prel. J. Aviža, kun. A. Bunga ir kun. dr. J. Vaisnora, MIC. Iškilnėje dalyvavo visi suakutvininkų vaikai su šeimomis: muenchenietis gydytojas Arūnas, Juozas, Danguolė ir Rūta, atvykę iš JAV. Toliausia viešnia buvo Sofijos Laukaitienės sesuo Ava Saudargienė, atskridusi iš Australijos. Raštu buvo gauti Europos lietuvių vysk. A. Deksnio, prel. P. Celiešiaus, giminių Lietuvoje sveikinimai.

The Marlatt

“Aido” atgarsiai iš Brazilijos

KUN. P. URBAITIS, SDB

Tūkstančiai P. Amerikos lietuvių matė ir girdėjo “Aidą”, Kanados lietuvių chorą, kuris apkelavo penkias valstybes. K. Baronas ir Romas Kasparas per “Pasaulio Lietuvių” gražiai išgarsino tą septynerių metų vaikų, jau spėjusių apkeliauti su daina, kaip patraukli, visus žavintį Lietuvos ambasadorių, tris kontinentus. Dabar ir “Mūsų Lietuva”, Brazilijos lietuvių savaitraštis, ir jis savo 1977 m. rugpjūčio 18 d. 33 (1516) numerį priminė “Aido” organizatorius.

Ši “Aido” tautinė misija prasidėjo kelione iš Toronto 1977 m. rugpjūčio 6 d. su klebono prel. dr. J. Tadarauško palaiminimu. Keliavo chorvedys sol. V. Verikaitis, akompaniatorius J. Govėdas, administratorius J. Pleinys, choro pirm. Birutė Beržaitytė, palydovės — I. Zubienė, R. Pleinienė, E. Ciparienė.

Visos “Dausų Amerikos” lietuvių kolonijos yra labai dėkingos PLB valdybos pirm. Br. Nainiui, R. Kasparui ir visai “Aido” vadovybei už tą naują puoselėjimą kultūrinių ryšių programos, siekiant žadinti ir palaikyti lietuvių plačiu mastu.

Kaip vienas iš šešių vietinių saopauliečių lietuvių choro palydovų pas Sao Paulo valstijos gubernatorių buvo ir šis korespondentas. Man buvo tikrai malonus atvejis įlipti į autobusą, stovintį prie centrinio “Platanal” viešbučio ir atsistoti gre-

ta “Aido” spiritus movens — administratoriaus bei steigėjo J. Pleinio ir R. Pleinienės, pažįstamų jau iš Hamiltono, o dabar vėl atpažintų. Jiedu man pristatė dukrelę Ramunę ir dar pridūrė, kad kitame autobuse sėdi vyresnioji Aušra.

Sao Paulo, tas “Grande S. Paulo”, jau dvylikos milijonų gyventojų didmiestis, žadas tapti, jei tuo neįprastu greičiu augs, 23 milijonų milžinu 2000 metais. Buvo ilgokas važiavimas, nes miestas turi apie 50 km. (35 mylių) diametrą. Stebint jaunutes bendrakeleives, buvo matyti nuovargio ženklai jų veideluose. Nors jos buvo autobuso trankomos, pianisto J. Govėdo juokiamos, Sao Paulo universiteto ir kitų architektūros, meno ir gamtos idomųjų akinamos, vistiek turėjo sunkiai kovoti su snauduliu, beveik visoms lygiai įkyriu. Man, žinoma, dingtelėjo mintis kaip viskas vyks pas gubernatorių ir kaip pavyks to paties vakaro (rugsėjo 17) koncertas? Niekas, žinoma, čia nebuvo kaltas. Suprantama, staigus vietos, oro, temperatūros pasikeitimas kaip sportininkams, taip ir choristėms galėjo ir rimtų pokštų iškursti. Juo labiau, kad ir pats atletinio sudėjimo dirigentas sol. V. Verikaitis buvo susirūpinęs ne tik aidietėms, bet ir savo prikimumu. Jis gydėsi ir karšta arbata, ir pastangomis nors kiek išsimiegoti. Gal dėl tos asketinės praktikos ir dėl tikresnės ramybės jis paliko viešbutį ir persikėlė į mažiau patogias Sv. Kazimiero parapi-

jos patalpas. Saleziečiai kuniagai, menki gydytojai, gal daugiau Dievo pagalba pasitikėjo, kaip ir kiti mergaičių palydovai.

Ir vis dėlto įvyko tai, kas turėjo įvykti — pilnas pasisekimas ir pas gubernatorių, ir pas miesto prefektą - burmistra, ir Anhembi konvencijų auditorijoje, kuri talpina 3.000 asmenų.

Aidietės savo ryžtinga eiseną, margaspalviais tautiniais drabužiais, šviesiais veidais, geltonais plaukais traukė visų žvilgsnius. Jos susilaukė simpatijų, nuoširdaus priėmimo. Gubernatorius Goncalves Ferreira Filho pareiškė: “Dėkoju jums už atsilankymą... Linkiu sėkmės tobulinti meninius talentus, kuriuos, atėjus laisvės dienai, galėsite parodyti ir laisvoje Tėvynėje. Šis jūsų atsilankymas liks įrašytas į S. Paulo valstijos kultūrinių įvykių kalendorių.” O Sao Paulo miesto prefektas - burmistras portugališkai ir angliškai pareiškė: “Jūs savo giedria nuotaika ir daina apšvietėte šiuos slegiančio, monotoniško darbo pastatus”.

Apie pilnai pasisekusį koncertą, taip plačiai išgarsintą ir neitiktinai gausiai aplankytą, “Mūsų Lietuvą” ir patys svečiai hamiltoniečiai, mergaičių palydovai, plačiau parašys. Valio “Aidui” — tautos ambasadoriui!

Toronto “Gintaro” ansamblio narės koncerto metu graškiai atlieka Abrusėlio šoki

Nuotr. Omero Burzdžiaus

Brazilijos lietuviai skautai — Rikardas Bendoraitis, Jonas Butkus ir Artūras Pavilionis “Palangos” stovykloje praėjusį pavasarį. Nuotr. A. Saulaicio

Sukaktuvinėje skautų stovykloje

Sukaktuvinėje skautų stovykloje XV-toji sukaktuvinė Romuvos stovykla rugpjūčio 6-20 d.d. buvo kiek skirtinga nuo ligi šiolei buvusių. Skilčių varžybos palietė ir išjudino visus stovyklautojus, kurių nuolat buvo per 130. Lietuviškumo, skautiškumo ir sporto srityse varžėsi šešios skautų, septynios skaučių skiltys ir keturi jaun. skaučių bei vilkiukų būreliai, taigi, iš viso 17 vienetų, kurie stengėsi savarankiškai reikštis per visą 10 dienų varžybų laiką, padėdami savo draugininkų bei instruktorių. Priartėta prie B.-P. skilčių sistemos, kurios nauda praktiškai įsitikino stovyklautojai.

Lietuviškumo sritis šį kartą ma-loniam nuste-bino vadovus ir svečius. Skiltys stengėsi kalbėti tik lietuviškai, žygiuodamos dainavo ir dėl laiko stokos nevisos jų dainos būdavo išdainuotos prie laužų. Labai derinosi didžiulėje lontoje pakabintas LSS tarybos pirmosios paskelbtas šių metų šūkis: “Kol bus gyva lietuvių kalba mūsų tarpe, tol gyvuos lietuviškoji skautija išievojioje”.

Skautų pastovyklėje varžybas laimėjo “Lapinių” skiltis ir gavo geltonąją gairėlę; II vietą ir žalią gairėlę pasiėmė “Sakalai”; raudonoji trečiosios vietos gairėlė atiteko “Žirgu” skiliai. Visos skiltys Toronto “Mindaugo” draugovės.

Skaučių pastovyklėje geriausiai pasirodė ir taip pat tautinių spalvų gairėles laimėjo: I v. jūr. skaučių “Vandenių” valtis (laimėjusi taipgi tvarkos bei švaros varžybas), II v. “Banginės”, III v. “Vandens lelijos”. Jaun. skaučių grupėje “Ramunėlės” užėmė I v., “Konvalijos” liko II-je.

Vilkiukų pastovyklėje išskirti ir individualūs laimėtojai: I-jame būrelyje I v. laimėjo R. Kalendra, II v. R. Garbaliuskas, III v. A. Naušėdas; II-jame būrelyje I v. Darius

LS seserijos vyr. skautininkė v.s. I. Kerelienė su vietiniais vadovais Romuvos stovyklavietėje. Iš kairės: K. Batūra, I. Kerelienė, L. Gvildienė, D. Keršienė. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Ross, II v. G. Draugelis, III v. D. Vidmantas.

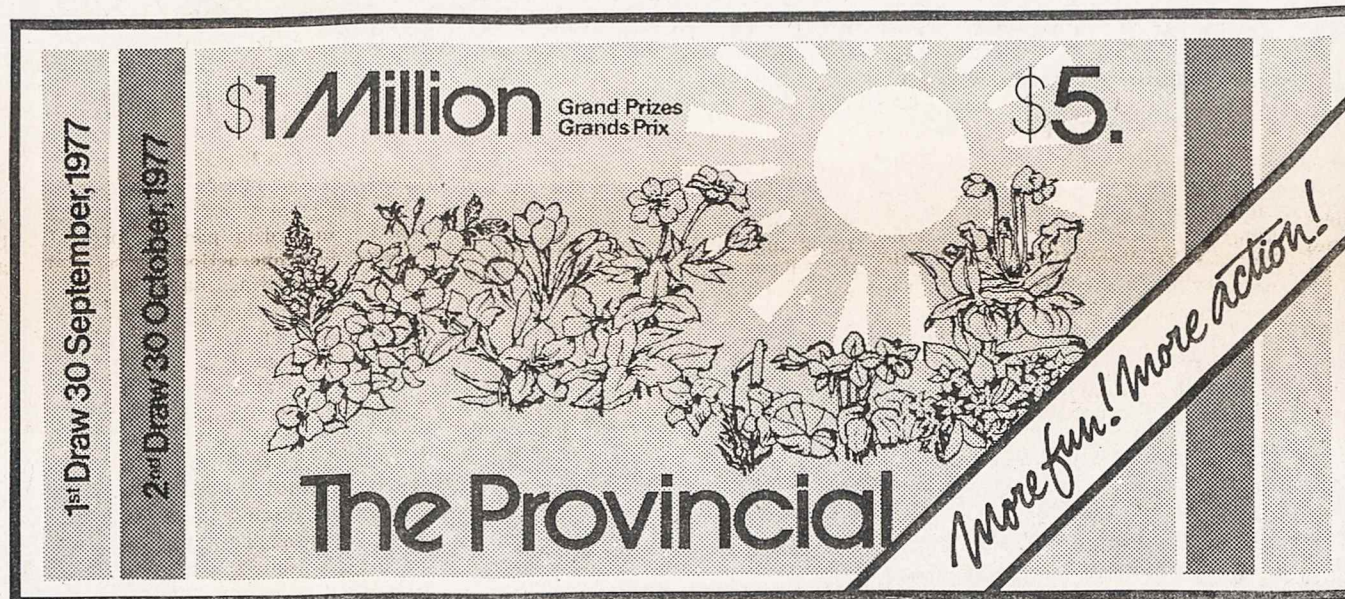
Rugpjūčio 14, sekmadienį, kukliai paminėta Romuvos 15 m. sukaktis. Pradėta vėliavų pakėlimu ir pamaldomis, kurias atnašavo LSS vyr. dvaisios vadas v.s. T. Augustinas, OFM, ir Kanados rajono vyr. kapelionas v.s. T. St. Kulbis, SJ. Tuo pačiu metu sesės ir broliai evangelikai turėjo savo atskiras pamaldas su dvaisios vadovu s. kun. A. Žilinsku.

Po pamaldų skiltys rikiavosi sueigai, kurios metu atlikta įžodžių apeigos ir atsiveikinimas. Kalbėjo LS seserijos vyr. skautininkė v.s. Irena Kerelienė, kuri po savo kalbos įteikė atvežtas dovanas vadovei s. L. Gvildienai, s. D. Keršienei ir kitoms vadovėms. LS brolijos vyr. skautininkas s. Sigitas Miknaitis savo žodyje kvietė visus ruošti ateinančių metų tautinei stovyklai. Ilgiausią informacinę kalbą pasakė Kanados rajono vadas v.s. K. Batūra, apžvelgdamas Romuvos nueitą kelią ir kviesdamas jaunesnius jungtis į savosios stovyklavietės vadovavimo darbą.

Po sueigos skiltys tvarkingai prazgygiavo, sveikindamos vadovus ir svečius. Paradas baigėsi “Palangojė”, kur jūrų skautai-tės žuvusių prisiminimui nuleido ežeran vainiką ir praplaukė, pagerbdami gausius ant kranto žiūrovus.

Po stovyklos buvo balsų, kad lietuviškumo sritis varžybose “apsunkinusi” kaikiuriuos stovyklautojus. Vadovai-vės, šią varžybų programą organizavę ir jai vadovavę, yra betgi priešingos nuomonės — pradėta atstatyti pakrikusi sritis. Įvykęs bandymas teikia vilčių, kad ateityje galima bus dar daugiau pasiekti. Vadovybė turi pagrindo užtikrinti tėvus, kad Romuvoje bus kalbama tik lietuviškai. Č. S.

ANKSČIAU JŪS GALĖJOTE TAPTI PROVINCIJOS MILIJONIERIUMI TIKTAI SPALIO, GRUODŽIO, VASARIO, BALANDŽIO, LIEPOS IR RUGSĖJO MĖNESIAIS

DABAR KIEKVIENAS MĖNUO YRA MILJONO DOLERIŲ LAIMĖJIMŲ MĖNUO

Dabar provincinė loterija teikia jums daugiau vilčių, daugiau ryžto ir daugiau galimybių laimėti vieną milijoną dolerių (neapmokestinamą) Skaitykite, kodėl taip daroma.

DABAR TRAUKIMAS BUS KIEKVIENĄ MĖNESĮ

Dabar provincinėje loterijoje yra 12 traukimų į metus, tai yra vienas traukimas į mėnesį.

ŠEŠIOS GALIMYBĖS LAIMĖTI MILIJONĄ DOLERIŲ TIK UŽ \$5

Kiekvienas \$5 bilietas (galiojantis dviem traukimam) teikia jums šešias galimybes laimėti vieną milijoną dolerių, keturias galimybes — \$100,000 ir tūkstančius kitų neapmokestinamų sumų.

KIEKVIENAS BILIETAS GALIOJA DVIEM BETARPIŠKIEM TRAUKIMAM

Tikrai. Bilietas, kurį nusiperkate šiandieną, teikia jums tris galimybes laimėti vieną milijoną šio mėnesio traukime ir kitas tris galimybes sekančio mėnesio traukime.

DAUGIAU VILČIŲ SU DVIGUBA LAIMĖJIMŲ GALIMYBE

Kiekvieną mėnesį gali pirkti naują provincinės loterijos bilietą. Tuo būdu galite sujungti likusio laimėjimo galimybę su naujo bilieto laimėjimo galimybę.

Dalyvaukite “Provincial” loterijoje kiekvieną mėnesį. Kaskart rasite geresnę galimybę laimėti.

Dabar traukimas — kiekvieną mėnesį

PIRMAS TRAUKIMAS - RUGSĖJO 30. BILIETAI JAU GAUNAMI

Kongresas su ateities viltimi

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pajungiamas ir tautiškas komunistinei idėjai bei praktikai. Esą žymi dalis Lietuvos žmonių mano, kad atsisakymas katalikybės ir priėmimas komunizmo išgelbės lietuvių tautą. Tauta vis dėlto mato šio užmojo pavojų ir priešinasi antireliginiam spaudimui, kuris kartu liečia ir tautinę kultūrą. Rezistencijos dėka, įskaitant Romo Kalantos protestą bei po jo sekusius įvykius, laimėta lengvatų religinėje ir tautinėje srityje.

Toje rezistencijoje išeivija yra pavergtųjų balsas. Svarbu, kad išeivija, įsiskandama be atodairos ryšių su tauta, nesunyk-tų, nebūtų pajungta pavergėjo užmojams. Dėlto ateitininkų veikla tautinėje ir religinėje veikloje turėtų būti stipri.

Tikimasi, kad ši prof. V. Vardžio paskaita bus paskelbta spaudoje arba išleista atskira brošiūra.

Atsinaujinimo svarstybos

Siame kongrese buvo stipriai pabrėžtas dvasinio atsinaujinimo reikalas. Jam buvo skirtas simpoziumas tema "Gyvoji dvasia — kelias į krikščionišką atsinaujinimą". Vadovavo kun. dr. K. Trimakas, simpoziumo nariais buvo — kun. prof. Ant. Rubšys, sesuo O. Mikailaitė, dr. V. Vyngantas (jį susirgusių pavadavo Arvydas Barzdukas) ir kun. J. Šarauskas.

Kun. A. Rubšys kalbėjo apie atsinaujinimo pagrindą Evangeliją, kuri reiškianti patį Kristų. O. Mikailaitė dėstė apie St. Salkauskio pradėtą Gyvosios dvasios sąjūdį. A. Barzdukas perteikė telefonu priimtą dr. V. Vynganto pranešimą, kuriame jis kėlė reikalą atnaujinti ateitininkų pašaukimą bei ištikimybę savo idėjoms, pratesti "LKB Kronikos" sąjūdį išeivijoje, gauti parapijas ir budėti, kad kultūra neužgožtų religijos. Kunigas dr. K. Trimakas pranešė apie jau pradėtą atsinaujinimo sąjūdį ateitininkuose, kuriame ypač veikliai reiškiasi sesuo Ignė Marijošaitė ir moksleiviai.

Kaip praktikoje tai vyksta, kalbėjo Rima Gustainytė, Živilė Klorytė ir Paulius Mališka. Klorytė, sendraugių žmogus kalbėjo dr. J. Meškauskas, pabrėždamas charizmatinio sąjūdžio efektingumą. Apie tolimesnes atsinaujinimo galimybes kalbėjo jaunosios kartos kun. J. Šarauskas, dėstantis metodistų kun. seminarijoje Čikagoje. Jis buvo pasiruošęs kalbėti 40 minčių, bet gavik 20. Per tą laiką pažėrė daug kritiškų minčių, girdimų liberaliniuose sluogsnuose, bet apie ateities kelius mažai kas buvo pasakę. Jo nuomone, dabar per daug dėmesio skiriama kultūrai, per mažai — religijai, nepakankamai rūpinamasi pagalba Lietuvos tikintiesiems. Politinė veikla esanti liesa, ir jeigu jos rezultatai būtų vaisiai, seniai būtume išmirę. Jo radikalūs pareiškimai susilaukė daug plojimų jaunimo eilėse.

Kongresinės pamaldos

Dažnai suvažiavimų pamaldos būna atsiestos nuo darbotvarkės ir lieka tik pašaliniiu priedu. Siame ateitininkų kongrese pamaldos buvo esminė programos dalis. Jos buvo laikomos kiekvieną dieną to paties viešbučio salėje, telkiantis apie tam tikrą temą. Penktadienį jas laikė Marquette vyskupijos ordinaras vysk. Karolis Salatka. Jis yra gimęs Amerikoje, augęs nelietuviškoje aplinkoje, tačiau moka lietuvių kalbos tiek, kad galėjo laikyti koncelebracines lietuviškas pamaldas ir jų pabaigoje tarti žodį. Gilaus turinio pamokslą pasakė kun. prof. A. Paškus, kviesdamas atnaujinti pasaulį, skleidžiant Kristaus, o ne savo dvasią bei idėjas.

Šeštadienį pamaldas laikė ir pamokslą pasakė vysk. A. Deksnys. Su juo celebravo apie 20 kunigų. Giedoją visi dalyviai liet. kompozitorių giesmes.

Sekmadienį iškilmingas Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys su 20 kunigų, dalyvaujant vietos vysk. Hickey, vysk. A. Deksnui ir beveik tūkstančiui tautiečių. Pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Giedoją Čiurlionio ansamblis paties dirigento A. Mikulskio sukurtais Mišias lietuviškai. Prie choro jungėsi O. Mikulskienės vadovaujamas kanklių ir skudučių vienetas. P. a m a l d o s buvo nepaprastai įspūdingos — dvelkė naujumu ir gyveniskumu. Pvz. skaitymo tekstai buvo paimti iš Pr. Dovydaičio raštų ir iš Lietuvos ateitininkų laiško išeivijai. Au-

kėjimo metu buvo atnešamos ne tik duonos bei vyno dovanos, bet ir gėlės, ir audiniai, ir miniatiūrinis koplytstulpis, ir Lietuvos pogrindžio maldaknygė, ir "LKB Kronika".

Baigiant iškilmingąsias pamaldas, pasveikinimo žodį tarė Klevelando burmistras ir vietos vyskupas Hickey. Pastarasis gražiai įvertino ateitininkų veiklą lietuviškoje visuomenėje ir priminė, kad jos įnašas nemažiau reikalingas Amerikai, kurios krikščionybė taip pat yra atakuojama. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

"Šventasis narvas"

Tai rašytojo A. Landsbergio specialiai ateitininkų kongresui parašyta 2 v. drama, vaizduojanti dabarties religinę kovą Lietuvoje, kuri laikoma kraštu-tinių situacijų teritorija. Į erdvią Euclid Senior High School salę šeštadienio vakarą susirinko gausi publika — ateitininkų kongreso dalyviai ir Klevelando tautiečiai. Scenoje plaukė vaizdas po vaizdo, atskleidami suraizgytą Lietuvos žmonių gyvenimą. Veikalą sekti nebuvo lengva. Režisoriaus Dariaus Lapinsko rankose vaidybos stilius priminė "Jesus Superstar" veikalą. Neįprasta fragmentiška forma neleido žiūrovui pagauti minties vientisumo. Aišku buvo betgi tai, kad "šventajame narve" vyksta įtempta kova dėl tikėjimo. Iš vienos pusės figūruoja brutali jos jėgos atstovai — robotai, valdžios įgaliotinė, iš kitos — prispaustieji. Pastarųjų tarpe matyti ne tikaiti herojinės pastangos, bet ir silpnybės, intrigos, svyravimai. Nors aiškios idėjos nebuvo matyti, bet veiklas padvelkė skaudžia dabarties problematika.

Vaidmenis atliko: Julius Baltutis, Juozas Bulevičius-Boley, Andrius-Tadas Klimas, Daiva Markelytė, Aldona Rastenytė, Laima Rastenytė, Vincas Olšauskas, Aleks. Pakalniškis, jn.

Tautodailės paroda

Kongreso programa buvo surengta tautodailės paroda tame pačiame viešbutyje. Tai maždaug ta pati paroda, kuri buvo surengta Filadelfijoje eucharistinio kongreso metu. Tuomet ją matė daugiausia kitataučiai, o dabar — savieji. Jos autoriai yra Viktoras Veselka ir Juozas Jasiūnas — abu detroitiečiai. Pirmasis atvežė labai gražių medžio drožinių, antrasis — audinių. Lankytojai visą laiką domėjosi jais ir būtų daug ka-nupirkę, bet parodos autoriai nieko nepardavinėjo. Tuo būdu jie gali dalyvauti su tokia paroda įvairiuose renginiuose.

Leidiniai

Devintojo ateitininkų kongreso rengėjų, šalia įprastinio vadovo, išleido ir specialų leidinį "Ateitininkų keliu. 1911-1927-1977. Žmonės, įvykiai, darbai". Jį redagavo St. Barzdukas. Tai didelio formato knyga, turinti 216 psl. Viršelius — torentietės Danguolės Stončiūtės-Kuolienės. Leidinyje apžvelgiamos praeitis, ryškieji vadai; prabyla buvę ateitininkų federacijos vadai — A. Damušis, S. Sužiedėlis, J. Girmius, J. Pikūnas, P. Kisieliūs, vadovavę jau už Lietuvos ribų. Specialus skyrius kalba apie dabarties veiklą. Yra truputis atsiminimų ateitininkų veteranų. Ypač svarus prof. A. Maceinos straipsnis skyriuje "Ateitininkų darbai ir dienos". Išspausdinti sveikinimai — popiežiaus Pauliaus VI, JAV prez. J. Carterio, vyskupų ir daugelio kitų.

Paminėtinas ir kongreso giesmynėlis, kurin sudėtos lietuvių kompozitorių naujosios Mišių giesmės.

Keletas duomenų

Iš pranešimų organizaciniam posėdyje sekmadienį buvo matyti dabartinė ateitininkų federacijos būklė. Joje veikia trys sąjungos — moksleivių (jaunųjų ir jaunių) su 800 narių, studentų — su 300, sendraugių su 1200 narių įvairiuose kraštuose. Jaunųjų veikla, ypač

moksleivių, gana gyva. Silpniau reiškiasi studentai, silpniausiai — sendraugiai. Pastarųjų veikla yra daugiausia individualinė. Sendraugiai reiškiasi visuomeninėje išeivijos veikloje. Tai palaima, bet kartu ir tragedija ta prasme, kad vienminčiai ideologijos srityje negali sutarti visuomeninėje bei politinėje plotmėje. Pasak vieno kalbėtojo, ir VLIKui, ir ALTai, ir LB vadovauja ateitininkai, bet sutarimo nėra. V. Kleizos nuomone, galbūt reikėtų specialios stovyklos, kurioje veikėjai per kelias dienas galėtų išsikalbėti ir galbūt rasti bendrą kelią.

Ateitininkų organizacijos rūmuose leidžiamas žurnalas "Ateitis" atlieka savo uždavinį 100% red. kun. dr. K. Trimako dėka. Veikia ir knygų leidykla "Ateitis", išleidusi 32 knygas, literatūros fondas, šalpai fondas. Pastarojo pirm. dr. V. Šaulys pranešė, kad šiuo metu mažai kas prašo stipendijų studijoms. Iš anksčiau gavusių stipendijas mažai kas grąžina. Negrąžinta \$21.000. Revizijos komisijos pirm. p. Pabedinsko pranešimu, šalpos fondas turi \$15.000.

Kongrese dalyvavo 137 atstovai (1 nuo 10 narių). Bendras skaičius su svečiais siekė 500.

Užbaigiamasis posėdis

Sekmadienio popietėje po pamaldų įvyko užbaigiamasis posėdis su garbės svečiais, vėliau, kalbomis. Gen. sekr. V. Kleiza suminėjo ilgą eilę sveikinimų iš organizacijų, institucijų ir asmenų. Įleikta komisijos paskirtoji kurybos premija dr. Jonui Griniui, gyv. V. Vokietijoje. Čekį \$1500 priėmė kun. G. Kijauskas.

Cia pat paminėta vysk. V. Brizgio 50 metų kunigystės sukaktis. Federacijos vadas dr. P. Kisieliūs tarė sveikinimo žodį ir įteikė suakutvininkui specialų adresą, už kurį pastarasis padėkojo atitinkama kalba. Be kitko, jis paminėjo, kad savo laikui buvo kviestas būti Torontu kun. seminarijos rektoriu, bet pasirinkęs darbą su lietuvių išeivija.

Baigminį žodį tarė ateitininkų federacijos tarybos pirm. dr. A. Damušis. Jis pažymėjo, kad praeityje ateitininkija prisidėjo prie tautos paruošimo sunkiems laikams, dabar jos uždavinys — ruošti išeivijos jaunimą tautos prisikėlimui. Dėlto ateitininkų vadovybė ateityje kreipsiantis ypatingą dėmesį į jaunimo formavimą. Ateitininkų veikla ir toliau remsis krikščionybė, aukos dvasia ir tėvynės meile.

Pirmininkaujantis prof. B. Vitkus išreiškė padėką visiems, prisidėjusiems prie kongreso surengimo, ypač rengėjų k-to pirm. G. Kijauskui, S. J. Kun. J. Šeškevičius iš Brazilijos, vienas iš prezidento pirmininkų, metė keletą baigminių pastabų, be kitko, kviesdamas visus dinamiškos veiklos, užmiršus visas smulkias nesėkmes. Esą lietuviai dažnai vis dar ginčijasi dėl blusos, nors dramblis jau guli negyvas.

Pasigirsta ateitininkų himnas, išsklaido vėliavos, o su jomis ir kongreso dalyviai.

Banketas

Kongresas baigėsi banketu, suruoštu puošnioje ukrainiečių "Pokrova" salėje. Iš anksto buvo išparduota 700 vietų ir dar liko 300 norinčių į banketą pakliūti, bet dėl vietos stokos dalis jų, daugiausia jaunimo, atvyko tik po vėsių į šokus. Banketą pravedė jo rengėjų komiteto pirm. Pr. Razgaitis. Pradžioje į visus prabilo prof. S. Sužiedėlis. Meninę programą atliko Klevelando mergaičių grupė, vadovaujama V. Čyvaitės. Sveikino VLIKo pirm. dr. K. J. Valiūnas, Klevelando miesto vardu — R. Kudukis. Sokiai tęsėsi iki ankstyvo ryto ir visoje salėje vyravo tik jaunimas, skambėjo dainos ir mėtėsi besišnekučiuoja vyresnieji.

K. G.

Ateitininkų kongreso susipažinimo vakare muzikinę programą atlieka jaunimas. Viršuje iš kairės: Linas Rimkus, Vida Kazlauskaitė, Vitas Underys; apačioje: Rimas Polikaitis ir Liudas Kuliasas

Nuotr. V. Bacevičiaus

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Terorizmas

V. Vokietiją sukrėtė Darbavijų Sąjungos pirm. dr. H. M. Schleyerio pagrobimas Koelno mieste. Penki ginkluoti vyrukai nušovė jo šoferį ir tris jį lydėjusius policininkus. Už dr. H. M. Schleyerio gyvybę jie pareikalavo laisvės vienuolikai kalėjimuose uždarytų teroristų. Jų tarpe yra trys vadinamosios Baader - Meinhof gaujos nariai — A. Baader, J. C. Raspe ir G. Ensslin, nuteisti kalėti iki gyvos galvos už teroro veiksmus. Reikalaujama, kad ta teroristų grupė lėktuvu būtų nuskraidinta į jų pasirinktą kraštą, kiekvienam dar pridėdant po 100.000 markių. Ryšiai su dr. H. M. Schleyerio pagrobėjais pradžioje buvo palaikomi per radiją ir televiziją, o vėliau jiems buvo surastas tarpininkas — advokatas Šveicarijoje. Grobikai jau kelis kartus buvo nustatę dr. H. M. Schleyerio nužudymo valandą, bet šį veiksmą vis atidėdavo. Savo atsisaukimais grobikus bando paveikti žymieji vokiečių dvasininkai ir kultūrininkai.

Suėmė komunistą

R. Berlyne buvo suimtas knygos "Alternatyva" autorius Rudolfas Bahras, 41 metų amžiaus partietis, dirbęs viename gumos gaminių fabrike, komunistinei veiklai atidavęs 23 savo gyvenimo metus. Jo knyga, išleista V. Vokietijoje, yra aštri komunistų kritika Sovietų Sąjungoje bei jos satelitinuose kraštuose. Pasak R. Bahro, dabartinis ko-

munizmas atitolo nuo K. Markso principų, išsigimė ir tapo pramoniniu despotizmu, išnaudojančių masės. Teokratinė bei biurokratinė komunizmo sistemat šandien terūpi išsilaukymą, dėl kurio privilegijuotoji mažuma primeta savo valią išnaudojamai daugumai. R. Bahras siūlo revoliucinį grįžimą prie K. Markso principų ne reformomis, o naujo komunizmo sukūrimu. Savo knyga R. Bahras laiko marksistiniu metodu atlikta komunizmo analize, remiantis tais pačiais principais, kuriais K. Marksas analizavo kapitalizmą. R. Vokietijoje R. Bahro knyga "Alternatyva" buvo platinama slapto savilaidos būdu, kol pagaliau jis viešai prisipažino esąs jos autorius ir pranešė, kad ji išleidžiama V. Vokietijoje, Koelno mieste. Pagrindiniu paskatu komunizmo analizei R. Bahras laiko Sovietų Sąjungos iniciatyvą užgnaužta Prahos pavasarį 1968 m., pradėtą liberaliomis A. Dubčekio idėjomis.

Puola radiją

Sovietų KGB saugumiečių vad. J. Andropovas griežtai pasmerkė visus disidentus, kurie, jo nuomone, esą beveik apmokami Vakarų pasaulio agentai. Jis taipgi puolė dvi amerikiečių radijo stotis — "Laisvosios Europos" ir "Laisvės", apkaltindamas jas kišimusi į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus disidentų kurstymu. Tų stočių priešiškas nusiteikimas esąs priešingas atolydžio principams.

PENSIJOS, PENSININKŲ PAJAMOS IR JŪS

Beveik kiekvienas šandienų rūpinasi, iš ko reikės gyventi, kai ateis pensijos metas. Ontario vyriausybė paskyrė karališkąją komisiją studijuoti klausimams, liečiantiems pensininkų pajamas, gaunamas iš viešų ir privačių šaltinių.

Ta komisija kreipiasi į visus suinteresuotus asmenis ir organizacijas, prašydamas nuomonių, komentarų ir informacijų. Visa tai prašoma siųsti raštu tai komisijai žemiau nurodytu adresu iki 1977 metų gruodžio 31 dienos.

Komisija 1978 metų vasario ir kovo mėnesiais numato viešas apklausas Toronte. Apie vietas bus pranešta vėliau. Balandžio mėnesį komisija turės viešas apklausas Hamiltone, Londone, Atavoje, Sudburyje, Thunder Bay, Timminse ir Windsore. Apie vietas bus pranešta vėliau. Visi, kurie nori kalbėti minėtose apklausose, yra prašomi apie tai pranešti raštu komisijai gerokai prieš apklausą. Tikslus pranešimų laikas, apklausų datas, laikas ir vietas bus paskelbta 1978 metų pradžioje.

Norintieji gauti kopijas karališkosios komisijos nuostatų, liečiančių pensijas Ontario provincijoje, gali kreiptis į minėtos komisijos įstaitą 180 Dundas Street West, 22nd Floor, Toronto, M5G 1Z8, Ontario. Telefonas (416) 598-0413.

Marie Corbett
Counsel
Alfred H. Cordell, C.A.
Terry Meagher

Donna J. Haley, Q.C.
Chairman
Donald G. M. Cox
Walter G. Upshall

Commissioners

Mieli susitikimai Bavarijoje

KUN. BR. LIUBINAS

V. Vokietijoje ši vasara labai lietinga. Rugsėjio antrojoje pusėje pylė lietus be pasigailėjimo. To nepaisant, vis tik nemažas būrelis lietuvių iš įvairių V. Vokietijos kampų susirinko Bavarijon, pirmiausia jos sostinėje Muenchene, o vėliau Kneipo gydyklų mieste Bad Woerishofene. Abiejose vietovėse gyvena asmenys, kurie sukvietė tautiečius pas save viena ar kita proga.

Prel. dr. Jonas Aviza sukvietė pasitarti Vokietijos lietuvių katalikų tarybą kartu su lietuvių sielovadoje dirbančiais kunigais. Susidarė nemažas būrelis. Pasitarimai buvo pradėti vakarop rugsėjio 19 ir tęsti iki popietės sekančią dieną. Juos atidarė kvietėjas prel. Aviza kaip lietuvių sielovados vadovus. Praktiškajam pirmininko darbui susirinkusiųjų buvo paprašytas dr. Jonas Norkaitis, o surašyti protokolui Kristina Pauliukevičiūtė.

Pirmiausia kalbėjo pats susirinkimo organizatorius, pabrėždamas, kad lietuvis daugiau vertina tiesą, negu malonę, ir kad jo santykis su Dievu yra daugiau asmeninis, negu visuomeninis. Tiesą, įstatymus ir malonę yra patys pagrindiniai dalykai žmogaus gyvenime, tad ir sielovadoje. Dalyvaujantieji kunigai padarė savo pranešimus gyvu žodžiu, o nedalyvaujantieji buvo juos atsiuntę raštu.

Nesileidžiant giliai į skaičius, kurių tiksliai suminėti nepajėgė nė vienas, buvo ryšku, kad dauguma lietuvių kunigų sielovadoje yra tik pagalbininkai, kad nėra įmanoma plačiai išsklaidžiusiems tautiečiams kiekvieną sekmadienį sudaryti galimybę apsilankyti lietuviškoje pamaldose. Tai atliekama tik Memmingene, kur nuo seno lietuviai gyvena kompaktiškai ir kur visą laiką yra laikomos jiems lietuviškos pamaldos kiekvieną šventadienį.

Diskusijose pasisakė posėdžiuose dalyvavusieji pasauliečiai, išskeldami įvairias problemas, pvz. lietuvių kapeliono reikalą Vasario 16 gimnazijoje. Visi aiškiai suprato, kad toji problema egzistuoja, tačiau jai išspręsti nerasta galimybių. Toliau dar buvo pasisakyta lietuviškojo inano klausimu Lietuvių institute, kuris yra vadovaujamas latvio. Savo leidiniuose institutas kartais atspausdina dalykų, kurie liečia lietuvių, tačiau jų svarstymo būdas nėra lietuviams priimtinas.

Šeštadienio rytą (VIII. 20) buvo bendrai atlaikytos šv. Mišios, kuriose pasimelsta ypatingu būdu už lietuvių kunigus, mirusius Vokietijoje. Prel. Avizai posėdžio organizavimas buvo įmanomas, nes tuo metu jo gyvenamajame seselių vienuolyne daug kas buvo išvykęs atostogų ir todėl buvo galima apnakvydinti iš toliau atvykusiuosius.

Kun. Antanas Bunga Muenchene suvažiavime nedalyvavo, bet sukvietė jo dalyvius ir daugelį kitų pas save į Bad Woerishofeną, kur buvo minimas jo parapijos dešimtmetis ir paties klebono 25 metų kunigystės. Tie abu minėjimai buvo labai iškilmingi, gerai paruošti. Juose dalyvavo net du kardinolai — Antonio Samore ir Josef Schroeffer. Pirmasis laikė sekmadienį šv. Mišias, kartu su 18 kunigų, kurių didžioji dalis buvo lietuviai. Pamokslą sakė Augsburgų vyskupijos generalinis vikaras prel. Otto Weekbach, o šv. Mišių metu giedojo parapijos choras, sustiprintas solistais ir orkestru. Šventovė buvo pilnutėlė dalyvių. Visi puikiai suprato, kurį suakties yra pirmoji eilė, nors šventiniuose paveikslėliuose ji iš viso nebuvo suminėta. Ten kalbama tik apie šventovės pašventinimo dešimtmetį.

Klebonas kun. Antanas Bun-

ga kunigystės šventimus priėmė 1952 m. kovo 16 d. Bambergo mieste. Jo gyvenimo pradžia yra Siplyuose, Šiaurės apskrityje. Gimė 1919 m. sausio 5 d. Mokytis pradėjo jau išėjęs iš vyrus, Kaune lankė augusiųjų gimnaziją ir 1943 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. Tada atėjo pasitraukimo laikas, karo trukdymai, liga. Tad ligi baigimo užtruko apie 9-rius metus. Ypatingai džiūva buvo begrasinti. Bet pasisekė išgyti, ypač pagyvenus kurį laiką Šveicarijoje. Ten jis susipažino su eile asmenų, kurių draugystė yra gyva iki šios dienos. Buvęs Naeferlo klebonas Kuster net dalyvavo 25-rių metų suakties minėjime Bad Woerishofene.

Išventintas kunigu A. Bunga pradėjo darbuotis lietuvių sielovadoje, pirmiausia tuometinio sielovados direktoriaus Alfonso Bernatonio įstaigoje Dieborge, bet netrukus buvo paskirtas į lietuvių koloniją Memmingene, kur darbavosi 5-rius metus. Tada apsisprendė pasitraukti į vienuolyną. Tuo reikalu išvyko Romon, įstojo pas marijonus, pradėjo noviciatą, bet vėl atsinaujino plaučių liga ir savo pradėtąjį kelią turėjo nutraukti. Grįžo atgal į Vokietiją, išsigydė ir pradėjo darbuotis Augsburgų vyskupo žinioje. Pirmoji darbo vieta buvo Mittelneufacho kaimas, o nuo 1967 m. perėmė naują parapiją Bad Woerishofene, kurioje dirba ir dabar. 1974 m. Augsburgų vyskupas jį pakėlė į "Geistlicher Rat" poaugstį, nes Bungos darbas nešė gražių vaisių. Šiuo metu jis vadovauja trim parapijom, turi savo pagalbininku jauną kunigą D. Valentį.

Parapijos ir klebono suakčių minėjimas užtruko kelias dienas — buvo prateštas ir kitas Bungos administruojamas parapijas.

Kunigų Vienybės susirinkimas.

Pasinaudodami minėtosios šventės proga, suvažiavo į Bad Woerishofeną visas būrys lietuvių kunigų. Jau iš anksto buvo taip suplanuota, kad čia bus ir Kunigų Vienybės suvažiavimas. Jame dalyvavo iš viso 16 asmenų, jų tarpe vienas vyskupas, du kunigai iš Romos ir vienas klierikas. Suvažiavimą rugsėjio 22 d. pradėjo Kunigų Vienybės pirm. kun. Kazimieras Senkus. Pirmininkauti išrinktas kun. Jonas Duoba, o sekretoriauti — kun. Bronius Liubinas. Pirmąją dieną buvo susipažinta su lietuvių kunigų gyvenimu Lietuvoje. Apie tą problematiką kalbėjo iš Romos atvykęs prel. dr. Ladas Tulaba, o vėliau įsijungė su savo klausimais ir papildymais taip pat visi dalyviai. Pirmadienio vakaras buvo skirtas susikaupimui, kuriam vadovavo kun. Jonas Duoba, MIC.

Sekandią dieną buvo svarstyti organizaciniai reikalai. Apie kunigų susiorganizavimą kalbėjo kun. Br. Liubinas, kun. dr. J. Vaišnora, MIC, ir vysk. Antanas Deksnys. Kun. A. Bernatonis referavo apie Pasaulio Lietuvių K. Kunigų Vienybės įstatus ir jų pritaikymą Vokietijoje. Vargan patekusius kunigams paremti buvo sudėta DM 750, kurios įteiktos vysk. Deksnio nuožiūrai. Turima vilčių ateityje suorganizuoti pastovę šalpa. Taip pat iškelta mintis savitarpio informacijos klausimu. Prel. L. Tulaba sutiko dukart per metus pateikti Vokietijos lietuviams kunigams savo turimų žinių, ypač apie kunigų gyvenimą Lietuvoje. Dar trumpai stabtelta prie "Krievilės" leidinio problematikos ir kalbėta apie santykius su kunigais tėvynėje. Posėdžių pabaigoje priimtas kun. K. Senkus pasiūlymas pasveikinti vysk. Brizgį jo 50 metų kunigystės suakties proga, o taip pat kunigų Anglijoje, Romoje ir Amerikoje. Posėdžiai baigti vysk. Deksnio vadovaujama bendra malda.

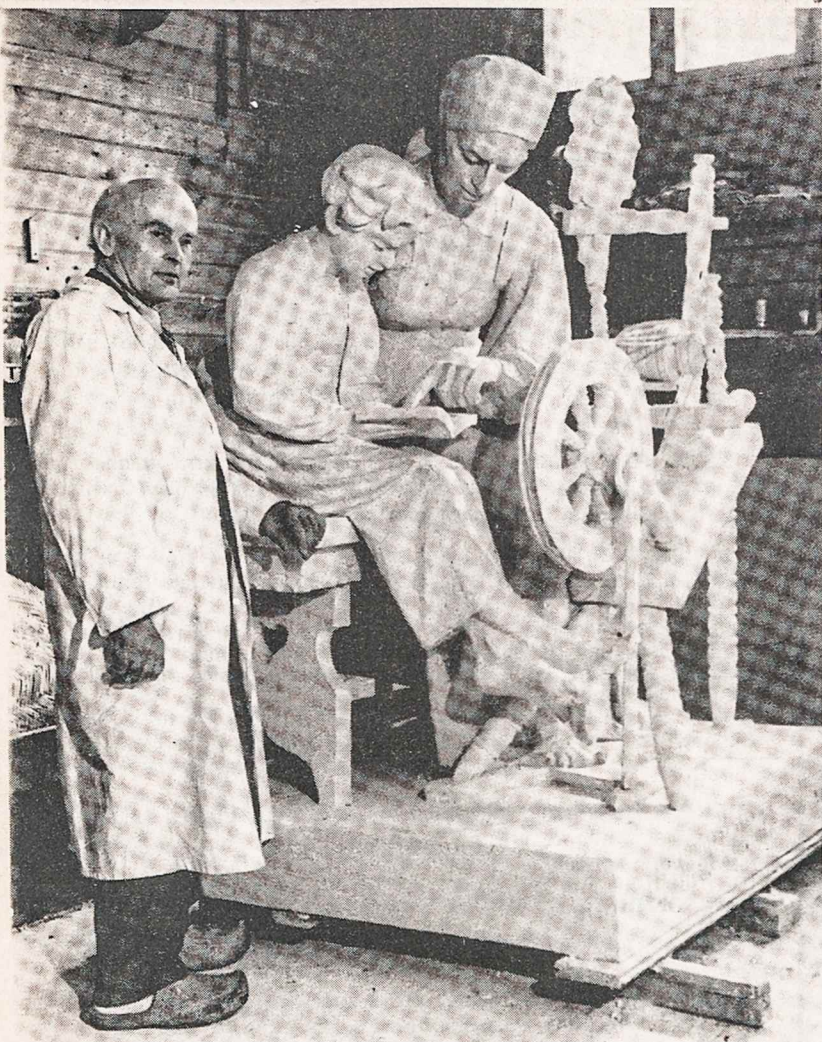
Europos lietuvių studijų savaitėje Britanijoje (iš kairės): sol. NERJA LIANEVIČIŪTĖ iš Čikagos, flitistas PETRAS ODINIS iš V. Vokietijos, pianistė RAMINTA LAMPATYTĖ iš V. Berlyno. Nuotr. G. Juozapavičius

FLORIDA

THE FARGO MOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 360-0878

MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiose pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis ir apartamentai. Visur spalvotos televizijos, netoli restoranai, naktiniai klubai, žvejojimo vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t.t.

Visus malonius kviečia lietuviai savininkai —
ALFONSAS IR TERESĖ ZEBERTA-VIČIAI

Dail. Petras Rimša prie savo kūrinio "Lietuvos mokykla 1864-1904" Lietuvoje. Jo autorius mirė Kaune 1961 metais

Lietuvių literatūros skaitymai

D. Bindokienės vadovėlis po vienerių metų bandymo

A. RINKŪNAS

Kai maždaug prieš vienerius metus buvau paprašytas recenzuoti D. Bindokienės vadovėlį "Tėviškės žiburiuose", pavartęs leidinį pamaciau, kad jame esama daug naujovių. Nutariau tada rašymą atidėti vieneriems metams ir pirmiau išbandyti ji augštesniuose lituanistiniuose kursuose Toronte. Ir taip dabar, po metų bandymo, grįžtu prie rašymo.

Naujų vadovėliuose visad įieškome ir randame, nes jų reikalauja pats gyvenimas — lituanistinis mokinių pajėgumas kasmet mažėja. Ir tai vyksta greičiau, negu nauji vadovėliai parašomi ir išleidžiami. Tuo būdu kiekvienas naujo vadovėlio autorius pastatomas prieš sunkų uždavinį: parašyti vadovėlį toki, kuris taip greitai nepasentų.

D. Bindokienė bando tą problemą spręsti, sudėdama lietuvių literatūros kursą, skirtą pradžios mokyklą baigusiems mokiniams (lit. seminarams, kursams ar kitaip vadinamoms institucijoms) vieną 590 psl. leidinį. Vadovėlis pradedamas tautosaka ir Donelaičiu, einama per Valančių, Baranaušką, Pietarį, Maironį, Krėvę, Mykolaitį, Mačernį, Ramoną, Aistį, Brazdžionį, Pūkelevičiūtę, Spalį, Jankutę ir baigiama pačia autore — D. Bindokiene.

Šitaip knyga planuojant sudaro du sunkumai: a. laikas, turimas norimai medžiagai išieiti, ir b. medžiagos parinkimas. Laiko turime nedaug. Augštesnioji lit. mokykla dirba tik kartą į savaitę, turėdama po vieną pamoką literatūrai. Tokių darbo sąvaidų į metus turime nedaugiam kaip 40. Vadinasi, susidaro 160 pamokų per ketverius metus. Padalinus puslapių skaičių, išeina apie 3,6 puslapio pamokai. Tai nėra perdaug, prieidžiant, kad mokiniai reikiama tekstą perskaitys namie. Pagaliam, galima kaiti ir praleisti. Kiekvieno atveju medžiagos gausumo problema autorės išsprendžiama geriau, negu ankstesniuose vadovėliuose, skyrius po vieną pilną knygą kiekvienai klasei.

Medžiagos parinkimas yra bene dar sunkesnė problema. Nuo seno buvome įpratę išieivijos mokiniams duoti kone viską, kas buvo duodama nepriklausomai Lietuvos mokyklose: nuo tautosakos ir Donelaičio iki naujausių laikų, kurie dabar yra paigėje, prisidėjus išieivijoje sukurta literatūrai. D. Bindokienė laikosi tos pačios sistemos, duodama gana daug tautosakos ir išieivijos kūrybos, ton sąskaiton siarindama tradicinius klasikus. Metų laikotarpįje spaudoje jai teko už tai priekaištų, ypač už tai, kad praleido Vaiciulaitį ir jo "Vakara sar go namelyje". Kursuose Toronte praleidome apie trečdali autoriu, nes turėjome skirti daugiau laiko įvairioms įžangoms ir skaitomuosius tekstus.

Praktiškai dirbant taip pat paaiškėjo, kad aptariamoji knyga yra tik chrestomatija, bet ne pilnas vadovėlis, nes apie kiekvieną autorį čia duodama tik atvaizdas, gimimo ir mirties me-

Tautos individualybės įieškant

VYTAUTAS A. JONYNAS

Kai poetas Oskaras V. Milašius tēkštelėjo vienam pokalbyje, esą lietuviai yra "paskutinė raudonodžių gentis, išlikusi Europoj", kažin, ar jis taikėsi kaip įžeisti bei įskaudinti. Tikriausiai jis mėgino šiuo samojingu posakiu išsisukti iš keblios padėties, kurioj randamės visi, kai tenka svetimtaučiams aiškinti kuo mūsų tauta skirtinga nuo kitų. Bematant tada išskyla reikalas šnekėti apie kalbą, papročius, tautosaką, pagaliau tą sunkiausią apibūdinamą dalyką — pasaulėjautą... Jinai neabejotinai skirtinga, drumstesnė negu, sakysim, racionaliė tradicijoj išaugusio, savo naudą gaudančio eilinio prancūzo. Ypatingai išprususio prancūzo, kuris didžiuojasi esąs garbingos klasikinės, graikų-romėnų civilizacijos žibinto nešėjas ir laiko ją pranašiausia iš visų kultūrų. Bent taip buvo dar taip neseniai, kai Milašius išsakė tokia keista forma savo pasididžiavimą būti lietuviu (pakanka pavartyti prieš ir po karo išleistas prancūziškas enciklopedijas, biografinius žodynus, kad įsitikintumėm, kaip juose praplatėjo erdvė, skirta skaitytajams supažindinti su kitų kultūrų pasauliję savitumu ir reikšme).

Antropologai gal nevisada sutaria, kas yra "kultūra", "Weltanschauung", "pasaulėjauta" (sakoma, kad vien kultūros termino aptarčių esama per 100), bet visumoje sutinkama, jog kalba pirmiausia nudažo individo mąstyseną, o papročiai, auklėjimas šeimoj, religija išugdo jame tam tikrą žmogaus tipą, tam tikrus bendrus, visiems būdingus, pagrindinius elgsenos, santykiavimo su kitais bruožus. Suprantama, kad pratęsiant tą mintijimą, lengva šnekt apie tautos "sielą" arba "tautinį charakterį". Amžių būvįje istorikai, geografai, vėliau pirmieji antropologai, tautosakininkai, neskaitant filosofų, teologų bei rašytojų romantikų (prisiminkim tik Herderį su savo "Volks-individualitaet", su savo "Stimmen der Voelker in Liedern"), mėgino apibūdinti tą psichologinę tautų matricą.

Galbūt ilgiausiai išsilaikė ši mada Vokietijoj, kur iš viso kabinetinė, knygyninė antropologija pasižymėjo nepaprasta gausa. Pagerbdamas tą beprotišką vokiečių mokyklumą, anglas Penniman vėliau pasakys: jei vokiečiai mokslininkas nebuvo įnikęs į koki dešimties tomų "Allgemeine Kulturgeschichte", tai vien todėl, kad jis pliekė 20-ties tomų "Voelkerkunde". Taigi ten, Vokietijoj, brolių Grimmų, brolių Humboldtų poveikyje itin aktyviai reikišė "Voelkerpsychologie" tyrinėjime mokslininkai Lazarus ir Stenhal, emė leisti 1860 m. net specialų žurnalą "Zeitschrift fuer Voelkerpsychologie und Sprachwissenschaft".

Būdinga, kad nuo pat pradžios svarbią vietą užėmė tuose raštuose kalbotyriniai dalykai. Ilgainiui tačiau mokslininkai emė bodėtis šia raštija, dažnai nusikalstancia pernelgę laikiais apibendrinimais ir nepaisancia griežtų metodologijos varžtų. Gal paskutinį kartą blykstelėjo gausiau to pobūdžio studijų karo ir šalčio karo metu, kai amerikiečiams parūpo pažinti priešų (japonų, rusų) psichologiją. Nebuvo tai jos triumfas. Kaikuriuose jų, kaip sakysim Gorerio svarstymuose apie japonus, nestigo pasibaisėtinų nesamonių. Gal todėl yra apskaičiuota, kad pradėdant 1960 m. knygų šia tema pasirodo angliškame pasaulyje pažymėtina mažai.

Iš tiesų, moderni tauta yra pernelyg sudėtingas vienetas, susidedas iš visokiųjų narelių — tarminių, regionalinių, luomų, klasių, amžiaus, grupių-grupelių, kad būtų įmanoma išskirti jame tą "tautinį charakterį", bendrą visiems jos nariams. Antra vertus, net jei tokie bendrieji bruožai ir rastųsi, nepasiektų, kad amžių būvįje mokyklose vartojamus literatūros darbo sąsiuvinius.

Danutė Bindokienė, LIETUVIŲ LITERATŪROS SKAITYMAI. Kristijono Donelaičio Lit. Mokyklų leidinys. Čikaga, 1976 m., 590 psl. Leidinio mėcenatais buvo 44 šeimos, organizacijos, asmenys. Kaina nepažymėta. Parduodama po \$12,50.

Danutė Bindokienė, LIETUVIŲ LITERATŪROS KONSPEKTAI. Minėtos mokyklos leidinys. I sąs. 50 psl., II — 86 psl., III — 124 psl., IV — 134 psl. Parduodama po \$2 sąsiuvinis.

je jie kinta. Istorikai, sakysim, žino kaip pavojinga priskirti tautai vieną ar kitą ypatybę. Prancūzija, kuri XX š. mums vaidenas kaip pacifistinė, taiką mylinti tauta, buvo kadaise karingų kraugerių kolektyvas.

Herderis graudenosi kadaise, kad vokiečiai nedrausmingi, ir rodė jiems pavyzdžiū nuostabų prancūzų susiklausymą ir drausmės alkį. Sociologai, iš kitos pusės, seniai įzvelgė pavojų įieškoti vieno dominuojančio prado ir vienlinkmio priežastingumo ryšio. Nenuostabu, jei antropologas D. M. Potter padarė tokį palyginimą. Filosofą, sakė jis, galima palyginti su neregiju, įieškanciu tamsioj kamaroj juodo katino, kurio ten nėra. Mokslininkas, siekiąs nustatyti tautos charakterį, yra toks pat neregys, besigraibstantis juodo katino, kurio nėra, bet vistiek griuvinėjantis patamsyje, nes kiti antropologai skelbia jį ten esant.

Antropologų pašaipos ir liks pašaipomis, bet mums, lietuviams, tautos individualybės problema visada liks opi jau vien dėlto, kad su ja susiduriame kas žingsnis išieivijoje, santykiuose su vaikais, su jaunąja karta ar kai skėstam giliose dūmose apie tautos likimą tėvnyėje. Užtat su dideliu smalsumu tenka pasitikti Vytauto J. Bagdanavičiaus Čikagoje išleistą veikalą "Tautos samprata ir lietuvių tautos individualybė". Visiems šeštadieninių mokyklų mokytojams bei lituanistinių seminarų vedėjams šis leidinys yra tiesiog "mana iš dangaus". Tai lengvai pritaikomos medžiagos, psikai, kurios buvo skaitytos 1963-1975 m. būvįje Čikagos Pedagoginiame Institute, ciklas. Pažymėkim, kad jau vien tai leidžia spėti bendrą leidinio pobūdį. Jis skirtas tam tikro amžiaus auditorijai, nevisada turinčiai minimalias lituanistikos žinias. Skirtas jaunomenei, tirpdomai JAV asimiliacijos katile ir stokjančiai menkiausios nuovokos, kas yra tauta. Šiai tautos sampratai aptarti skiriama pirmoji leidinio dalis.

Faktinai knyga susideda iš dviejų daugiau ar mažiau sandarių dalių. Pirmoj mėginama aiškinti, kaip autorius sako, "filosofinių kelių", kokie veiksniai (kalba, teritorija, kultūra, valstybinė sąranga, religija) apsprendžia tautinės sąmonės formavimąsi. Antrojo autorius stengiasi parodyti kokiais būdais, kokių specifinių studijų kelių (lyginamosios kalbotyros, folkloristikos, archeologinių bei istorinių studijų pagalba) galima suvokti tą abstraktybę, kurią vadinam lietuvių tautos savitumą, individualybę ar pasaulėjautą.

Akivaizdu, kad V. Bagdanavičiaus užsimta labai plačiai. Bet jau vien todėl, kad paskiros paskaitos buvo skaitytos kas dveji metai, neišvengiamai susidaro įspūdis, kad esama padrikumo, eklektiškumo, vientisumo stokos. Atrodytų, kad tas kursas susilipdė autoriui be aiškesnio plano, palengvėle išaiškinant ir susirandant spragas jaunosios kartos žinojime. Ne be to, kad galbūt autoriui pats staiga užsideddavo kokia tema, patraukusi dėmesį. Neretai šį aistra plėsti jaunimo dvasinius akiračius, supažindinti studentus paskubomis su įvairiomis teorijomis, ar tai būtų kalbotyros, ar rasių mokslo srityse, ar kitur, nuveda Bagdanavičių į palaukes. Juo labiau, kad autorius nevisuomet pasitikrina, ar tos teorijos nėra nurašytos į nuostolius.

Tai pastato knygos recenzen-

tą į nesmagią padėtį. Niekas mūsų amžiuje negali jaustis vi-sažinančiu eruditu visose mokslo srityse. Kiek Bagdanavičiaus esama pažangaus, kai jis aptaria atskirų mokslų įieškojimų rezultatus, tegalėtų pasisakyti vien šių sričių — archeologijos, lyginamosios kalbotyros, folkloristikos specialistai. Jiems šį vargą ir paliekam. Bet jau todėl, kad autorius ryžtasi taip plačiai užmesti tinklus, eiliniams skaitytojui sunku atsiginti įtarimu, kad daugelyje vietų Bagdanavičius čiuožia paviršium, grybšteldamas sudėtingas problemas diletantiškai. Tai ypač ryšku antroje leidinio dalyje, kur nesykį autoriaus sugretinimai, istoriosofiniai samprotavimai pasireiškia arba begaliniu dalykų suprasitinimu, arba nedrasa statyti taškų ant i.

Iš viso leidinys būtų daug laimėjęs, jei autorius būtų pasistengęs pateikti veikalo pradžioj apžvalginį straipsnį, nustatantį, kas lietuvių tautos tyrinėjimo moksle iki šiol nagrinėta, priimta, paneigta, kas likę išryškint, kokių tyrimų pagalba ir t.t. Tokio skerspjūvio "survey" mes pasigendim.

Autorius pridėjo dalykų bei vardų rodyklę, kurios dėka galima nustatyti kokiais šaltiniais jis rėmėsi. Neuzmiršta jis pažymėti ir išnašų kilmės savo tekste. Neretai cituojami veikalai senoki, bet tai maždaug viskas, ką atspėjam.

Gal labiausiai krinta į akis (ir studentai tikriausiai turėjo jam tai priminti) faktas, kad Bagdanavičius radikalai atmeta tautinio charakterio nagrinėjimus toj perspektyvoj, kurioj darbuojasi šiandien socialinė psichologija ir kuri paprastai sudaro universitetuose vadinamojo "Culture and Personality" kurso turinį. Perilga būtų ją aptarti, bet norintims su šia linkme susipažinti rekomenduotinas straipsnis garsiajame "Handbook of Social Psychology", parašytas Alex Inkeles ir Daniel Levinson. "National Character; the Study of Modal Personality and Sociocultural Systems" in: Handbook of Social Psychology, edited by Gardner Lindzey and Elliot Aronson, 2nd ed., vol. 4, 1969, p.p. 418-506.

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

AIDAI nr. 6, birželis. Mėnesinis kultūros žurnalas, leidžiamas Tėvų pranciskų, redaguojamas dr. J. Girmiaus ir L. Andriekaus, OFM. Siame numeryje A. L. Rubšys rašo apie istorinį Jėzų ir tikėjimo Kristų, dr. V. Vyčinas — kultūrinę Heideggerio reikšmę, L. Tulaba — Sv. Rašto — evangelijų vertimus ir lietuvių kalbą, A. Simkus — Ch. Gounod "Romeo ir Julijos" spektaklius Čikagoje, J. Vaišnora, MIC, — arkiv. J. Matulaičio kelią į Vilniaus vyskupo sostą. Pateikiamas pluoštas Z. Bilaišytės eilėraščių. Lietuviška gyvenima bei knygas atspindi specialūs skyriai. Žurnalas gaunamas pas administratorių B. Ramanaušką, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

Petras Matekūnas, LAISVĖS KE-LIAIS. Dainorėlis atžalynui, dviem balsam su fortepiono palyda. Jį sudaro dainėlės: 1. Skautuko sąvjonė, 2. Kareivėliai, 3. Gėlės marmytėi, 4. Laisvės keliais, 5. Ūžia, griaužnia, 6. Tenai. Tekstų autoriai — Z. G-nas, V. Jonikas, Z. Gavelis, J. Minelga, A. Brazinskis-Baltas, A. Kušobienė. Gaidas spausdinimui paruošė Juozas Stankūnas. Spaudė 1976 m. Pranciskų spaustuvė, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

ANTANAS RINKŪNAS, Anapilio sodybos tarybos pirm., pasirašo Lietuvos Rankinių šventovės kertinio akmens šventinimo aktą Nuotr. O. Burzdžiaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

MONOGRAFIJĄ APIE JURBAR-KĄ yra paruošęs spaudai Antanas Giedrius su savo brolio Dzdoriaus, Toronte mirusio Pr. Bascio bei kitų jurbarkiečių talka. Monografija skaičiuojus supažindins su Jurbarku nuo priešistorinių iki dabarties laikų, su žymiaisiais jurbarkiečiais, palikusiais savo pėdsakus kultūrinėje, politinėje, visuomeninėje veikloje. Monografijos išleidimu rūpinasi jurbarkiečiai. Jie bei kiti lietuviai kviečiami būti mėcenatais, rėmėjais, prumeratoriais. Paramos laukia S. Tamšaitė - Endrijonienė, 7305 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629, USA, su specialia sąskaita banke. Mecenatai ir rėmėjai bus paskelbti priediniuose monografijos puslapiuose.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ DIE-NA Los Angeles mieste rugsėjo 24 d. rengia LB apygarda su vietinėmis apylinkėmis. Koncerte bus atlikta naujoji kompoz. B. Markaičio, SJ, sešių dalių suita "Pilnatis", sukurta pagal Bernardo Bradzdonio eilėraščius "Nemuno tėvnyėje", "Kvartetas", "Aš čia gyva", "Lopšinė", "Kunigaikščių miestas", "Tu man buvai — tu man esi". Siuitos atlikime dalyvaus solistai Birutė ir Rimtautas Dabšiai, Janina Cekanaušienė, Stasė Pautienienė, Antanas Pavašaris, aktorai Dalila Mackalienė ir Algimantas Zemaitaitis, pianistė Raimonda Apeikytė ir keli instrumentalistai. Diriguos pats kompoz. B. Markaitis, SJ. Skautai filisteriai Lietuvių Dienos proga surengs čikagietės dail. Zitės Sodeikienės kūrinį parodą.

M. KOPERNIKO VARDŲ UNIVER-SITETAS 1945 m. buvo įsteigtas Lenkijoje, jo gimtajame Torunės mieste. Universiteto biblioteka jau yra sutelkus 1.200.000 knygų iš įvairių mokyklų bei privačių rinkinių. Ypač turtingas senųjų rinkinių skyrius, kuriame yra ir daug lietuviškų knygų. Iš jų minėtinos: pirmoji lietuviška knyga M. Mažvydo "Katechismusa prasty žadei", jo versta "Forma chrikštima" (1559 m.), D. Kleino "Nauja labai privalinga ir dušioms naudinga maldų knygelė" (1666 m.), B. Zandenno "Katechizavimas, arba vaikų mokslas" (1701 m.), M. Liuterio karališkajai Karaliaučiaus bibliotekai priklausęs "Mažasis katgismas" (1722 m.), "Krikščioniškas pamokymas, kaip žmonės vertingai ir be baimės sviete gyventi" (1806), "Augsburgiškas vienos išpažinimas evangelijos bažnyčios" (1855 m.), K. V. O. Glogau "64 giesmės šulėms iš giesmių knygų" (1856 m.), anglų rašytojo Dž. Banjano "Krikščionies kelionė į aną išganingą amžių" (1859 m.), M. Liguori "Išganingi dumsiojai" (1904 m.) ir kt. M. Koperniko universiteto priklausiančiame lenkų filologijos institute, bibliotekininkystės ir mokslinės informacijos skyriuje, dirba dr. Vytautas Armonas, disertacijai pasirinkęs 1831-63 m. laikotarpio liaudžiai skirtą literatūrą bei susidomėjimą tautosaka. Jis taigai yra biografio lenkų žodyno "Polski slow-nik biograficzny" bendradarbis, parašęs straipsnius apie bibliotekininką M. Brenšteiną, kraštotyrininką A. Kašaraušką bei kitus lietuvių kultūrai nusipelnčius žmones.

PIANISTĖ IDA KREHM, gimusi Toronte, gyvenanti Šveicarijoje. Tesinė, didelė dėmesį skiria muzikinei M. K. Čiurlionio kūrybai. Jo kūrinių su atitinkama literatūra jau parūpijo Lietuvos atstovas dr. A. Gerutis. 1975 m. pabaigoje I. Krehm Kanados CBC radijo laidoje atliko vien tik M. K. Čiurlionio kūrinius su atitinkamais komentarais, CBC bendrovė jos koncerto įrašo kopiją yra pagavavojusi gen. konsului dr. J. Zmuidzinui Toronte. Šią vasarą pianistė I. Krehm buvo pakviesta į tarptautinį muzikos festivalį Italijoje, Orvieto mieste. Jos koncerte rugsėjo 22 d. vėl skambėjo M. K. Čiurlionio kūriniai, A. Scarlatti, F. Schuberto ir S. Rachmaninovo kompozicijos.

DR. ALBERTAS GERUTIS Šveicarijoje yra parašęs monografinį veikalą apie Vasario 16 aktą signatūrą bei ilgametį įgaliotą Lietuvos ministrį Prancūzijai Petrą Klimą. Knyga išleis "Vilties" leidykla Klevelande. Pirmuoju šio veikalo mėcenatu tapo dr. Vladas Bložė, paskyręs \$1.000.

SPAUDAI JAU RUOSIAMAS ant-rasis "Lietuviškosios skautijos istorijos" tomas, kurio dalis bus skirta lietuvių skautų veiklai 1945-51 m. V. Vokietijos DP stovyklose. Šia dalimi norima papildyti tokių duomenų turėjusį pirmąjį tomą, kad būtų galima susidaryti išsamesnį vaizdą apie ano laikotarpio tuntų, vietininkų, draugovių garbus ir jų žygius. Pirmajame tome permažės dėmesys teko britų zonos skautams. Buvusieji DP stovyklų skautų vadovai, visų sąkų skautai bei skautės prašomi atsiųsti savo atsiminimų su ryškiais istorijon įtrauktis duomenimis, nuotraukomis, dokumentais, piešiniais. Pasinaudojus jie bus grąžinti jų savininkams. Visa medžiaga siunčiama šiuo adresu: v.s. Pr. Karalius, 12470 Snow Rd. S. Newbury, P.O. Burton, Ohio 44021, USA. Laukiama skubios talsos, nes leidinio redagavimą norima užbaigti iki šių metų pabaigos.

LIETUVOS TELEVIZIJOS ir radijo komitetas iš R. Vokietijos gavo spalvotą televizijos filmą apie sol. V. Norėką, įtrauktą "Autografų" serijon. Jame pateikiamas pasikalbėjimas su V. Norėka apie vokalinį meną, jo kūrybinę veiklą, ateities planus. Filmą papildė V. Norėkats atliekamos G. Puccini "Toscos", N. Rimskio-Korsakovo "Sadko", A. Borodino "Kunigaikščio Igorio", F. Čirolea "Arlietės" operų arijos, senoviniai rusų ir M. Glinkos romansai, lietuvių liaudies daina "Aš išdainavau visas daineles".

SIEMETINĖJE MEDIKŲ LITERATŪ šventėje, kuri buvo jau devintoji, poezijos premijas laimėjo: centrinės Mažeikių ligoninės gydytojas E. Gaucys, Kauno medicinos instituto dėstytojas dr. B. Vasiliaus ir kauniečiai gydytoja L. Kalibaitė. Premijos už prozą paskirtos tuberkuliozinio dispanserio vilnietei gydytojai F. Taunytėi, Sakių rajono medicinos fclerui V. Plikšniui, sanitarinio švietimo kabineto instruktoriu G. Sapetkai Sakiuose.

PERKŪNO NAMUOSE surengta paroda kauniečių supažindino su senamiesčio restauravimo projektais bei archeologiniais radiniais, liečiančiais Kauno rotulę, senąjį senamiesčio paštą, pirklių gildijos pastatus ir kitus architektūrinius paminklus. Ypač daug buvo XIV-XVIII š. keramikos dirbinių, rastų atliktuose kasinėjimuose.

RESPUBLIKINIS LIAUDIES MEISTRŲ seminaras, vadovaujamas G. Puodžiukaitės ir I. Buizinienės, šią vasarą įvyko Rumšiškėse, Lietuvos liaudies buities muziejuje. Dalyvavo pūsmitis drožėjų, metalo kalėjų, audėjų, pynečių ir mezgėjų. Jų kūrinių paratūron muzėjaus pastatus bei aplinką. Kelio muzėjon rodyklė išdrožė klaidpiediet A. Domarkienė ir kretingietis F. Puškorius, reljefinį mūzejaus planą — vilnietė A. Kondratas, P. Ceikauskas, H. Orakauskas. Liaudiškų baldų prikaptavo širvintietis D. Gediminkas su šiauliečiu S. Daknevičium, ažuolinių baldų mūzejaus poilsivietėms — telšietis J. Paulauskas su vilnietė A. Matukynu. Gamtininko ir tautosakininko kun. J. A. Pabrėžos klėtį papuošė prie jos pastatytas panevėžiečio K. Nemanio stogastulpis. Panevėžietė E. Nainytė muzėjui išaudė juostų, klaidpiediet E. Beinorienė — prijuosčių, palangietė E. Cernecienė — margarastį sijoną, kauniečiai A. Didžgalvienė — sudėtingų raštų lovatiesę. Tokius liaudies meistrų seminarus nutarta rengti kiekvieną vasarą. Jų dėka buvo sukurtas skulptūrų ansamblys Abingloje, papuoštas M. K. Čiurlionio kelias.

MASKVOJE KONCERTAVO es-tradinio konkurso "Vilniaus bokštai" laureatai iš Lietuvos, Maskvos ir Baku. Jų tarpe buvo ir A. Zabolaitės vadovaujama kauniečių merginų trijulė. Dainininkams akompanavo Lietuvos televizijos ir radijo lengvosios muzikos orkestras, vadovaujamas A. Končias.

INZ. ROMUALDAS AUGŪNAS pradeda garseti kaip tolimų šalių fotografas. Pernai rudenį Vilniuje buvo surengta jo paroda "Kainai ir žmonės", siemet — "Indijos motyvai". Ši paroda buvo pervažta Maskvon pakeistu pavadinimu — "Dešimt dienų Indijoje".

MAŽOJOJE BAROKO SALEJE du pirmuosius vargonų muzikos koncertus surengė viešnios iš Rygos L. Bulava ir I. Tiknuse.

LAZDYNŲ PELEDOS muzėjus yra įrengtas Paragiuose, restauruojame seno dvaro trobeje, Mažeikių rajone. Muzėjaus rodiniais pasirūpinas Vitas Valatka ir Antanas Ramonas, Telšių kraštotyros muzėjaus darbuotojai. Su jų atliktu darbu "Literatūros ir Meno" skaitytosios rusųpūcio 20 d. laidoje supažindina Jonas Laurina-vičius: "Labiausiai jaudina ir domina autentiška medžiaga. O jos čia nemažai, ypač dailininkų darbų. Susipažįstame su Lazdynų Pelėdos tėvo Nikodemono Ivanausko tapytais portretais, kurių muziejuje keliolika. Didžiausiam muziejiaus kambaryje išdėstyti eksponatai pasakoja apie Ivanuskaičių — Sofijos Pšibiliauskienės (1867-1926) ir Marijos Lastauskienės (1872-1957) gyvenimą, kūrybą, visuomeninę veiklą. Keliasdešimt nuotraukų, viena kita knyga iš Paragių dvaro bibliotekos, laikraščiai ir žurnalai su Lazdynų Pelėdos kūryba, apsakymų rinkiniai, apyskos. Ekspozicijoje — M. Lastauskienės pasas, išduotas kaizerininkų 1916 m. Gana plačiai nušviesti paskutinieji Lastauskienės gyvenimo metai. Vienoje nuotraukoje rašytoja matome Tryškuose su S. Niunina-vaite ir Butkų Juzze. Tai bene paskutinioji jos nuotrauka, padaryta Paragių kaimynystėje..." Muzėjų papildė suteiktas literatūrinis Lazdynų Pelėdos palikimas, raštų leidiniai lietuvių bei kitomis kalbomis, dail. A. Makūnaitės sukurtos iliustracijos. Rašytojų atminimui skirtame II augšto kambaryje yra senelio Ksavero Ivanausko portretas, M. Lastauskienės lazda, kėdė, staliukas, skrynėlė ir kaurikure drabužiai. Dažnas muzėjiaus lankytojas iš Paragių užsuka ir į Tryškių kapines, kur yra palaidota S. Pšibiliauskienė. V. Kst.

R. Cholkan & Co. Ltd. Realtor REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

SWANSEA, puikus labai geros statybos — durnus vos keleto metų senumo, 7 kambarių vienaaukštis, 3 prausyklos, didžiulė moderni virtuvė, garažas su atviru židiniu ir išėjimu į kiemą, dvigubas durys su privačiu įvažiavimu.

PARDUOTAS — ISLINGTON-BLOOR, atskiras gražus — parys vienaaukštis (bungalow), puikiai užbaigtas, pilnai užbaigtas rūšys, centrinis vėsinimas, garažas su privačiu įvažiavimu; netoli poženinio kaimo; viena atvira skola.

PARDUOTAS — PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, gražus didžiulis 7 kambarių vienaaukštis (Side split bungalow); pilnai užbaigtas rūšys, centrinis vėsinimas; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, greitas užėmimas, puiki vieta.

JANE - BLOOR, atskiras originalus keturbutis (4-plex); vandeniulyva šildomas; garažai su privačiu įvažiavimu; gauna virš \$10.000 metinių pajamų; netoli poženinio traukinio; apie \$30.000 įmokėti ir viena skola.

JANE - BLOOR, atskiras 6 kambarių namas, kvadratinis planas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, garažas; netoli Bloor; namas be skolu. **RUNNYMEDE - BLOOR**, pilna kaina \$59.900; atskiras mūrinis 7 kambarių namas, 2 prausyklos; garažas su šoniniu įvažiavimu; atskiras mažo remonto; neblogas parkinys.

INDIAN RD. - BLOOR, didžiulis 18 kambarių atskiras namas, 4 atskiri butai; gauna apie \$10.000 metinių pajamų; namas gerame stovyje, garažai su plačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti ir viena atvira skola; netoli Bloor ir Lietuvių Namų.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 12 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10 - 8	depozitų čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines 9½%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto 9¼%
	investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP • registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybės draudą • šeimos apsaugą • studentų draudus fondus mokslui eiti

2 Carlton Street, suite 714

Namai: 766-5857 • Raštinė: 363-7881

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas (1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Neprisklausomos Lietuvos laikų Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijos mergaičių krepšinio komanda, dalyvavusi 1937 m. gimnazijų krepšinio varžybose. Pirmoje eilėje vidury sėdi Jieva Taleikytė — komandos kapitone. Dabar gyvena ir mokytojaūta Toronto ir vadina Adomavičienė. Nuotrauka daryta VD gimnazijos sporto salėje. L. a.

SPORTAS

TARPMIESTINĖS GOLFO VARŽYBOS

S. Amerikos lietuvių metinės (XII-tosios) golfo varžybos Čikagoje rugšėjo 3-4 d.d. praėjo geroje nuotaikoje, gana palankiose oro sąlygose ir gražiame, bet sunkokame Silver Lake Country Club golfo aikštynė. Dalyvavo 122 žaidėjai iš Čikagos, Toronto, Klevelando, Detroito ir Ročesterio.

Jau išvakarės šeimininkai praėjo nuoširdžiu atvykusiųjų priėmimu, kurio metu vyko žaidėjų ir komandų registracija. Individualinėse varžybose, pagal išlyginamųjų smūgių sistemą, žaidėjai buvo suskirstyti į A. B. C. D. jaunių, jaunučių, senjorų ir moterų klases. Tarpmiestinėse varžybose užsiregistravo net aštuonios komandos. Trys iš Čikagos (priedo — Čikagos inžinierių), Toronto dvi, Detroito ir Klevelando po vieną.

Pagal nusistovėjusią varžybų tvarką, laimėtojai buvo išvedami iš dviejų dienų rezultatu. Taigi, po dviejų dienų kovų paaiškėjo, kad Čikagos dalyviai buvo pranašesni ir daugiausia pirmųjų vietų laimėtojai. Toronto klubas gali didžiuotis jaunojo Antano Siminkevičiaus pasirodymu. Jis vyrų A klasėje (low gross) dalinosi pirmąja vieta su Petrošiumi iš Čikagos; peržaidus tačiau vieną skyelę (play-off), turėjo nusileisti oponentui ir tenkintis antrąja vieta. Sveikiname Antaną. Mūsų jaunieji — Petras Paukštys, Edis Smitas, Vilius ir Antanas Sergautis, Ubeika sužaidė kiek žemiau savo lygio, taip kad ir komandai nepadėjo iškopti į pirmąją vietą.

Šių žaidynių varžybiniai laimėjimai: tarpmiestinėse komandų varžybose pirmą vietą laimėjo Čikagos pirmoji komanda bendru 955 taškų rezultatu. Antrąją vietą laimėjo Toronto pirmoji komanda su '984 taškais, Čikagos inžinierių laimėjo trečią vietą su 1066, antrąji Čikagos komanda — ketvirtą vietą su 1071. Toliau rikiavosi Detroitas, Toronto antroji, Čikagos trečioji ir Klevelando komandos.

Sios šventės užbaigimas — balius, dovanų įteikimas ir meninė programa vyko golfo klubo patalpose. Visus žavėjo jauno solisto Daunoro, neseniai atvykusio iš Lietuvos, dainavimas. Dainavo ir mūsų Algis Simanavičius. Čikagos lietuvių golfo klubui ir ypač jo pirmininkui R. Panariui, J. Talandžiui, E. Lapui, vyriausiam varžybų vadovui A. Traškai ir kitiems komitetų nariams pagarba už taip gražiai pravesčius žaidynes ir užbaigtuves — pobūvį. Sig. K.

SPORTAS VISUR

Pasaulio šachmatininkų antrojo pusbaigimo atrankinės varžybose rusas B. Spaskis nugalėjo vengrą L. Portišą 8.5-6.5. Varžybų pradžioje pirmavo vengras 2-1 ir 4.5-3.5. Varžybų pabaiga buvo sėkmingesnė Spaskiui. Pasiekęs 3 laimėjimus, užsitikrino sau kelią į baigminį atrankinių varžybų žaidimą. Čia jam teks žaisti su kito pusbaigimo laimėtoju V. Korėnoju.

Pasaulio futbolo pirmenybių Amerikos antrojo rato atrankinės varžybos Kanada pradės spalio 8 d. rungtynėmis prieš El Salvadorą. Rengtis šioms varžyboms Kanada sutarė eilę draugiškų rungtynių su įvairiomis vidurio ir pietų Amerikos valstybėmis. Kaikurios rungtynės bus žaidžiamos neįprastame augštyje, kad pasiruostytų Meksikos klimatui. Kanada ir Meksika šioje grupėje yra favoritai, ir jų susitikimas skirtas paskutinei dienai — spalio 22 Monterey mieste. Likusios rungtynės bus žaidžiamos Meksikos mieste — spalio 12 a. prieš Surinam, spalio 16 d. prieš Gvatemalą ir spalio 19 d. prieš Haitį.

Pasibaigė P. Amerikos pasaulio futbolo pirmenybių atrankinės varžybos. Paskutinėse rungtynėse Peru įveikė Boliviją 5:0. Tad pasaulio pirmenybių baiginiams žaidimams Argentinoje iš P. Amerikos, šalia šeimininkės Argentinos, jau kvalifikavosi Brazilija ir Peru. Bolivija dar turės peržaisti su Europos IX grupės nugalėtoju — Vengrija.

SPORTAS LIETUVOJE

Europos merginų krepšinio varžybas Bulgarijoje laimėjo Sovietų Sąjungos rinktinė, pusbaigmyje įveikusi jugoslavus 110:53, baigmyje — lenkes 96:33. Sovietų rinktinėje žaidė dvi lietuvaitės: kaunietė Irena Kęstienytė, šiemet baigusi XXXI vidurinę mokyklą, ir Vilniaus universiteto studentė Irena Miškinytė, priklausanti Vilniaus "Kibirkštės" komandai.

Antrąjį senųjų automobilių sąskrydį Kaune ir Vilniuje surengė kauniškis senovinių mašinų klubas "Lituanika", įsteigtas inž. K. Indzilo, inž. R. Paurio ir motociklų sporto veterano A. Ilgausko. Sąskrydyje taipgi dalyvavo panašių kubų nariai iš Maskvos, Leningrado, Estijos ir Latvijos. Seniausias buvo kauniečio J. Dereskevičiaus "Dodge" automobilis, pagamintas prieš 60 metų. Didžiausio dėmesio susilaukė lenktynės (Nukelta į 9-tą psl.)

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

cijoje Otavoje paskelbė pasitraukimą iš šių pareigų. Oficialiai šį žingsnį jis motyvuoja asmeniniais bei savo šeimos interesais. Vidsdėlto negalima užmiršti, kad panašų pasiteisinimą yra pateikę ir kiti du finansų ministrai premjero P. E. Trudeau kabinete — E. Benso nas su J. Turneriu. Pastarąjį daug kas laikė rimčiausiu kandidatu į premjero P. E. Trudeau vietą ir federacinės liberalų partijos vadus. D. Macdonaldas, finansų ministeriją perėmęs prieš porą metų iš J. Turnerio, įvedė kainų bei atlyginimų kontrolę. Infliaciją, kuri 1975 m. rudenį siekė 11%, jam pavyko ligi 1976 m. rudens sumažinti iki 5,6%, bet šią varą jį vėl pasiekė 8,4%. NDP socialistų vadas E. Broadbentas pasiūlė premjerui P. E. Trudeau pačiam perimti vadovavimą Kanados finansams. Komentatoriai spėja, jog kainų bei atlyginimų kontrolė greičiausiai bus palikta. Premjero P. E. Trudeau vyriausybė betgi gali su nauju finansų ministru paskelbti naują biudžetą kovai su nedarbu, duodama nuolaidų pajamų mokesčių srityje.

Advokatų Sąjungos suvažiavime Otavoje Kanados vienybės klausimą iškėlė pasitraukiantis pirm. A. B. Ferris bei kiti kalbėtojai. Specialią rezoliuciją pasiūlė vankuverietis adv. P. Frasieris. Joje buvo pareikšta, kad nė viena provincija neturi teisės pasitraukti iš federacijos ir kad visi kanadiečiai nori gyventi vienoje valstybėje. Betkokie Kanados konstitucijos pakeitimai turi užtikrinti istorines abiejų Kanadą sukūrusių kultūrų teises. Dėl tokios rezoliucijos prsidėjo trintis su kai kuriais Kvebeko advokatais. Pataisas tuojau pasiūlė montrealietis Y. Fortieras, o už jas buvo pasisakyta 450:50 balsų santykiu. Minėtieji paraграфai iš rezoliucijos buvo išbraukti. Likusioji rezoliucijos dalis priimta vienbalsiai, bet joje teliko advokatų įsipareigojimas sudaryti specialų komitetą, kuris paruoštų pagrindinius federalizmo bruožus Kanados konstitucijai ar bent jų gaires.

Patariamoji Ontario vyriausybės taryba daugiafunktiškumo reikalams, vadovaujama pirm. George Korey, paskelbė specialų raštą, apklaušinęs etnines šios provincijos grupes. Jame daroma išvada, kad prancūzų kilmės kanadiečių kova už savo kultūrą bei tautinį išlikimą yra labai reikšminga visoms kitoms etninėms grupėms. Tik tos kovos dėka susidarė palanki atmosfera daugiafunktiškumui Kanadoje, ir jis tapo socialine realybe federacinės Kanados vyriausybės nutarimu 1971 m. Tarybos apklausinėjime betgi buvo susidurta ir su tokiais etninių grupių balsais, kurie atmata prancūzų teises, užtikrintas Kanados konstitucijos. Tarybos raštas pasisako už pilnas prancūzų teises ir už jų išskirtinį vaidmenį kitų etninių grupių eilėse, nes jie ir anglai yra Kanados išteigėjai.

Angliškiosios katalikų ir protestantų mokyklos Montrealyje nutarė priimti visus mokinius, net ir tuos, kurių priėmimą draudžia naujasis prancūzų kalbos įstatymas, juos norintis nukreipti į prancūziškas mokyklas prieš tėvų valią. Spėjama, kad tokių moksleivių susidarė apie 1.500. Kvebeko premjeras R. Levesque nežada tokių mokinių pašalinti jėga, bet grasi, na neįduoti jiems gimnazijos baigimo atestatus. Į šį grasinimą jau reaguavo Ontario švietimo ministerija, pasižadėdama tokiems moksleiviams suteikti atitinkamas užskaitas ir duoti Ontario gimnazijų atestatus po papildomo kurso.

Toronto universiteto studentė Cindy Nicholas, 20 metų amžiaus, rekordiniu laiku perplaukė La Manšo kanalą ir be sustojimo nuo Prancūzijos pakrantių vėl grįžo Britanijon. Tokį plaukimą j abi puses lig šiol buvo įstengę tik keturi vyrai plaukikai. Greičio rekordą 1975 m. pasiekė čikagietis John Erikson per 30 valandų. Torontietė C. Nicholas tą patį 42 mylių nuotolį įveikė per 19 val. 55 min. Taigi, rekordas buvo pagerintas net 10 valandų ir 5 minutėmis. C. Nicholas 1974 m. yra perplaukusi Ontario ežerą, o sekantisiais metais iš Prancūzijos atplaukus Britanijon per 9 val. 46 min. Tuo plaukimu ji pralenkė visas plaukikas, bandžiusias savo laimę La Manše.

REAL ESTATE LTD.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

CONSTANCE-RONCESVALLES, 10 kambarių, atskiras namas, pirmą sykį skelbiamas; vandeniulyva šildomas; platus privatus įvažiavimas. Našlė ima vieną atvirą mortgicijų.

CLENDENAN-ROWLAND, palikimas, 8 kambarių duplexas per 2 augštus; geras įvažiavimas, 2 garažai; \$10.000 įmokėti; atpiginta kaina.

JANE — ANNETTE — VIENA AUGSTIS, 5 kambarių, pilnai užbaigtas rūšys, neperenas; elektrinis šildymas, platus, privatus įvažiavimas, garažas. Savininkė ima atgal vieną atvirą mortgicijų su \$8.000 įmokėjimu.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

QUEBEC-ANNETTE, 10 kambarių, mūrinis dvibutis "duplex"; 5 kambariai pirmame augšte; vandeniulyva šildomas; geras įvažiavimas, garažas, pigi kaina.

PEARSON-RONCESVALLES, 7 gražus kambariai per 2 augštus, naujas šildymas vandeniulyva; įmokėti tik \$6.000; vienas mortgicijus; prašo \$49.500.

QUEEN-COWAN, 12 kambarių per 2 augštus; suskirstytas į 4 butus; privatus įvažiavimas. Prašoma kaina \$59.900.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

TRIBUTIS — PACIFIC — BLOOR, 17 kambarių; 2 butai po tris miegamuosius, 1 — vieno miegamojo. Tik 15 metų senumo. Vandeniulyva šildomas. Du garažai. Geroj vietoj ir gerame stovyje. Prašoma kaina — \$119.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis A. Garbenis
537-2869 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už pensijų ir namų planą	9¼% už mortgicijus
7½% už spec. taupymo sąsk.	
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 17 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTIČKONIS GINTAS ARTIČKONIS

Miesto leidimas E-1079 Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas Tel. 1-936-4612

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
• Visi automobilių mechaniniai taisymai.
• Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt. Sav. FRANK PETTIT

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsokymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-
skubėdami atlikti visą meniską darbą pagal
pagalavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

NESIDOMI SAVO KALBA

Illinoise universitete Circle Campus Čikagoje prieš penkerius metus buvo pradėta dėstyti lietuvių kalba, lietuvių kalbos istorija, literatūra. Kursą dėstė to paties universiteto prof. J. Reklaitienė, prieš keletą metų baigusi Pedagoginį Lituanistikos Institutą. Už įsėitą kursą studentams universitetas davė užskaitas. 1972-73 m. lietuvių kalbos kursą lankė 101 studentas, 1973-74 m. — 51, 1974-75 m. — 48, 1975-76 m. — 37, 1976-77 m. — 21. Iš viso per penkerius metus lietuvių kalbos, lietuvių kalbos istorijos ir literatūros kursą lankė 258 studentai. Deja, jų skaičius vis mažėjo, ir praėjusiais mokslo metais jie jau nebesudarė universiteto reikalaujamo minimumo — 15 studentų kurse. Pernai buvo dėstomas tik pradinis lietuvių kalbos kursas jos beveik nemokantiems studentams, kurių lankė 10 asmenų, ir kitas lietuvių kalbos kursas kiek pažengusiems, kurių buvo 11 studentų.

Tokiai padėčiai susidarius, universiteto vadovybė nebebetarė reikalo lietuvininkų kursą toliau tęsti vien dėl pačių lietuvių studentų nesidomėjimo. Pačią paskutinę akimirą padėti energingai ėmė gelbėti LB švietimo tarybos pirmininkas Br. Juodelis. Jam pavyko gauti Illinoise uni. Circle Campus studijuojančių studentų dešimtūkstantinį sąrašą. Jis su talka iš to sąrašo išrinko lietuviškas pavardes, kurių susidarė per 300, visiems parašė laiškus, kviesdamas lankyti universitete dėstomą kurį nors lituanistikos kursą. Rugsėjo pradžioje visus tuos laiškus, padedamas talkininkų, adresavo ir išsiuntinėjo. Taip pat Jaunimo Centre sušaukė spaudos konferenciją, kad šis tikrai aktualus reikalas plačiau nusikambėtų lietuvių spaudoje ir radijo valandėlėse. Rugsėjo 14 d. universitete prasidėjo studentų registracija. Greit pamatysime, ar energingas LB švietimo tarybos pirmininkui pavyks išgelbėti lituanistikos kursą tame didžiuliam universitete. Jo tolimesnis likimas yra pačių lietuvių studentų ir jų tėvų rankose.

ATSTOVAI IŠ TORONTO

Rugsėjo 4 d., JAV Darbo šventės išvakarėse, Estų Namuose Čikagos priemiestyje įvyko Baltiečių Draugystės Diena, išplaukusi iš estų iniciatyvos. Iškilmių pagrindinę kalbą pasakė JAV senatorius R. Dole, praėjusioje prezidentinės rinkimuose su G. Fordu siekęs viceprezidento vietos, bet pralaimėjęs Carteriui. Mondale. Didieji Čikagos dienraščiai tuoju paskelbė sen. R. Dole pasakytos kalbos Baltiečių Draugystės Dienos ištrauką ir dėjo nuotraukas estiečių gimnazių grupės, atvykusios iš Toronto.

Rugsėjo 3 d., Baltiečių Draugystės Dienos išvakarėse, estiečių gimnazių grupė „Kalev Estienne“ drauge su lietuviavie soliste L. Stepatienė ir muz. A. Jurgeliu Jaunimo Centre atliko specialią ritminę gimnastikos ir dainos programą lietuviams. Jaunimo Centro dir. kun. A. Kezys šį renginį skyrė jo vadovaujama „Lietuvių televizijoje“ valandėlei paremti.

Garsiąja estiečių gimnazių grupe Toronto įsteigė Evelyn Koop 1952 m. Per ją perėjo šimtai jaunų estiečių. Vėliau ši grupė pasidarė Kanados oficiali atstovė olimpiadose, tarptautinėse varžybose, įvairiose gastrolėse. Estės gimnastės Kanadai atstovavo 1968 m. Sveicarijoje, 1969 m. Meksikoje, 1970 m. Japonijoje, 1973 m. Olandijoje, 1975 m. Berlyne, 1976 m. Ispanijoje, gi ateinančiais metais jų grupės atstovė Susan Locke, pasirodžiusi mums Čikagoje, dalyvaus tarptautinėse varžybose, Sveicarijoje. Estiečių gimnazių grupė yra laimėjusi Kanadai ir nemažą garbę — pasaulio čempionate iš 29 dalyvavusių valstybių estaitės laimėjo IV vietą.

Estiečių pasirodymas Jaunimo Centre Čikagos lietuviams buvo tik-

rai grakštus, spalvingas ir kartu profesionališkias. Modernios ritminės gimnastikos numeriai pro žiūrovų akis praskrido gimnastėms vikriai naudojant kaspinus, sviedinius, lankus. Plojimai buvo nuosirdūs ir ilgi, tik, deja, šios tarptautinio pripažinimo pasiekusios grupės pasirodymą lietuviškoje pastogėje stebėjo palyginti labai nedidelis žiūrovų būrys. Kadangi buvo ilgas Darbo šventės savaitgalis, daugelis buvo išvykę į užmiestines vilas, ateitinčių kongresą, akademines skautijos suvažiavimą ir t.t. Bet tie, kurie matė estiečių gimnastų pasirodymą ir ta proga išgirdo dainuojant gana miela kloraturinį sopraną sol. Laima Stepatienę, buvo tikrai patenkinti gražiu renginiu. Programa užtruko vos valandą, nes tikrojo meno akimirks nebūna ilgas.

MALONI ESTE

I Jaunimo Centra kartu su estaitėmis gimnastėmis buvo atvykusi ir Estų Meno Centro Toronte direktorė Stella Kerson. Ta maloni blondinė ponitą tuoju susipažino su Jaunimo Centro direktorium, su vienu kitu lietuviu menininku ir laikraštininku. Jai buvo parodyta moderni lietuvių jėzuitų kaplyčia, Jaunimo Centras su galerijomis, muzėjais, knygų ir filmų leidykloms. Viešnia plačiai informavo apie ateinantį pavasarį Toronte įvyksiančią baltiečių skulptorių darbų parodą, taip pat pasakojo, kad estai Toronte numatė įsigyti didelių namus tautiniam estų muzėjui. Esą labiau pasiturinčios estų šeimos Kanadoje yra įpareigos tos namų įsigijimui skirti po \$3.000. Tikiuosi, kad Estų Meno Centro Toronte simpatinga direktorė Stella Kerson pažįsta Toronte gyvenančių lietuvių dailininkai, skulptoriai, o jei ne, tai vertėtų su ja ir su Estų Meno Centru susipažinti. Jo adresas: 958 Broadway Ave., Toronto. Telefonas 416-485-0531. Su estais sugyvenome gražiai nepriklausomybės laikais, jie ir dabar mūsų artimi draugai. Su atviru nuosirdumu juos pasitikom ir Čikagoje. O kai jaunos estaitės gimnastės, mėlynais kostiumėliais pasipuosiusios ir laikydamos rankose po raudoną rožę, eilėse išėjo iš Jaunimo Centro, joms buvo sukeltos ovacijos. I Estų Meno Centra Toronte iškeliavo ir eilė gražiai išleistų leidinių. Tai Jaunimo Centro dir. kun. A. Kezio ir jo vadovaujamos leidyklos dovanos Toronto estams.

London, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

(grade 13 credit) turėtų būti baigę lietuvių šeštadienines mokykloje devintą skyrių arba gana laisvai vartoti lietuvių kalbą žodžiu ir raštu. Registracijos mokestis (30 dol.), nesugarius klasei reikalaujamo minimalio mokinių skaičiaus, bus gražintas.

Pamokos vyks Clarke Road Secondary School, 300 Clarkside Road, London, Ontario, antradienio vakarais 7-10 v.v. nuo 1977 m. rugsėjo 27 d. iki 1978 m. gegužės mėn. vidurio. Kursą dėstys Gražina Petrauskienė.

Šias pamokas lankyti kviečiami visi kvalifikuoti Londono ir apylinkės gimnazistai, norį įsigyti vieną iš šešių reikalingų užskaitų gimnazijos trylikto skyriaus diplomui gauti. Taip pat ypatingai pageidaujama, kad ir kiti susidomėję ir lietuviškai nusiteikę jaunuoliai bei studentai įsirašytų į šį kursą. Tuo jie ne tik praturtintų savo lietuvių kalbos mokėjimą ir kultūros pažinimą, bet gal ir įgalintų šių kursų egzistenciją.

Informacijų teirautis tel. (519) 438-3983 ar rašyti: G. Petrauskienė, 394 Piccadilly Street, London, Ontario, N6A 1S7. B. K.

„TĖVISKES ŽIBURIŲ“ metinė prenumerata — \$12, naujiems skaitytojams — \$9. Norintiems susipažinti „T2“ siunčiami nemokamai.

A+A

Dovydui - Feliksui Gujai

tragiškai mirus, tėvams — MARIJAI ir FELIKSUI GUJOMS, likusiems giliame skausme, reiškiamo nuosirdžią užuojautą —

P. Vaitiekūnas
su šeima

O. M. Remeikis
L. Jasys

A+A

IZIDORIUI KUČINSKUI

mirus Lietuvoje, dukroms — PALMYRAI ir

KSAVERAI BUČIENEI reiškiamo nuosirdžią

užuojautą —

Anapilio Moterų Būrelis

Moteris sudrumstė santykius

J. KAIRYS

Mūsų bendradarbis
V. Vokietijoje

Tai padarė vokiečių, buvusio karo metu Romoje Gestapo šefo Kapplerio žmona. Po karo jis buvo Italijos teismo nubaustas kalėjimu iki gyvos galvos. Pastaruoju metu gulėjo Romos karo ligoninėje. Kadangi jokie pratimai amnestuoti nuteistąjį nepadėjo, tai jo žmona griebėsi kitų priemonių — lagamine išnešė iš ligoninės.

Kapplerio istorija tokia. 1944 m. kovo 23 d., einant vokiečių saugumiečių būriui Rasella gatve Romoje, sprogo sąslavų vežimas, kuriame buvo prikrauta dinamito. Buvo užmušti 32 asmenys vietoje ir daug sužeisti. Vienas iš sužeistųjų mirė ligoninėje. Hitleris įsakė už kiekvieną žuvusį vokiečių sušaudyti 10 italų. Kappleriu vadovaujant buvo sušaudyti 335 italai. Penkiolika jis pridėjo nuo savęs. Šis priedas kelė ir tebekelia italams daugiausia erzelio.

1945 m. Kappleris pateko į amerikiečių rankas. Pastarieji perdavė jį italams, kurie už minėtą įkaitų sušaudymą nubaudė laisvės atėmimu iki gyvos galvos. Kai 1976 m. rudenį teismas norėjo jį išleisti į laisvę, tai pasipylė protestai ano meto komunistinių partizanų ir Romos žydų bendruomenės.

Nuteistas išsėdėjo per 32 metus. Šiuo metu jis yra 70 m. amžiaus, serga nepagydomu skilvio vėžiu. Jo žmona yra 52 metų amžiaus.

Kalbama, kad iš ligoninės kalnų buvo išneštas lagamine, nes svėręs tik 48 kg.

Dėl šito įvykio Italijoje kilo didelis triukšmas. Italijos komunistai laiko Kapplerio pavogimą dideliu įžeidimu antifašistų ir Italijos demokratijos.

Kaikurie vokiečiai, kalbėdami apie šį dalyką, sako, jog Kapplerio nusikaltimas nublunka prieš žiaurumus Korėjoje,

Pietų Vietname, Konge, Artimuose Rytuose ir kitur. Esą, turint galvoti žiaurumus Rusijoje ir mirties sieną R. Berlyne, dėl Kapplerio Italijos komunistai turėtų tylėti.

Cia pridėtina ir tai, jog šių dienų antifašistai yra tokie pat komunistai, kurie 1939 m. buvo susibičiuliavę su Vokietijos nacionalsocialistais ir kurie tokiu būdu paskatino Hitlerį pradėti karą. Pagaliau argi komunistų moralė yra geresnė už buvusių nacionalsocialdemokratų? Ar jie mažiau išsūdė nekaltų žmonių nei hitlerininkai? Ar šiuo metu laiko jie mažiau koncentracijos stovyklų ir kitokių kankinimo bei naikinimo institucijų nei anieji turėjo?

Juokiasi vokiečiai ir iš Italijos demokratijos, jei ją vien moteris, gelbėdama savo sergantį vyrą, galėjo įžeisti. Bet faktas, kad dėl šio įvykio V. Vokietijos kanclerio vizitą Roma atidėjo vėlesniam laikui.

Kappleris neturi ir neturės ramybės net laisvėje. Tik ką jam sugrįžus, jo gyvenvietėje buvo vietos kairiųjų surengtos demonstracijos, o vadinamoji Italijos „mirties komanda“ žada jį nužudyti. Greičiausiai tokį pat likimą jie numato ir jo žmonai.

Italijos vyriausybė reikalauja Bonną gražinti pabėgėlį. Bet V. Vokietija to nepadarys, nes konstitucija draudžia išdavinti savo piliečius svetimiems. Ir dėl pastarųjų padarytų nusikaltimų kitur baudžiamas bylas sprendžia vien savieji teismai. Kaplieriui byla greičiausiai iš viso nebus keliama; nes yra jau išsėdėjęs per 30 metų. O jei būtų iškelta byla ir kaltininkas nubaustas, tai liktų užskaitytas iškalėtas laikas, ir jis būtų paleistas į laisvę. Pagal V. Vokietijoje veikiančią teisinę tvarką, iki gyvos galvos nuteistieji tam tikrom sąlygom gali būti atleidžiami nuo likusios bausmės, jei atsėdi kalėjime 30 metų.

SKAITYTOJAI PASISAKO

SPAUDA ARGENTINOJE

Gauia „T2“ ir neatsidžiaugiu Jūs su darbas. Mes Argentinoje turime tik vieną kartą į mėnesį išsėdinti „AL Balsa“ ir „Laika“. Jie neduoda ką gali parašyti. Dėlto skaitome užsienio spaudą. Bet savo pinigais negalime atsiliepti. Gal Kanadoje gyvenantys tautiečiai galėtų užsakyti „T2“ savo giminiams bei pažįstamiems? Petras Člabis

MOKYKLOS BRAZILIOJE

Sao Paulo didmiestyje, kur gyvena daug lietuvių, reikia stiprinti lietuvininkų jaunimo švietimą. Duok Dieve, kad atsirastų laisvesnis lietuvių kalbos mokytojas, kuris galėtų atvykti pas mus 1978 m. sausio mėnesį intensyviai lietuvių kalbos kursui, ypač paaujamiems — „Nemuno“, „Rūtelės“ šokėjams ir kitiems. Čia trūksta net paprasčiausių reikmenų mokyklai — elementorių, lengvų skaitinių, įreikduotų pamokų, plokštelių ir pan. Trūksta ir mokytojų. Neturint lėšų atsiliepti bent 2-3 mokytojams, sunku rasti laisvesnį nuo darbo mokytoją. Daug dirbantįjį greitai pavargsta, nesijaučia įpareigoti.

Iš viso Brazilijos lietuvių jaunimo gyvenimo sąlygos yra sunkios. Dauguma jų dienomis dirba, vakarais mokosi. Jį ypač domina išvykos. At-

ATSISVEIKINANT

Su apgalestavimu prašau nebesiųti man „T2“, nes neseniai gavau širdies priepuolį ir nebegalau skaityti. Esu labai dėkingas „T2“, prie kurių buvau labai prisirišęs. Deja, nelaukta nelaimė atėmė man galimybę skaityti. Taigi, sudiev brangūs ir mieli „T2“, Jūs esate tikri žiburiai, šviečiantys viso pasaulio laisvuose kraštuose gyvenantiems lietuviams.

Su gilia pagarba —

P. Galinauskas

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvius Namus) • Tel. 535-6252
Greitos patarnavimas, neužsitos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

2222 DUNDAS STREET WEST,

TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

nės Kaunas—Vilnius. Automobilų grupėje jas laimėjo rygiečiai J. Gagainis ir J. Baronė su 1940 m. laidos „ZIS-5“, motociklų grupėje — kauniečiai A. Ilgauskas su 1938 m. „Harley-Davidson“ motociklu.

Sovietų Sąjungos motobolo A klasės baigminės rungtinės įvyko Kretingoje ir Skuode. Motobolu yra vadinamas futbolas, kurį žaidžia motociklininkai. Pirmą vietą laimėjo ukrainiečių „Nivos“ komanda iš Vysniakų, antrą — Skuodo „Bartuva“, trečią — Kretingos „Svytyrus“. Abi šios komandos nuo „Nivos“ buvo atsilikusios trimis taškais. Turnyro laimėtoja „Niva“ sekančiais metais žais aukščiausioje motobolo klasėje.

Komunistinių šalių plaukimo ir šuolių į vandenį varžybos buvo surengtos Havanoje, Kuboje, Sovietų Sąjungos rinktinėje varžėsi trys Lietuvos plaukikai: vilniečio trenerio Gražiūno auklėtinė L. Kačiūstė, kauniečių trenerių J. Sodaitytės ir R. Vidmano — R. Jankauskaitė su T. Lagunavičiumi. Geriausiai pasirodė L. Kačiūstė, 100 m krūtine nuoplaukusi per 1:17,4, pagerinusi Lietuvos mergaičių rekordą ir laimėjusi aukso medalį, o 200 m plaukime krūtine — bronzos medalį. Ir R. Jankauskaitė su kitom dviem Sovietų Sąjungos rinktinės narem taigi dalyvavo ir kombinuotoje estafetėje 4 x 100 m, laimėdamos bronzos medalius.

Moskvoje surengtas komandinės baidarių ir kanojų irklavimo varžybas laimėjo Rusijos respublikos irklautojai, o II vieta užėmė Lietuvos rinktinė. Siose varžybose nedalyvavo Sovietų Sąjungos irklautojų rinktinės nariai, išvykę į pasaulines pirmenybes Bulgarijoje. Jų cilėse buvo ir penki geriausi Lietuvos atstovai. Maskvos varžybose pasižymėjo du kauniečiai — kanojininkas E. Burba ir baidarininkas R. Višinskis, laimėję 500 m ir 1000 m lenktynes. Pastarasis su vilniečiu V. Trukšiu dviviečių baidarių lenktynėse iškovojo II vietą 1000 m rungtyje, III vieta — 500 m. Lietuvos baidarininkų komandai 4 x 500 estafetėje teko II vieta. Trečiausias vietas laimėjo D. Liulytė ir Č. Miliušienė dvivietė baidarė, o taip ir keturvietė su V. Zandariene ir J. Urbonaite.

VYČIO ŽINIOS

Užuojautos ir sveikinimai. Stasj Mackevičiū, buvusį iškilų Vyčio krepšininką, netekusį brolio, liūdesio valandėje giliai užjaučiamo. Algii Vėlyviui, buvusiam Vyčio futbolininkui, mirus jo šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilia užuojauta. Vyčio sportininką Vincą Paulionį ir jo mielą žmoną Soniā, švenčiančius 25-rių metų vedybinių sukaktį, sveikiname ir linkime dar daug gražių dienų. Vyčio krepšininkus Viktorą Kaknevičius ir Ritā Dementavičiūtę, sukurčius lietuvišką šeimā, sveikiname ir linkime ilgo bei darnaus gyvenimo.

Glorija Nešukaitytė Kanados parodos metu dalyvavo Kanados atvirose stalo teniso pirmenybėse. Geriausiai žaidė Kanados mergaičių komandoje, kuri tarpvalstybinėse rungtynėse 3:0 nugalėjo JAV mergaičių komandą. Šalia to, Glorija dar laimėjo 3 antras vietas — moterų A klasėje, mergaičių 17 m. klasėje ir mergaičių 17 m. klasės dvejetainį varžybą. A. S.

ŠYPSENOS

Nuomininkas

— Labai galiuosi, — kalba nuomininkas namo šeimininkui, — bet ši mėnesį negalėsiu sumokėti už butą.

— Kas per velniava?! — šaukia šeimininkas. — Jūs man tą patį sakėte ir praėjusį mėnesį, ir prieš tris mėnesius... — O argi aš neišlaikiau savo žodžio?

Apie prezidentus
Savaitraštis „Newsweek“ rašė: Roosevelt įrodė, jog prezidentūra gali būti profesija visam amžiui, Trumanas — kiekvienas gali tapti prezidentu, Ike — Amerikai prezidentas visiskai nereikalingas, o Kennedy — Amerikai pavojinga turėti prezidentą.

Jūrininkas

Pasigėrė patyręs jūrininkas ir eidamas įvinto į patvinusį užgavio griovį. Tai pastebėjęs policininkas bandė jį ištraukti, bet jūrininkas spyrysė, sakydamas:

— Pirmiausia gelbėkite moteris ir vaikus! Aš galiu palaukti...
Parinko Pr. Alš.

Visais keliomis reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Žiburiai • 1977. IX. 15 — Nr. 37 (1440) • 9 psl.

Nuo suirutės iki pasaulio galybės

(Atkelta iš 3-čio psl.)

tartį pasidalinti pasaulį įtakomis. Dalyvavo Teherano, Krymo ir Potsdamo konferencijose, su Stalinu vykdė svetimų kraštų grobimus, turtų naikinimą ir priespaudą užgrobtuose kraštuose. Prie Lietuvos tragedijos Molotovas yra stipriai prikišęs savo rankas. Jis yra vadinamas Sov. Sąjungos Macchiaveliu užsienio politikoje. Jį, kaip stalininką, Chruščiovas pavarė iš pareigų ir paskyrė į Mongoliją atstovu. Paul Morand, kalbėdamas apie Molotovą, sako: „Kai prisimenu jo šaldantį žvilgsnį, jo kieta veidą, man ateina į galvą Leon Bloy knygos 'Au seuil de l'Apocalypse' žodžiai, kur jis sako: aš laukiu kazokų arba naikinčių Apokalipsės angelų. Tik problema — kaip greitai po kazokų pasirodys Apokalipsės angelai“.

Gromyka

Dabartinis Sov. Sąjungos užs. reikalų komisaras Andrej Andrejevič Gromyko, g. 1909 m., yra baigęs ekonominį Maskvos institutą; 1939 m. atvyko į JAV ir ėjo įvairias pareigas: Sov. Sąjungos ambasados patarėjas, ambasadorius, Sov. Sąjungos atstovas Jungt. Tautose ir Saugumo Tarybos narys, kur 1946-48 m. bent 20 kartų savo veto sukludė Tarybos sprendimus. Gri-

žęs ir Sov. Sąjunga, buvo paskirtas užs. reikalų komisarą pavaduotoju, o po Molotovo atstatymo — užs. reikalų komisarui.

Gromyka skiriasi nuo Molotovo tuo, kad jis nėra užsispyręs ir nelinkęs visur ir visada vartoti savo pirmatako „niet“. Jis yra lankstesnis, tačiau tobulas partijos biurokratas, ištikimai vykdamas nurodymus iš augščiau. Gerai mokėdamas anglų kalbą, lengviau atlieka savo uždavinius turėdamas tiesioginį kontaktą su žmonėmis. Už nuopelnus Sov. Sąjungai 1976 m. paskirtas politbiuro nariu.

Kaip matome, Sov. Sąjunga, pradėjusi iš nieko ir pasiekusi šiandieninės padėties, per 60 metų turėjo tik keturis užs. reikalų komisarų, kai tuo tarpu Vakarų valstybėse užsienio reikalų veidėjai nuolat keičiami. Pvz. Italija nuo 1917 iki 1977 m. yra turėjusi net 23 užs. reikalų ministerius. Sov. Sąjungoje valdžia nesikeičia, tad ir jos užs. reikalų komisarai išsilaiko labai ilgi, nes jie yra pastovios, nekintamos Kremiaus politikos vykdytojai. O Sov. Sąjungos užsienio politika yra labai sudėtinga — pavergti tautas, kelti revoliucijas ir „išlaisvinimus“ Trečiojo pasaulio kraštuose ir pan. Tam reikalingi ištikimi ir gabūs užs. reikalų komisarai.

J. V.

ST. CATHARINES, ONTARIO

VESTUVES. Istekejo Birutė Satkevičiūtė. Vestuvinis pokylis įvyko Paderevskio salėje. Jaunosios tėvas Mykolas pasakė gražią kalbą. Pokyliui vadovavo Vyta. Aušrotas iš Toronto. Jaunasis — anglas Gordon Tottle. Jungtuvės įvyko katedroje, kuri buvo pilna žmonių. Apeigas atliko ir gražų žodį pasakė kun. Juvenalis Liauba, OFM.

Satkevičiai, kurių buvo penki broliai mūsų bendruomenėje, pasižymėjo ypatingai stipria lietuvių. Birutė taip pat šaoninga lietuvių, ir esame tikri, kad ji su savo vyru taps šios lietuviškos giminės nuosirdžia dalininke.

PAVERGTU TAUTU organizacija ruošia atsišaukimą į pavergtų tautų žmones užmiršti praeities nesuturimams, jungtis į bendrą kovą išlaisvinimui iš rusų vergijos.

NUO LIETUVOS NEPRIKLAUSO. MYBES paskelbimo 1978 m. sueis 60 metų. Todėl jau dabar visiems rūpi nauja apylinkės valdyba, kuri susebėtų atitinkamai tą sukaktį paminėti. S.m. valdyba, pirmininkaujama

A. Setiko, labai gražiai atliko savo įsipareigojimus.

Išrinkimai bus netrukus, todėl jau dabar reiktų apsispręsti, kas sudarys valdybą kitais metais. Kor.

BAIGE AUGSTUOSIUS MOKS. IUS labai gabi ir aktyvi lietuvių Nijolė Gverdytė ir jau gavo nuolatinę valdinę tarnybą Toronte.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraškiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

MEDUS --

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont. Eagles Nest Telefonas 534-0563

Gerame Miami Beach, Fla.,

rajone, du blokai nuo vandenyno, parduodamas 12 apartamentų namas. Geros pajamos ir gyvenimas kurorte. Įmokėti \$45.000. Informacijų reikalui rašyti: PO BOX 14494, N. PALM BEACH, FLA. 33408, USA.

HETHERINGTON

Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

KELIONIŲ AGENTŪROJE visus kelionių reikalus į bet kurią šalį sutvarkys

Tel. 531-4674

FRANK BARAUSKAS

LIMITED, REALTOR

3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8

Istaigės telefonas: 233-3323

- namai
- ūkiai
- investicijos
- mirtiečiai

PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARYDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga kviečia
lietuvų visuomenę atsilankyti į

solisto Ričardo DAUNORO KONCERTA

rugsėjo 18, sekmadienį, 4 v.p.p.,
Toronto Lietuvių Namuose

Programoje: Ričardas Daunoras, bosas iš V. Vokietijos
Darius Lapinskas, akompaniatorius iš Čikagos

Iėjimas: \$4.00 suaugusiems, \$2.00 studentams ir pensininkams

Visos koncerto pajamos skiriamos IV Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongreso ruošiai!

Po koncerto — susipažinimo kavutė ir priėmimas salėje

Rudens sezoną pradėkime tarptautiniu baltiečių (aabs) BALIJUMI

spalio 14, penktadienį, 7 v.v.
Toronto Hilton Harbour Castle
Conference Center, Frontenac Ballroom
**RENGIA — baltistikos studijų draugijos
(aabs) konferencijos komitetas, skirias visas
pajamas būsimam studijų dienom Toronto**

TORONTO

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Ši sekmadienį — maldininkų
kelionė į Midlandą.

— Pasibaigus elektrų streikui,
tesiami šventovės įrengimo darbai.
Statybai aukso \$1.000: J. G. (Delhi,
Ont.); \$300: V. M. K. Slavinskai
(Calgary, Alta.); \$250: P. E. Kripai;
\$200: M. S. Meškauskai; po \$100: S.
M. Jokūbačiai, E. Mačionienė, J. E.
Bacevičiai, A. E. Uderiai; \$75: P.
P. Narušiai (St. Catharines, Ont.);
\$50: P. A. Dranginiai. Visiems gera-
dariams nuodėdė padėka.

— Dail. J. Bakio vitražai iš seno-
sios Sv. Jono šventovės buvo per-
tvarkyti ir jau sudėti naujojoje Lie-
tuvos Kankinių šventovėje. Dalis
minėtų vitražų geradžių buvo pa-
aukoti. Norint tiksliai atžymėti spe-
cialiu įrašu senųjų vitražų aukotojų
pavardes, pastarieji prašomi atsi-
liepti. Kitą dalį vitražų naujajai
šventovei kuria dail. A. Elskus.

— Sv. Jono liet. kapinėse palaido-
tas a.a. Julius Pargaliauskas.

— Sutuokta: Viktoras K. Kaknevi-
čius ir Rita O. Dementavičiūtė. Ši
šeštadienį tuokiasi Vytautas Lenauskas
ir Aldona Juoskiavičiūtė.

— Pamaldos: sekmadienį, 10 v.v.,
už a.a. Joną Arbataitį, 11 v. — už
a.a. Oną Ališauskienę.

— Pakrikštyta: Adrianas - Ričar-
das Polertas.

**Lietuvių evangelikų liuteronų
Išganytojo parapijos žinios**

— Ši antradienį, 8 v.v., finansų
komiteto posėdis.

— Ketvirtadienį, 6.30 v.v., pirmu-
tinė konfirmandų pamoka.

— Sekmadienį, 9.30 v.v., pamal-
dos bei sekmadienio mokykla, po
kurių įvyks moterų draugijos susi-
rinkimas pas Editą Sernienę, 2169
Prince John Blvd., Mississauga.

— Praėjusį penktadienį Guelphe
susitukė Alfredas Paškus su Hea-
ther Cripps. Sveikiname jaunuo-
sius.

— Praėjusį šeštadienį, 4 v.p.p.,
Išganytojų šventovėje susitukė Lin-
da Pūdykaitė su Wylie Sheridan.
Apeigas atliko kleb. kun. A. Žilins-
kas. Sveikiname jaunuosius.

Lietuvių Namų žinios

— Pirmas poatostoginis sekmadie-
nis į LN popietę sutraukė apie 300
nueivių. Viešna J. Kvedarienė iš Lie-
tuvos šventė gimtadienį, tai susirin-
kusių buvo pagerbta rankų plojimui.
Svečių knygoje pasirašė: M. Stur-
mėnė, Mikas Galinaitis ir jo dukra
Edita iš V. Vokietijos, J. Lindsay-
Gataveckaitė iš San. Francisco, J.
Jasėnas iš Čikagos, A. ir G. Lingai-
čiai iš Tillsonburgo, L. ir D. Stukai
ir A. ir B. Zemačiai iš Hamiltono.
Pastarieji LN popietėje dalyvavo
pirmą kartą ir LN padovanojo \$20.

— PLJS išd. Regina Stočkutė -
Knox užrašinėjo važiuojančius rug-
sėjo 23 d. į Vašingtoną baltiečių
žmogaus teisių demonstracijon. Ji
užplėdė 47 vietų autobusą ir surin-
ko \$376 aukų. PLJS narė Dalia Si-
manavičiūtė išplatino apie 60 pakvie-
timų į sol. Ričardo Daunoro koncer-
tą.

— Rudens sezono vėkla prasideda
rugsėjo 15, ketvirtadienį, 7.30 v.v.
susirenka LN Moterų Būrelis ir LN
vyrų atstovai pasitarti dėl metinio
LN baltiaus š.m. spalio 29 d. Tą patį
ketvirtadienį, 8 v.v., LN posėdžių
kambarėje įvyks LN valdybos po-
sėdis.

— LN Moterų Būrelis š.m. spalio
29-30 d. Gedimino Pilies menėje
rengia priedu dvejus metus mirusiųs
dail. E. Stankuvienės paveikslų pa-
rodą. Rengėjos prašo kitas organiza-
cijas tą pačią dieną meno parodų To-
ronte nerengti, kad būtų geriau įver-
tintas velionės menininkės atminimas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Maldininkų kelionė į Midlandą
įvyks rugsėjo 18, sekmadienį. Auto-
busas išvyks iš mūsų klebonijos kie-
mo 11 v.r. Suinteresuoti prašomi už-
siregistruoti par. raštinėje.

— Saaugusių choras vietoj ketvir-
tadienio repetuos trečiadieniais, 7.30
v.v., muzikos studijoje. Choriui vado-
vauja muz. E. Kriščiūnas. Kviečia-
me visus choristus įsijungti vėl į
chorą, taipgi laukiame naujų choris-
tų. Sie metai yra parapijos sukaktu-
viniai.

— Pradedant ateinančių sekma-
dienių organizuojamas jaunimo ber-
niukų ir mergaičių choras. Choriui
vadovauja sol. V. Verikaitis, o jam
talkinga ir chorą globoja kun. B. Pa-
cevičius. Repetacijos vyks po 10 v.
Mūsų muzikos studijoje. Kviečiame
jaunimą įsijungti į šį gražų vieneta.

— Sveikiname Vincą ir Sonią Pau-
lionius, savo draugų tarpe atšventu-
sius 25 metų vedybinio gyvenimo su-
kaktį.

— Pakrikštytas Robertas Albertas,
Kevin ir Vandas (Čižkaitės) Slaney,
sūnus.

— Giliai užjaučiame Oną Gatavec-
kienę, Lietuvoje mirus jos tėveliui
Juozui Prapuoleniui, ir Elena Boč-
kienę, Amerikoje mirus jos sesutei
Sofijai Baužienei.

— Julius Pargaliauskas, 55 m., pa-
laidotas iš mūsų šventovės Sv. Jono
liet. kapinėse. Jo artimiesiems bei
draugams reikiame užuojautą.

— Antroji rinkliava šį sekmadie-
nį — Kanados K. Bendrijos reika-
lams.

— Sekmadieniais Prisikėlimo šven-
tovėje vakarinės Mišios 7 v.v.

— Spaudos kioskas, kuriam vado-
vauja P. Misevičius, veikia sekma-
dieniais nuo 9.30 iki po 11.30 v. Mi-
šių.

— Parapijos biblioteka, kuriai va-
dovauja S. Miniotienė su P. Jurėnu,
veikia po 10 v. Mišių iki 1 v.p.p. Bi-
bliotekoje yra per 4.000 knygų.

— Pensininkų pobūviai vyksta kas
trečiadienį jaukiose patalpose seno-
jo klebonijoje. Pensininkai renkasi
4 v.p.p.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Kot-
ryną ir Jurgį Vasiliauskus, užpr. A.
Kairienė ir šeima, 8.30 už Andrių
Virbūną, užpr. O. Virbūnienė, 9 v. už
Antaną Sapijonį, užpr. T. Balnie-
nė, 9.30 už Antaną Melešį, užpr.
duktu, 10 v. už Stasį ir Dominiką
Asevičius, užpr. D. K. Batūros; sek-
madienį 8 v. už Ireną Gurevičienę,
9 v. už Kąžį Karekų ir Birutę Ka-
reckienę, 10 v. už Joną Tonkuną,
užpr. J. Prisas, 11.30 už parapiją, 7
v.v. už Antaną Čirūną, užpr. B. Ci-
rūnienė, rugsėjo 16 d., 8 v.r., už
Mareytę Jasiulionienę, 8.20 už Emili-
ją Jasiulionienę, užpr. J. B. Ruslį.

**ISNUOMOJAMI netoli Toronto Lie-
tuvų Namų su baldais du kambariai
ir virtuvė. Pageidaujama nerūkanti
pagyvenusi moteris. Tel. 537-3262
Toronto.**

**PARDUODU TAUTISKUS RANK-
ŠLUOSCIUS su Lietuvos himnu ir su
Dariaus ir Girėno daina. Skam-
binti po 4 v.p.p. telefonas 537-9737
Toronto.**

**MIKOLAINIS VALTERIS atlieka
stalius, plytelių dėjimo, vonių, tua-
letų įprausyklų įrengimo darbus už
prieinamą kainą. Skambinti 769-5024,
Toronto.**

— LN narės įnašą \$100 sumokėjo
Stefa Siminkevičienė.

— Š.m. spalio 1 d. Gedimino Pi-
lies menėje šaukiamas lietuvių pen-
sininkų suvažiavimas.

— Spalio 16, sekmadienį, 3 v.p.p.,
įvyks informacinis LN susirinkimas.
— Monika Jurksienė LN bibliote-
kai padovanojo 6 toms Žemaitės
raštus. Dėkojame.

Augštesniųjų Lituanistinių

Kursų Toronto registracija
šioms mokslo metams įvyks
rugsėjo 26 ir 27 dienomis nuo
7 iki 9 v.v. kursų darbo vietoje
— West Park Secondary School,
Bloor ir Dundas gatvių sankry-
žoje. Kaip ir pernai, šiemet kur-
suose veiks XI, XII ir XIII gim-
nazijos užskaitų klases ir papil-
domoji klasė lietuviškai nemo-
kantiems. Darbo laikas — an-
tradieniais 7 iki 9.30 v.v.

Trejus metus kursams vado-
vavusiam mokyto. Taseckui pasi-
traukus, šiemet kursuose dė-
stys: A. Rinkūnas — kursų ve-
dėjas ir lietuvių literatūros lek-
torius, G. Paulionienė (Lietu-
vos istorija ir geografija), A.
Sutkaitis (lietuvių kalba), V.
Dailydienė (pradedančiųjų klase-
je). Registruodamiesi užskaitų
(credit) klasių studentai turi
įteikti "letter of permission",
gautą iš savo gimnazijų Guidan-
ce Department.

Pažymėtina, kad taip pat
veiks ir speciali klasė kitatau-
čiams bei visai nemokantiems
lietuvių kalbos. **Kursų vedėjas**

Dailės paroda. Rugsėjo 17 ir
18 d.d. mažojoje Anapilio salėje
įvyks pritaikomo meno paro-
da (žūr. skelbimą). Adelė Abro-
maitienė savo originaliais iš žie-
dų ir lapų sudėstytais paveik-
lais yra gerai pažįstama Toron-
to visuomenei. Jos darbai buvo
išstatyti Toronto bibliotekų sa-
lėse. Ji puikiai iliustruoja vaikų
knygeles ir daro labai gražius at-
virukus. — Regina Abromaitienė

— Reginald Abromaitienė
yra viešnia iš Putnamo, Ade-
lės mokinė, kuri taip pat gabiai
reikišias šioje meno srityje. Ji
turėjo progos parodyti savo dar-
bus amerikiečių publikai ir tu-
rėjo jų tarpe didelį pasisekimą.

— Adelės Katelienės menas yra
medžio ir medžio šaknų apdir-
bimas, kuris jos rankose įgauna
nepaprastai įdomias formas. —
Paroda globoja Anapilio Mote-
rų Būrelis, kuris maloniai kvie-
čia lietuvių visuomenę atsilankyti.

— Paroda atidaryta rugsėjo
17, šeštadienį, nuo 2 iki 4 v.p.p.
ir rugsėjo 18, sekmadienį, nuo
11 iki 2 v.p.p.

Svečiai. "TZ" aplankė jų skai-
tytojai Albina ir Alfonsas Pili-
pavičiai, hamiltoniečiai, gyvena
Juno Beach, Floridoje. Ten jie
turėjo motelių, kurį pardavė ir
dabar ten gyvena kaip pensininkai.
Vasarą praleido Hamiltono.
— Iš Australijos lankėsi inž.
Petras Dirks, lydimas Juozo
Staloraicio. Inž. P. Dirks 15
metų dirbo N. Gvinėjos kaip
augštas valdžios pareigūnas ir
prisidėjo prie krašto paruošimo
nepriklausomam gyvenimui. Šalia
inžinerijos, jis yra baigęs ir
politinę ekonomiją. Dabar gy-
vena Australijoje kaip pensininkas.

Patikslinimas. "TZ" 36 nr. iš-
spausdintoje Elzės Jankutės pa-
dėkoje turėjo būti paminėtas
Tautos Fondas (jam buvo skir-
tos aukos) o ne KL Fondas.

GELES IVAIRIOMI PROGRAMOM
(pagal susitarimą), ypač vestuvėms
— jaunajai, pamergėms, stalų papuo-
simui, korsažams ir kt. Skambinti
V. Siminkevičienė, telefonai 763-6256
po 6 valandos vakaro Toronto.

"VENUS FLORISTS"
Gėlės visokiom programom. 231 Ron-
cesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefo-
nai: 534-4645 arba vakarais 533-4037.
Savininkė A. Putnienė kalba
lietuviškai.

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

London, Ont., spalio 7-9 dienomis

Adelės Abromaitienės
Reginos Abromaitienės
Adelės Katelienės

darbu
— paveikslai
ir atvirukai iš
gėlių bei lapų,
medžio šaknų
dirbiniai —

mažajoje ANAPILIO salėje

**ATIDARYTA — rugsėjo 17, šeštadienį,
nuo 2 iki 4 v.p.p., ir
rugsėjo 18, sekmadienį, nuo 11 iki 2
valandos po pietų.**

Globoja — Anapilio Moterų Būrelis

Maironio mokykla naujus

mokslo metus pradeda rugsėjo
17, šeštadienį, 9 v.r., Sv. Vincen-
to Pauliečio mokyklos patalpo-
se. Pamokos baigsis 11.30 v.r.
Naujas vedėjas Vyt. Bireta, tė-
vų komitetas ir mokyklos tary-
ba kviečia visus tėvus siųsti savo
atžalyną į šią mokyklą nuo
pat mokslo metų pradžios.

**Tradicinė maldininkų kelio-
nė į Kanados kankinių šventovę**
Midlande įvyks rugsėjo 18,
sekmadienį. Pamaldos ten bus
1.30 v.p.p. Mišias atnaušaus kun.
Aug. Simanavičius, OFM, pa-
mokslių sakys kun. P. Ažubalis.
Norintieji važiuoti specialiu au-
tobusu prašomi registruotis
Prisikėlimo par. raštinėje.

**Uoliai ruošiamasi baltiečių
žygiui į Vašingtoną rugsėjo 24 d.**
Iš Toronto organizuojamas
specialus autobusas. Registruo-
tis pas Reginaldą Stočkutę - Knox
tel. 222-2969 (po 6 v.v.). Hamil-
tone tuo reikalu kreiptis į A.
Juozapavičių.

Šiauliečių sambūrio valdyba
kviečia visus šiauliečius, gyv.
Kanadoje ir JAV, dalyvauti bal-
tiečių demonstracijoje Vašing-
tone už žmogaus teises š.m. rug-
sėjo 24 d., 12-16 v.p.p., prie Lin-
kolno paminklo. Tai bus gera
proga atlikti pareigą ir susitikti.

**Ontario meno galerijos nau-
jųjų patalpų atidarymas — rug-
sėjo 24, šeštadienį.** Galerija lan-
koma kiekvieną dieną nuo 10 v.
r. iki 5 v.p.p. (trečiadieniais ir
ketvirtadieniais — nuo 10 v.r.
iki 10 v.v.), sekmadieniais iki 6
v.v. Iėjimas — \$1.00, student-
ams ir pensininkams — 50 ct.
Adresas: 317 Dundas St. W.

Juozo Lukšos - Daumanto 25 m.
ir Romo Kalantos 5 m. mir-
ties sukaktį minėjimą Toronto
rengia skautininkų-kių ramovės
spalio 1-2 d.d. šia tvarka: spalio
1 d., 5.30 v.v., Prisikėlimo šven-
tovėje iškilmingos koncelebraci-
nės Mišios. Giedos "Volungės"
vienetas. Po Mišionių — gėlių pa-
dėjimas prie paminklinės len-
tos; spalio 2 d., 4 v.p.p., Lietu-
vių Namuose bus trumpa aka-
demija ir koncertas. Programoje
dalyvaus poetas dr. H. Nagys,
dr. N. Lukšienė (Juozo Lukšos -
Daumanto našlė), sol. Daiva
Mongirdaitė ir akt. Elena Kuda-
bienė. Po koncerto — kavutė.
Visi kviečiami savo atsilankymu
pagerbti žuvusius už laisvę
kovotojus.

Baltistinių studijų draugija
AABS (Association for Advan-
cement of Baltic Studies) atein-
antį pavasarį rengia studijų
savaitę Toronto universitete.
Tam reikalui iš Toronto baltie-
čių akademikų yra sudarytas
komitetas. Viena iš pastarojo
komisijų, telkianti lėšas, rengia
baltiečių balių š.m. spalio 14 d.
Toronto Hilton Harbour Castle
viešbutyje (žūr. skelbimą). Ren-
gėjai maloniai kviečia lietuvius
gausiai dalyvauti.

SALFASS lapkričio 12 d. To-
ronto Lietuvių Namuose ruošia
grandiozinį šokių vakarą. Pro-
gramą atliks garsūsios dramos
aktoriaus humoristas Vitalis Žu-
kauskas iš Niujorko. Sokiams
gros visų mėgstamas Algio Ka-
minsko orkestras.

**Vilius Senferas, buvusių to-
rontiškųjų Stasio ir Birutės Sen-
ferų sūnus, JAV, Kentucky**
valstijoje, įstojo kunigų semi-
narijon.

Pianino ir muzikos teorijos pamokos

**Jonas Govedas,
muzikos bakalaurs
Tel. 531-5870
Toronto**

Pasaulio Lietuvių Dienų ren-
gėjų komitetas posėdžiavo rug-
sėjo 10 d. Prisikėlimo par. pa-
talpose. Iš JAV buvo atvykę
PLB valdybos atstovai — vice-
pirm. jaunimo reikalams R.
Kasparas, izd. inž. K. Dočkus,
JAV LB krašto valdybos pirm.
Alg. Gečys ir izd. F. Andriūnas.
Posėdžiui pirmininkavo KLB
krašto valdybos pirm. J. R. Si-
manavičius. Buvo svarstomi bū-
simų PLD renginių reikalai.

Vestuvės. Rita Dementavi-
čiūtė ir Viktoras Kaknevičius
susituokė Prisikėlimo šventovė-
je rugsėjo 10 d. Apeigas atliko
kun. J. Staškus, pamokslą pa-
sakė kun. P. Ažubalis, konce-
lebravo kun. Aug. Simanavi-
čius ir kun. B. Pacevičius, so-
lo giedoją — V. Verikaitis, R.
Strimaitis, vargonais akompa-
nuo J. Govedas. Vestuvėnė
puota buvo sukurta Anapilio
salėje. Dalyvavo per 400 asme-
nų iš įvairių Kanados ir JAV
vietovių. Pranešėjo pareigas
lietuvių ir anglų kalbomis gra-
žiai atliko Algis Vanagas. Jau-
navėdžius sveikino: kunigas J.
Staškus, J. Žiūraitis, St. Peter-
sonienė. Sveikinimo telegramos
buvo gautos iš giminių Lietu-
voje ir išeivijoje. Savo dėkin-
gumą puotos dalyviams išreiškė
jaunavedžių tėvai — K. Kak-
nevičius ir J. Dementavičius,
kartu linkėdami jaunavedžiams
saulėtų dienų. Baigminį padė-
kos žodį gražiai lietuvių kalba
tarė jaunavedys Viktoras Kak-
nevičius. Sokiams grojo londoni-
škieis "Atspindžių" orkestras.

**Gintas Berius ir Saulius Ma-
sionis sėkmingai baigė Cana-
dian Securities instituto "Can-
adian Investment Finance —
Part II" kursą.** Tai pirmieji lie-
tuviai, pasiekę šį lygį Kanados
finansinio investavimo srityje.
G. Berius baigė trečiuoju ir ga-
vo bronzos medalį iš 152 kursan-
tų. Canadian Securities institu-
tas yra įsteigtas kaip mokyklo
institucija dirbančioms investa-
vimu srityje Toronto, Montrealy
ir Vankuveryje. Salia pagrindi-
nio investavimo kurso, kuris
pardavėjams (registered repre-
sentatives) suteikia valdžios rei-
kalų leidimą leidimą parduoti
publikai šėrus ir laktus, insti-
tutas taip pat rengia kursus
tiems, kurie interesuojasi savo
turto investavimu. Visi tie kur-
sai yra korespondenciniai, tik
egzaminus reikia laikyti nurody-
tose vietose vakarais. Suinteresu-
oti gali teirautis informaciją
tel. 366-4622. Pažymėtina, kad
tame institute registratore dir-
ba Irena Vibrienė. Adresas: The
Canadian Securities Institute,
POB 225, Commerce Court
South (2nd Floor), Toronto, Ont.

V. Staškūnas iš Indian River,
buves statybos rangovas, nuola-
tinis "TZ" skaitytojas, atsiuntė
ne tik metinę \$12 prenumeratą,
bet ir pridėjo \$50 auką. Jo pa-
ramą "TZ" gauna jau ne pirmą
kartą. Už jo duosnumą lietuviš-
kai spaudai reiškiamas nuošir-
džia padėka.

MONTREALQUE

Aukšnio amžiaus klubas "Rūta"
rengia 5 dienų išvyką į Putnamą. Iš-
vyksta rugsėjo 29 d., 8 v.r., grįžta
spalio 3 d. vakare. Maistas, nakvynė
ir kelionė autobusu kainuoja 75 do-
leriai. Norintieji važiuoti turi užsi-
registruoti iki rugsėjo 18 d. pas klubi-
bo izdininką J. Jurėną tel. 728-1782
arba klube tel. 766-9397. Išvyka gali
pasinaudoti klubo nariai ir svečiai.
— E. Tumėnienė - Szewszuk "Rūtos"
klubui paaukojo 40 vertingų lietuviš-
kų knygų. Klubas reikiška jai padėką.

Lituanistinė mokykla atsisveikino
su mokytojais — sesele Paule ir
Elena Navikėnėmis. Pastaroji dirbo
mokykloje 23 m. Būdamą balseingą ir
turdamą artistinių gabumų, ilgai va-
dovavo mokyklos chorui ir prisidėjo
prie mokyklos parengimų. Mokytojai
ir tėvų komitetas sėselių namuose
surengė joms įspūdingas išleistuves,
kuriose dalyvavo abiejų parapijų
klebonai, Bendruomenės atstovai, li-
tuanistinės mokyklos ir lit. semina-
ro detytojai. Prisiminimai joms
įteiktos Pr. Baltuonio šaknų skulp-
tūros.

Sesėlė Paulė perkelta į Torontą.
Montrealiečiams tai didelis nuosto-
lis. Čia jos pasiges: liet. mokykla,
parapija, jaunimo organizacijos,
ypač ateitininkai, taipgi "Rūtos"
klubas. Išleistuvių proga mokykl.
Stasė Ališauskienė padarė pranešimą
iš mokytojų studijų savaitės Dainavoje.

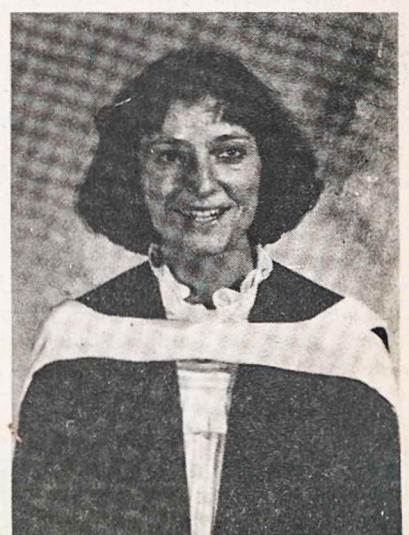
Lituanistinė mokykla mokslo me-
tus pradeda rugsėjo 17 d., 9 v.r., to-
se pačiose patalpose. Mokslos prasi-
dės pamaldomis. Tėvai, neskriauski-
me savo vaikų. Mokslos žmogaus ne-
gadina — ką išmoksi, ant pečių ne-
reikia nešioti. Tuojau registruokite
savo vaikus pas mokyklos vedėją M.
Jonynienę tel. 489-2106.

Jurgis ir Agota Knystautai atšven-
tė 40 metų vedybinio gyvenimo su-
kaktį. Ta proga sūnus Romas su žmo-
na Aldona, Shawbridge, Que., savo
naujoje ir puošnioje rezidencijoje,
surošė tėvams pagerbimą — staig-
meną. Sukaktuviniukus marti Aldo-
na pasitiko su gėlimis. Pasveikinimo
žodį tarė sūnus Emilis. Sukaktuvini-
ninkams sugiedota "Ilgiausių metų"
ir palinkėta sveiko ir laimingo gyve-
nimo. Giminių vardu sveikino A. Ali-
šauskas. J. A. Knystautai išaugino
ir išmokslo du sūnus daktarus - pro-
fesorius. Broliui Knystautai yra
mokslo žmonės, dažnai kviečiami į
Amerikos ir Europos garsių univer-
sitetų mokslines konferencijas. Sū-
nus Romas, gimęs Lietuvoje, yra ae-
ronautikos profesorius McGill uni-
versitetoje.

versitete. Augina du sūnus — Liną
ir Andrių. Nežiūrint tolimo atstumo
nuo Montrealio, kiekvieną šeštadienį
atveža į lituanistinę mokyklą. Zmo-
na Aldona yra mokytoja augstes-
niuosiuose lituanistiniuose kursuose.
Abu sūnus be jokio akcento kalba
gražiai lietuvių kalba. Tai nuopelnas
ir senelės Aldonos Gaurienės, kuri
yra artima anūkų draugė bei globė-
ja. Antrasis Knystautų sūnus Emilis,
gimęs Vokietijoje, profesoriauja
Kvebeko universitete. Augina taip
pat du sūnus.

Vaikai ir giminės suaktuvini-
kams įteikė dovanas. Už gražias vai-
ses, nuosūdį pagerbimą, dovanas ir
netikėtą staigmeną suaktuviniukus
Jurgis Knystautas savo ir žmonos
vardu tarė padėkos žodį sūnams,
marčioms, anūkams ir giminėms.

Dr. Romas Knystautas, McGill uni-
versiteto inžinerijos profesorius, ke-
turiom savaitėm išskrido į Europą.
Jis yra pakviestas į mokslines konfe-
rencijas Švedijoje ir Norvegijoje.

RŪTA-IRENA RUDINSKAITE, mont-
realiečių Godos ir Prano dukte, šie-
met cum laude bakalaurs laipsnį